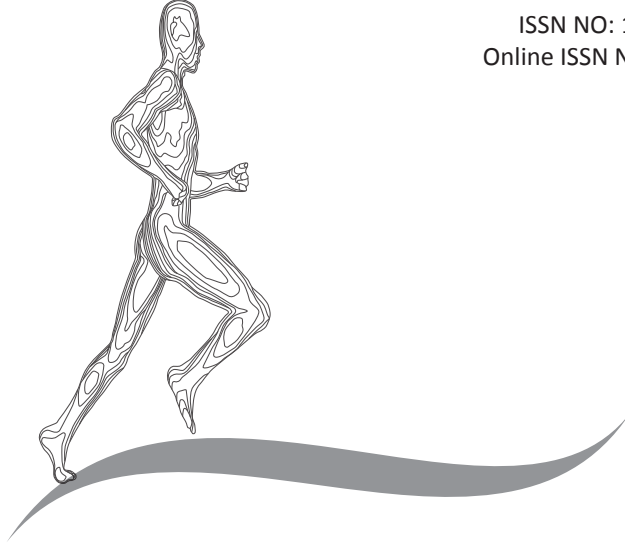

ISSN NO: 1309-5110
Online ISSN NO:1309-8543

Spor ve **Performans** **Araştırmaları Dergisi**

**Journal of Sports and
Performance Researches**

Cilt / Vol : 4 Sayı / No :2

TEMMUZ - JULY / 2013

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
YAŞAR DOĞU BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU
SAMSUN / 2013**

**ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY
YAŞAR DOGU SCHOOL OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS**

**Spor ve Performans
Araştırmaları Dergisi**

**Journal of Sports and
Performance Researches**

Sahibi / Owner

Dr. Hüseyin AKAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörü

Genel Yayın Yönetmeni / Editor-in Chief

Dr. Osman İMAMOĞLU

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürü

Sorumlu Müdür / Director in Charge

Dr. M. Yalçın TAŞMEKTEPLİGİL

Editör Yardımcıları / Associate Editors

Dr. Özgür BOSTANCI

Dr. Musa ÇON

Yayın Kurulu / Editorial Board

Dr. Osman İMAMOĞLU

Dr. Seydi Ahmet AĞAOĞLU

Dr. M. Yalçın TAŞMEKTEPLİGİL

Dr. Mürsel AKDENK

Dr. Erkut TUTKUN

Dr. Mehmet TÜRKMEN

Dr. Menderes KABADAYI

Dr. Özgür BOSTANCI

Dr. Tülin ATAN

Dr. Murat ELİÖZ

Dr. Musa ÇON

Dr. Egemen ERMiŞ

Yayın Periyodu ve Türü / Publication Type and Periods
SPD 6 ayda bir, yılda 2 sayı yayınlanan yerel süreli yayındır
JSPR is published 2 times a year

Yazışma Adresi / Correspondence Address

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Yaşar Doğu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Kurupelit Kampüsü - 55139 - Atakum / SAMSUN

ISSN NO: 1309-5110 / Online ISSN NO:1309-8543

Tel: +90362 312 19 19 - 3879 - 2892- 3622 Fax: +90362 457 69 24
spd@omu.edu.tr

Danışma ve Hakem Kurulu / Scientific Advisory Board

Dr. A. Ahmet DOĞAN	Dr. Mehmet YORULMAZLAR
Dr. A. Faik İMAMOĞLU	Dr. Menderes KABADAYI
Dr. Abdullah CANİKLİ	Dr. Metin KAYA
Dr. Ahmet SANİOĞLU	Dr. Murat ELİÖZ
Dr. Ali KIZILET	Dr. Murat GÖKALP
Dr. Ali TEKİN	Dr. Murat KALDIRIMCI
Dr. Aslan KALKAVAN	Dr. Musa ÇON
Dr. Berna Mete ERGİN	Dr. Mürsel AKDENK
Dr. Bilal ÇOBAN	Dr. Necati CERRAHOĞLU
Dr. Birol ÇOTUK	Dr. Nurtekin ERKMEN
Dr. Cengiz ARSLAN	Dr. Osman İMAMOĞLU
Dr. E. Ahmet TERZİOĞLU	Dr. Ömer ŞENEL
Dr. Egemen ERMIŞ	Dr. Önder DAĞLIOĞLU
Dr. Emin KURU	Dr. Özgür BOSTANCI
Dr. Erdal ZORBA	Dr.Recep CENGİZ
Dr. Erdoğan TOZOĞLU	Dr. Recep KÜRKCÜ
Dr. Erkut TUTKUN	Dr. Reşat KARTAL
Dr. Ertan KILCIĞIL	Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU
Dr. Fatih HAZAR	Dr. Semih YILMAZ
Dr. Fatih KARAHÜSEYİNOĞLU	Dr. Seydi Ahmet AĞAOĞLU
Dr. Fatih KILINÇ	Dr. Sinan BOZKURT
Dr. Fehmi TUNCEL	Dr. Soner ÇANKAYA
Dr. Fikret SOYER	Dr. Suat KARAKÜÇÜK
Dr. Gazanfer DOĞU	Dr. Tamer SÖKMEN
Dr. Güner EKENCİ	Dr. Tayfun AMMAN
Dr. H. Nedim ÇETİN	Dr. Turgut KAPLAN
Dr. Halil TAŞKIN	Dr. Tülin ATAN
Dr. Hasan KASAP	Dr. Vedat ÇINAR
Dr. Hülya AŞÇI	Dr. Velittin BALCI
Dr. İbrahim YILDIRAN	Dr. Veysel KÜÇÜK
Dr. Kadir GÖKDEMİR	Dr. Yakup Akif AFYON
Dr. Metin V. SAYIN	Dr. Yalçın KAYA
Dr. M.Yalçın TAŞMEKTEPLİGİL	Dr. Yavuz Selim AĞAOĞLU
Dr. Mehmet Akif ZİYAGİL	Dr. Yücel OCAK
Dr. Mehmet GÜNAY	Dr. Zahit SERASLAN
Dr. Mehmet KILIÇ	Dr. Zekai PEHLİVAN
Dr. Mehmet TÜRKMEN	

İngilizce Dil Editörü / English Language Editor

Aydan ERMIŞ

İstatistik Danışmanlar / Statistic Advisors

Dr. Yüksel BEK

Dr. Soner ÇANKAYA

Sekreteryaya / Secretariat

Hamza KÜÇÜK

Grafik / Graphic

Hamdi TANRIKULU

Baskı / Print

ht matbaa (Hamdi TANRIKULU)

Hançerli Mah. Atatürk Bulvarı No:112/A İlkadım/SAMSUN

T: 0546 235 25 70

Baskı Tarihi: **xx.xx.2013**

İçindekiler / Contents

Güven ERDİL Sinan BOZKURT Çetin İŞLEĞEN Burçin ÖLÇÜCÜ	2010 FUTBOL DÜNYA KUPASINDA İSPANYA TAKIMININ KOLEKTİF PERFORMANSININ MAÇLARIN KAZANILMASINDA ETKİSİ AN ANALYSIS OF THE EFFECTS OF THE SPANISH TEAM'S COLLECTIVE PERFORMANCE ON WINNING MATCHES IN THE 2010 FOOTBALL WORLD CUP	5 - 12
Sibel TETİK M. Can KOÇ Özdemir ATAR Hürmüz KOÇ	BASKETBOLCULARDA ANAEROBİK GÜÇ DEĞERİNİN LİG BAŞARI SIRALAMASINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ AN ANALYSIS OF ANAEROBIC POWER VALUES OF BASKETBALL PLAYERS ACCORDING TO THEIR LEAGUE TABLE RANKINGS	13 - 19
Yavuz Selim AĞAOĞLU	BELEDİYE BAŞKANLARININ SERBEST ZAMAN YAKLAŞIMLARI APPROACHES OF MAYORS TOWARDS LEISURE	20 - 28
Meltem BİNBOĞA İbrahim KILIÇ Kadir GÖKDEMİR	MOTIVES OF JUNIOR VOLLEYBALL PLAYERS TO START AND CONTINUE VOLLEYBALL AND THEIR EXPECTATIONS FOR THE FUTURE YILDIZ VOLEYBOL OYUNCULARININ VOLEYBOLA BAŞLAMA VE DEVAM ETME NEDENLERİ İLE GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ	29 - 39
Mustafa ÖZDAL Fırat AKCAN Uğur ABAKAY Önder DAĞLIOĞLU	VİDEO DESTEKLİ ZİHİNSEL ANTRENMAN PROGRAMININ FUTBOLDA ŞUT BECERİSİ ÜZERİNE ETKİSİ EFFECT OF VIDEO-ASSISTED MENTAL TRAINING PROGRAM ON SHOOTING SKILLS IN SOCCER	40 - 46
Hüdaverdi MAMAK	İLKÖĞRETİM BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNDE BAŞARI BELİRLENMESİNDE ETKEN OLAN FAKTÖRLERİN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNCE DEĞERLENDİRİLMESİ AN EVALUATION OF THE FACTORS EFFECTIVE IN DETERMINING SUCCESS IN PRIMARY SCHOOL PHYSICAL EDUCATION CLASSES BY TEACHERS OF PHYSICAL EDUCATION	47 - 56

2010 FUTBOL DÜNYA KUPASINDA İSPANYA TAKIMININ KOLEKTİF PERFORMANSININ MAÇLARIN KAZANILMASINDA ETKİSİ

Güven ERDİL¹ Sinan BOZKURT¹ Çetin İŞLEĞEN² Burçin ÖLÇÜCÜ³

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 2010 Dünya Futbol Kupasında şampiyon olan İspanya Milli Takımı'nın bu zaferi kazanırken turnuvada uyguladığı teknik etkinliklerin araştırılmasıdır. Bu amaçla Anahtar Performans Göstergeleri (APG) olan; hücum başlangıç alanı, top kazanma, top kaybı, üçüncü bölgeye geçiş şekli, ceza alanına giriş, pas sayısı, şut sayısı, serbest vuruş, köşe vuruşu, taç atışı ve ofsayt gibi etkinlikler MUNA maç analiz programı yardımıyla incelendi.

İspanya Futbol Takımı'nın hücum başlangıçlarında merkez alanı tercih ederken, merkez alanlarda daha fazla top kazandığı, rakiplerine göre iki misli daha isabetli şut sayısına sahip olduğu ve ceza alanında daha fazla şut kullandığı, ayrıca rakiplerine göre daha fazla sayıda köşe vuruşu, taç atışı ve serbest vuruş kullandığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: 2010 FIFA Dünya Kupası, Maç Analizi.

AN ANALYSIS OF THE EFFECTS OF THE SPANISH TEAM'S COLLECTIVE PERFORMANCE ON WINNING MATCHES IN THE 2010 FOOTBALL WORLD CUP

ABSTRACT

The aim of this study is to analyze and evaluate the technical elements used in the tournament that led to the victory of the 2010 Football World Cup Champion Spain. DVDs of the Spanish team's performance in the 2010 Football World Cup were analyzed digitally by "MUNA Match Analyze Program". The analysis includes: The start direction of attacks, entries into the attacking third and penalty box, winning possession, losing possession, shooting and strikes at goal, and passes in game zones. These are the 'Key Performance Indicators' (KPI) that were used to conduct this study. The match analysis has shown that Spain's team performance was more different than their opponents. Spain preferred the central area for attacks and was superior at organizing itself in the central zone. Compared to its opponents, Spain had twice the amount of shoots on target. Standard positions such as free-kick were used more frequently by Spain than by its opponents.

Keywords: 2010 FIFA World Cup, match analysis.

¹Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

²Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Spor Hekimliği Anabilim Dalı

³Gaziosmanpaşa Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
(Yazışmadan sorumlu yazar email: burcinolcucu@hotmail.com)

GİRİŞ

Küreselleşen dünyada bilgi ve düşünce akışını sağlayan “bilgi ve iletişim teknolojileri” giderek önem kazanmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim ve öğretime katkısı göz ardı edilemeyecek kadar büyüktür [1].

Sporda harcanan paralar, sponsorluk yarışları bu sektöre olan ilgiyi arttırmış ve gün geçtikçe büyüyen bir endüstri haline getirmiştir. Böyle bir durumda teknolojinin olanaklarından sportif branşların da yararlanması kaçınılmaz bir sonuç olmuştur. Öyle ki, antrenman bilimciler yeni teknolojinin araç ve gereçlerini kullanarak, spor laboratuvarlarında geleceğin sporcularını oluştururlarken, yeni spor sistemlerini bilgisayar ortamlarında maç analizi yaparak geliştirmeye çalışmaktadırlar [2].

Günümüz dünyasında futbol, gerek izleyici gerekse sporcu sayısı ile günümüzün bir numaralı spor dalıdır. Dahası futbol, bu etkililiğinin yanı sıra bir sektör haline gelmiş bulunmaktadır [3]. Böylece futbol, seyirlik bir spor olması ve büyük kitleleri peşinden sürüklemesi özelliği ile diğer branşlardan büyük ölçüde farklılık göstermektedir [4].

Futboldaki performansın etkin kullanımı için futbol takımları, oyuncularının yetenek ve stratejilerini en üst seviyede kullanmaya ihtiyaç duyarlar. “Futbol gibi takım sporlarında performansın değerlendirilmesi bireysel sporlara göre daha zordur” [5].

Futbolda maç analizi ya da oyuncuların değerlendirilmesi konusu antrenörler açısından çok önemlidir. Bu yüzden hem değerlendirmede hem de taktik çalışmalarındaki hataların asgariye indirilmesinde, futbolcu ve takımların performansının takibi için maç analizleri yapmak ihtiyacı büyük önem taşımaktadır [6]. Modern anlamı ile istatistik, pozitif bilimlerin temeli olan gözlemlerin yapılması, verilerin toplanması, analizi ve yorumu için gerekli yöntemlerin geliştirilip uygulanması ile uğraşan ve sonuçta verilerden gidilerek bulunan olasılık deyimleri ile objektif karar vermede önemli rolü olan bir bilim dalıdır [7]. İstatistiksel analizler futbolda başarının arkasında yatan temel etmenleri ve trendleri sayısal ve özet bir şekilde anlamamıza olanak verirler [8].

Bu çalışmanın amacı 2010 Dünya Futbol Kupası şampiyonu İspanya futbol takımının bu başarıyı kazanırken turnuvada kullandığı teknik unsurların analizinin yapılması, bu analizlerden yola çıkarak, daha önceki önemli şampiyonalarla karşılaştırmalar yaparak [9,10,11,12,13,14,] futbolda nelerin farklılaştığının ortaya konulmasıdır.

MATERYAL VE METOT

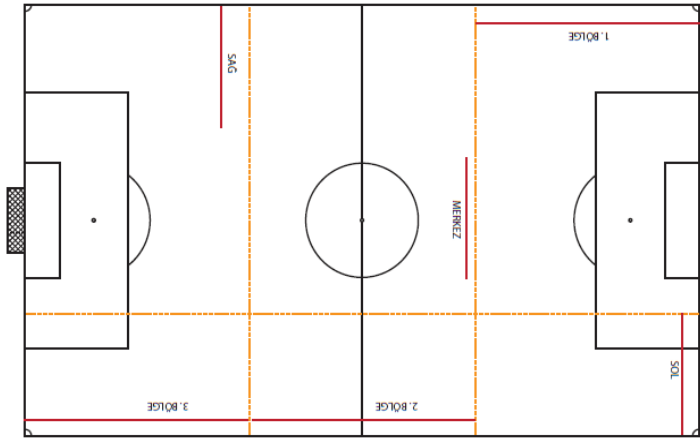
Bu çalışmada, İspanya futbol takımının 2010 Futbol Dünya Kupası'ndaki performansı, DVD görüntülerinin dijital analizi “MUNA Maç Analiz Programı” kullanılarak incelendi. Dünyadaki benzer örneklerinden yararlanılarak yazılan bir maç analiz programı olan MUNA daha sonra Türk Milli Takımında ve birçok uluslararası bilimsel platformda [15,16] sunulan araştırmalarda da kullanılmış ve halen birçok kulüp takımında performansın değerlendirilmesinde yararlanılmaktadır.

Çalışmada, İspanya Milli Takımı'nın; hücum başlangıç alanlarının oyun mevkilerine göre korelasyonu, oyun alanı bölgelerine göre top kazanma ve kaybetme korelasyonları, yine oyun alanı bölgelerine göre hücum alanına giriş ve paslaşmaların korelasyonu ile İspanya Milli Takımı'nın diğer milli takımlar ile şut, köşe vuruşu, serbest vuruş ve taç atışlarının korelasyonuna ve de istatistiksel

açından anlamlılık düzeyine bakılmıştır. Veri analizlerinde istatistiksel paket program kullanılmıştır.

Analiz içeriği:

Teknik analizlerde, hücum başlangıç alanı, top kazanma, top kaybı, üçüncü bölgeye geçiş şekli, ceza alanına giriş, pas sayısı, şut sayısı, serbest vuruş, köşe vuruşu, taç atışı ve ofsayt gibi teknik göstergeler değerlendirildi. Bu içerik "Anahtar Performans Göstergeleri" (APG) olarak bu çalışmada tanımlanmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. İspanya Milli Takımı'nın hücum başlangıç alanları ilişkisinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan pearson korelasyon testi sonuçları

Alanlar	Sahanın Konumu	Ortalama $\pm$ SS	Pearson korelasyon	p
1.Bölge	Sol	8,25 $\pm$ 0,82	0,37	0,039 P<0,05
	Merkez	20,50 $\pm$ 2,02		
	Sağ	10,25 $\pm$ 1,82		
2.Bölge	Sol	17,75 $\pm$ 1,32	0,61	0,009 P<0,01
	Merkez	16 $\pm$ 1,22		
	Sağ	19,50 $\pm$ 1,80		
3.Bölge	Sol	1 $\pm$ 0,50	-0,43	0,025 P<0,05
	Merkez	1,25 $\pm$ 0,82		
	Sağ	0 $\pm$ 0,02		

Tablo 1'de görüldüğü gibi, İspanya Milli Takımı'nın Hücum Başlangıç Alanlarının bölge düzeylerine göre pearson korelasyon ilişkisinde 1. Bölgede 0,05, 2. Bölgede 0,01 düzeyinde anlamlı farklılık bulunurken, 3. Bölgede ise negatif olarak 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur.

Tablo 2. İspanya Milli Takımı'nın top kazanma ilişkisinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan pearson korelasyon testi sonuçları

Alanlar	Sahanın Konumu	Ortalama $\pm$ SS	Pearson korelasyon	P
1.Bölge	Sol	4,25 $\pm$ 0,42	0,39	0,047 P<0,05
	Merkez	5,25 $\pm$ 0,52		
	Sağ	6,50 $\pm$ 0,54		
2.Bölge	Sol	6,25 $\pm$ 0,62	-0,21	0,225 P>0,05
	Merkez	20,25 $\pm$ 1,92		
	Sağ	8,75 $\pm$ 0,84		
3.Bölge	Sol	8,75 $\pm$ 0,80	-0,51	0,55 P>0,05
	Merkez	17,50 $\pm$ 1,12		
	Sağ	4,75 $\pm$ 0,32		

Tablo 2'de görüldüğü gibi, İspanya Milli Takımı'nın Top kazanma bölge düzeylerine göre pearson korelasyon ilişkisinde 1. Bölgede 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunurken (P<0,05), 2. ve 3. Bölgede ise herhangi bir düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır (P>0,05).

Tablo 3. İspanya Milli Takımının top kaybetme ilişkisinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan pearson korelasyon testi sonuçları

Alanlar	Sahanın Konumu	Ortalama $\pm$ SS	Pearson korelasyon	p
1.Bölge	Sol	3 $\pm$ 0,22	-0,19	0,125 P>0,05
	Merkez	5,5 $\pm$ 0,44		
	Sağ	3,25 $\pm$ 0,21		
2.Bölge	Sol	8,5 $\pm$ 0,81	0,41	0,045 P<0,05
	Merkez	9,25 $\pm$ 0,87		
	Sağ	5,75 $\pm$ 0,46		
3.Bölge	Sol	10,50 $\pm$ 0,92	0,63	0,005 P<0,01
	Merkez	23 $\pm$ 2,01		
	Sağ	12,5 $\pm$ 1,12		

Tablo 3'te görüldüğü gibi, İspanya Milli Takımı'nın Top kaybetme bölge düzeylerine göre pearson korelasyon ilişkisinde 2. Bölgede 0,05, 3. Bölgede 0,01 düzeyinde anlamlı farklılık bulunurken (P<0,01), (P<0,05), 1. Bölgede ise herhangi bir düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır (P>0,05).

Tablo 4. İspanya Milli Takımı'nın hücum bölgesine girişleri ve paslaşmaları ilişkisinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan pearson korelasyon testi sonuçları

Paslaşılan Bölgeler	Yöntem	Ortalama ± SS	Pearson korelasyon	p
2.bölgeden 3. Bölgeye girişler	Pas ile	33,25 ± 2,97	0,42	0,034 P<0,05
	Dripling ile	20,50 ± 2,01		
Ceza alanına Girişler	Pas ile	10,50 ± 0,98	-0,11	0,213 P>0,05
	Dripling ile	6,75 ± 0,67		
	2'ye1 duvar pası ile	1,25 ± 0,09		
	Orta ile	25,25 ± 2,12		
1. 2. ve 3. Bölgede Paslaşmalar	1.Bölgede	79,50 ± 7,80	-0,47	0,102 P>0,05
	2.Bölgede	279,75 ± 21,71		
	3.Bölgede	104,75 ± 9,04		

Tablo 4'te görüldüğü gibi, İspanya Milli Takımı'nın Hücum Bölgesine Girişleri ve Paslaşmaları bölge düzeylerine göre pearson korelasyon ilişkisinde 2.bölgeden 3. Bölgeye girişlerde 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunurken (P<0,05), Ceza alanına Girişler ve 1., 2. ve 3. Bölgede Paslaşmalarda ise herhangi bir düzeyde anlamlı farklılık bulunmamıştır (P>0,05).

Tablo 5. İspanya Milli Takımı ile diğer milli takımların şut, köşe vuruşu, serbest vuruş ve taç atışları ilişkisinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan pearson korelasyon testi sonuçları

Nitelikler	Takımlar	Ortalama ± SS	Pearson korelasyon	P
Şut	İspanya	15,25 ± 14,34	-0,15	0,019 P<0,05
	Diğer Takımlar	6,75 ± 0,59		
Köşe Vuruşu	İspanya	6 ± 0,60	-0,18	0,027 P<0,05
	Diğer Takımlar	3,25 ± 0,31		
Serbest Vuruş	İspanya	16,50 ± 1,21	0,48	0,011 P<0,05
	Diğer Takımlar	9 ± 0,90		
Taç Atışı	İspanya	19 ± 1,92	0,67	0,008 P<0,01
	Diğer Takımlar	15,50 ± 1,51		

Tablo 5'te görüldüğü gibi, İspanya Milli Takımı ile Diğer Milli Takımların şut, köşe vuruşu, serbest vuruş ve taç atışlarına göre pearson korelasyon ilişkisinde şut ve köşe vuruşlarında negatif yönlü korelasyon ilişkisi bulunmasına rağmen 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunurken (P<0,05), serbest vuruşlarda pozitif yönlü korelasyon ilişkisinde 0,05, taç atışlarında ise 0,01 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmaktadır (p<0,01), (P<0,05).

TARTIŞMA

Yapılan maç analizleri göstermiştir ki, İspanya'nın başarısında takım performansı baskın bir rol oynamakla birlikte, İspanyol oyuncuların bireysel yeteneklerinin de takım oyununu destekleyici bir unsur olduğu anlaşılmaktadır.

İspanya takımının; 3.bölgede rakip takıma fazla sayıda oyuncu ile baskı yapmadığı, kaleci ve diğer oyuncuların duran toplarda, kısa pasları kullanarak oyunu başlattığı, rakipleri ile karşılaştırıldığına

ara pasları daha isabetli kullandığı, ayrıca 3.bölgeye girişlerde driplingi tercih ettiği, rakiplerinden iki kat fazla şut kullandığı, hücum başlangıcı olarak ikinci bölgeyi daha fazla tercih ettiği, genellikle 2.bölgede oldukça fazla sayıda pas yaptıktan sonra 3. bölgeye girdiği ve 2. ve 3. Merkez bölgenin merkez alanlarında çok fazla top kazandığı tespit edilmiştir.

Başarılı birçok takım, oyun stilini müsabaka koşullarına göre düzenleyebilmektedir. Bu durum mükemmel tekniğe sahip futbolcular ve takım uyumuyla gerçekleşir. Ayrıca günümüz futbolunda paslaşma, oyun kurgusundaki çabuk uygulamalar ve mevkiler arasındaki geçişlerin hücum için olduğu kadar savunma için de olumlu katkısı bulunmaktadır.

Tablo analizleri tartışmaya yansıtacak olunursa; Tablo 1’de görüleceği üzere; İspanya, hücum başlangıcı olarak ikinci bölgeyi daha fazla tercih etmiştir. Birinci bölgedeki hücum başlangıçlarında ise merkez alan tercih edilmiştir.

Tablo 2’de görüleceği üzere; İspanya’nın, 2. ve 3. Merkez bölgenin merkez alanlarında çok daha fazla top kazandığı görülüyor. Bu durum İspanya’nın merkez alanda kendi organizasyonunu etkin gerçekleştirebildiğinin de bir göstergesidir.

Tablo 3’de; İspanya’nın belirgin olarak 3. Bölgede top kaybı yaptığı görülüyor. Özellikle merkez bölgelerde yaptığı etkili savunma, kısa pas ve 2’ye 1 gibi merkezden hücum organizasyonlarını kullanmaktadır.

Ayrıca Tablo 4’te görüleceği gibi; İspanya 2.bölgeden 3. Bölgeye girişlerde driplinge göre pas ile girişleri tercih ediyor. İspanya ceza alanına giriş hücumlarında ise, öncelikle sol, sağ alan-kanatlardan ortaları tercih etmekle birlikte pas ve dripling girişimlerini de uygulamaktadır. Yine İspanya Milli Takımı’nın birinci bölgede topla oynamaksızın, oyunu belirgin olarak oyun kurucu oyuncuları ile 2. Bölgede kurmayı tercih ediyor. Bunları dikkate aldığımızda 1. ve 2. Bölgelerde yapılan pas sayıları da hücum başlangıcı olarak öncelikle ikinci bölgeyi, birinci bölgedeki hücum başlangıçlarında ise merkez alanı tercih ettiğini desteklemektedir.

Tablo 5’e bakıldığında; rakipleri ile karşılaştırıldığında İspanya’nın iki misli daha isabetli şut sayısına sahip olduğu ve ayrıca İspanya’nın ceza alanında daha fazla şut kullandığı da görülmektedir. Yine tablodan, İspanya’nın rakiplerine göre daha fazla sayıda köşe vuruşu, taç atışı ve serbest vuruş kullandığı anlaşılmaktadır.

Sajadi ve Rahmana analizlerinde; gollerin %61’inin direkt şutla ve bunların %47’sinin de alınan kısa pasların şutla tamamlanmasıyla kazanıldığını ve şut sayısı ile kazanan ve kaybeden takımlar arasında kazanan takımların daha fazla sayıda şut çekmesinin anlamlı farklılıklar ($p<0.05$) yarattığını belirtmişlerdir [2]. Bu sonuçlarla bizimki benzerdir. İspanyanın hedefi bulan şut oranı ortalama % 40,98 iken diğer takımlarıninki bunun yarısı nispetindedir. Yani İspanya Takım oyuncuları rakiplerine göre iki misli daha çok kaleye şut kullanmışlardır.

2006 FIFA Dünya Futbol Kupası’nda rakip takım kalesine göre gol öncesi verilen pasların %40’ı sol taraftan verilmiştir. Onu %34,2 ile orta kısım izlerken en az sağ taraftan pas verilmiştir (%25,8). 1998 FIFA Dünya Futbol Kupası’nda gol öncesi pasın verildiği taraf %44,1 oranla sol taraf, %32,2 oranla sağ taraf olmuştur [17]. Bu da gösteriyor ki, Dünya Kupası maçlarında oynayan sol kanat oyuncularının isabetli pas atması, oyuncunun yeteneğine ve sağ taraftaki rakip takım oyuncularının savunma gücünün zayıf olmasına bağlanabilir. Bu sonuçlarla bizim çalışmamızın sonuçları paraleldir. Gerçekten İspanya Takımı da hücumlarda sol tarafı daha çok kullanmıştır (%60,3).

Jinshan ve Xinoke 1986 ve 1990 FIFA Dünya Futbol Kupaları’nın gollerini karşılaştırdıkları

çalışmalarında; kanatlardan yapılan hücumların merkezden yapılan hücumlara oranla daha başarılı olduğunu belirlemişlerdir. Aynı çalışmada 14. FIFA Dünya Futbol Kupası'nda 32 golün % 27,8'inin kanatlardan geldiği belirtilmektedir [18]. 1988 Avrupa Futbol Şampiyonası'nda gol vuruşu hazırlıkları % 56 ile kanatlardan gerçekleşmiştir [19]. Bu araştırmalar ve bizim araştırmamız da gösteriyor ki futbol oyununda kanat kullanımları gole ulaşmada önemli yer teşkil etmektedir.

Sajadi ve Rahmana 2006 FIFA Dünya Futbol Kupası analizlerinde maç başına; şut ortalamasını 11,1 bulmuşlardır [17]. Bizim çalışmamızda ise bu oran İspanya için ortalama %15,25, diğer takımlar içinse 6,75 olarak gerçekleşmiştir. Gerçekten 2006 ve 2010 yıllarına ait veriler, ön elemeyi geçen ve geçemeyen takımlar olarak değerlendirildiğinde; ön elemeyi geçen takımların attıkları şut sayısının elenen takımlardan daha fazla olduğu anlaşılmaktadır [20]. Şampiyon olan İspanya'nın başarısı, sürekli hücumu düşünen ve teknik kapasitesi yüksek oyuncularıyla oluşturdukları bu pas futboluna bağlanmıştır. Ayrıca rakip savunma içerisinde 1'e 1, dripling, çabuk paslaşma, oyunu iyi okuma gibi uygulamaları gerçekleştirebilecek, yaratıcı özelliklere sahip ve müsabakayı kazandırabilecek nitelikteki oyunculardan oluşan İspanya takımının rakiplerine karşı avantaj sağladığı da değerlendirilmektedir [8].

Bu bağlamda, İspanya'nın Dünya Kupası'nı kazanmasında günümüz futbol anlayışının gerekliliklerini etkin olarak kullanabilmesinin önemli rol oynadığı ifade edilebilir. Dolayısıyla bugünkü modern futbolda başarıyı sağlamak için taktik ve teknik uygulamalar yanında yukarıdaki unsurları da giderek daha fazla katmak gerektiği ifade edilebilir.

KAYNAKLAR

1. Yücel AS, Devocioğlu S. Spor Eğitiminde Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımı, 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, September 22nd-24th, Fırat University in Elazığ, Turkey, 2011.
2. Sajadi N, Rahnama N. Analysis of Goals in 2006 FIFA World Cup, VIth World Congress on Science and Football, Book of Abstracts, January 15-20, Antalya, Turkey, 2007.
3. Apaydın A. Futbolda Performans Düzeyi ve Sosyo-Ekonomik Yapı İle İlgisi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Bursa, 1998.
4. Karagözoğlu C, Ay SM. Futbol Seyircisinde Saldırganlık Eğilimleri İstanbul Örneği, 1. Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitapçığı, Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, 10-12 Ekim 1997.
5. Carling C, Williams AM and Reilly T. Handbook of Soccer Match Analysis: a systematic approach to improving performance, Abington, UK: Routledge, 2005.
6. Zivalioğlu H. ve Ark. Trabzonspor Futbol Takımının Saha içerisindeki Teknik Hareketlerinin Analizi, 1. Spor Bilimleri Kongresi Bildirileri, Atatürk Üniversitesi Bildiri Özetleri Kitapçığı, Erzurum. 1998.
7. Püskülcü H. İstatistiğe Giriş, Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Yayınları, İzmir, 1986.
8. FIFA World Cup Technical Report, 2010.
9. Balyan M, Acar MF. 2000 Avrupa Futbol Şampiyonu Fransa Milli takımının Taktik Açından Bilgisayar Yardımıyla Analizi, 2. Futbol ve Bilim Kongresi Özet Kitabı, İzmir, 2000.
10. Çakıroğlu M, Kızılet A, Erdem K, Atmaca Ö, Toksöz İ, Canikli A. The Analysis of Successful Attack Organizations of Greece in The EURO 2004 Championship, Poster Presentation, 10.th. ICHPER. SD Congress and The TSSA 8th International Sport Science Congress, Abstract Book, Antalya, 2004.
11. Egesoy H, Şenkibar B, Aktaş N. 2002 Kore-Japonya Dünya Kupası Gollerinin Analizi, Poster Bildiri, 7. Uluslararası Türkiye Spor Bilimleri Kongresi Seminer Kitabı, Antalya, 2002.
12. Işık O. ve Ark. 1988 ve 2002 FIFA Dünya Kupası Gollerinin Analizi, Poster Bildiri, 7. Uluslararası Türkiye Spor Bilimleri Kongresi Seminer Kitabı, Antalya, 2002.
13. İmamoğlu O, Çebi M, Kılıçgil E. 2006 FIFA Dünya Futbol Kupasındaki Gollerin Teknik ve Taktik Kriterlere Göre Analizi' SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2007; V (4): 157-165.

14. Rowlinson M, O'Donoghue P. Performance Profiles of Soccer Players in 2006 UEFA Champions League and 2006 FIFA World Cup Tournaments, VIth World Congress on Science and Football, Book of Abstract, Antalya, Turkey, 2007.
15. Acar MF, Yapıcıoğlu B, Arıkan N, Yalçın S, Ateş N, Ergun M. Analysis of Goals Scored in 2006 World Cup, VIth World Congress on Science and Football, Book of Abstract, Antalya, Turkey, 2007.
16. Balyan M, Vural F, Çatıkkaş F, Yücel T, Afacan S, Atik E. Technical Analysis of 2006 World Cup Soccer Champion İtaly, VIth World Congress on Science and Football, Book of Abstracts, Antalya, Turkey, 2007.
17. Ziyagil MA, Çebi M. 1998 Fransa Futbol Dünya Kupasındaki Gollerin Lateralite, Teknik ve Taktik Kriterlere Göre Analizi, Futbol Bilim ve Teknoloji Dergisi, Ankara, 2000:7 (4):18-23.
18. Jinshan X, Xinok C. Analysis of the Goals in the 14th World Cup, Proceedings of the second World Congress of Science and Football, Eindhoven, Netherlands, pp-203-206, E&FN Spon, London, 1993.
19. Özkara A. Gol Vuruşu Çalışması, Futbol Bilim ve Teknoloji Dergisi, Ankara, 1994; 1 (29).
20. Küçük, H, Taşmektepligil MY, Ağaoğlu SA, Albay F. Son iki futbol dünya kupasında gruptan çıkan ve elenen takımlar ile Türk Milli takımının bazı teknik verilerinin değerlendirilmesi, 11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Gazi Üniversitesi (Poster Bildiri), Antalya, 10–12 Kasım 2010.

BASKETBOLCULARDA ANAEROBİK GÜÇ DEĞERİNİN LİG BAŞARI SIRALAMASINA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Sibel TETİK¹ M. Can KOÇ¹ Özdemir ATAR¹ Hürmüz KOÇ²

ÖZET

Bu çalışma, basketbolcularda anaerobik güç değerinin lig başarı sıralamasına etkisinin olup olmadığını araştırmak amacıyla yapıldı. Çalışmaya üniversitede öğrenim gören ve antrenman yaşı beş yıl ve üzerinde olan üniversite basketbol takımında oynayan 20,45 ± 1,40 yıl yaş, 183,27 ± 7,22 cm boy uzunluğu ve 80,27 ± 12,98 kg vücut ağırlığı ortalamalarına sahip 51 erkek basketbolcu gönüllü olarak katıldı. Çalışmaya katılan sporcuların yaşlarının belirlenmesinde kimlik bilgisi esas alındı. Boyları, boy ölçer aleti ile ölçülerek cm cinsinden, vücut ağırlığı elektronik baskül ile ölçülerek kg cinsinden kaydedildi. Sporcuların dikey sıçrama ölçümleri alınarak anaerobik güç hesaplandı. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanıldı. Ölçüm sonuçları, ortalama ve standart sapma olarak sunuldu. Gruplar arası farkların belirlenmesinde ANOVA uygulandı. P<0,05 değeri anlamlı kabul edildi. Çalışma sonucunda, müsabakaları birinci olarak tamamlayan 1.Takım'ın, anaerobik güç değerinin en yüksek olduğu, müsabakaları sonuncu olarak tamamlayan 5.Takım'ın ise anaerobik değerlerinin en düşük olduğu tespit edildi. Sonuç olarak; yapılan bu çalışma neticesinde basketbol oyununda önem arz eden anaerobik güç ile oyun performansı arasında pozitif bir ilişkinin olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Basketbol, Anaerobik Güç, Müsabaka Performansı

AN ANALYSIS OF ANAEROBIC POWER VALUES OF BASKETBALL PLAYERS ACCORDING TO THEIR LEAGUE TABLE RANKINGS

ABSTRACT

This study aimed at determining whether the anaerobic power values of basketball players had an impact on their league table rankings. The study covered 51 male basketball players, all volunteers, who study at universities and play in the basketball teams of their universities, with a training age of 5 or more, aged 20,45 ± 1,40, 183,27 ± 7,22 cm in height and 80,27 ± 12,98 kg in weight in average. The ID information was used to determine the ages of the subjects. Their height was measured by means of a height-measuring device in cm whereas their body weight was measured by means of an electronic weighing machine in kg. The subjects were measured for their perpendicular jumping levels to calculate their anaerobic power. The SPSS software package was used for data analysis. Measurement results were presented as median and standard deviation. ANOVA was used to determine the differences among groups. P<0.05 was defined as the level of significance. The study revealed that the anaerobic power level of Team 1, who won the title in the competition, was the highest while that of Team 5, who ranked in the last place, was the lowest. In conclusion; it can be suggested that there is a positive correlation between anaerobic power, which is critical in basketball, and game performance.

Keywords: Basketball, anaerobic power, competition performance

¹Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
(Yazışmadan sorumlu yazar): s_tetik55@hotmail.com

²Erciyes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

GİRİŞ

Dünyada ve ülkemizde binlerce uygulayıcısı ve milyonlarca seyircisi olan basketbol, gelişmiş ülkelerde ve ülkemizde, okullarda ve kulüplerde uygulanan en önemli branşlardan biri olarak yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Ayrıca basketbol grup dinamiğini geliştiren branş olması sebebiyle gençliğin de beğenisini kazanmıştır [1]. Spor dünyasında en önemli amaç başarıya ulaşmaktır. Tüm sporcuların amacı yarışmadan galip gelmektir. Bu amacı gerçekleştirmek için sporcunun fiziksel özellikler başta olmak üzere süratli, kuvvetli, dayanıklı ve iyi bir tekniğe sahip olması gerekir. Buna bağlı olarak da sporcuların bu performanslarını daha ileriye götürebilmek için yüklenme öğeleri ışığı altında düzenli çalışmalar yapmaları gerekir [2].

Basketbolda mücadele süresi, çabuk ve doğru oynama gerekliliği göz önüne alındığında, kuvvet, sürat, dayanıklılık, hareketlilik ve koordinasyon gibi temel motorik özelliklerin ön planda olduğu görülmektedir. Ancak hücumla geçmek için yapılan mücadelelerde çabuk kuvvet ve kuvvette devamlılık gibi bileşik motorik özelliklerin ön planda olduğu bilinmektedir [1-4]. Bu nedenle mükemmel bir teknik ve taktiğe sahip olan sporcular ancak dikey sıçramanın dominant olduğu bu branşta, anaerobik kapasite ve temel motorik özelliklerini sistematik bir biçimde geliştirdiği takdirde başarı elde edebilir [5]. Diğer spor branşlarında olduğu gibi basketbolda da dikey sıçramaya bağlı olarak hesaplanan anaerobik güç önemli bir unsurdur.

Anaerobik kapasite kısa sürede tamamlanan veya patlayıcı kuvvet gerektiren spor branşları için büyük önem ifade eder, çünkü sporcunun performansı bireysel ve çevresel faktörlerden etkilenip değişiklik gösterebilmektedir. Antrenör ve spor uzmanları çalıştırdıkları sporcunun sahip olduğu güç ve kapasiteyi belirleyip ona uygun bir antrenman programı hazırlayarak performanslarında artış sağlayabilmektedir. Diğer spor branşlarında olduğu gibi basketbolda da güç önemli bir unsurdur. Güç, bir ünite zamanda meydana gelen işittir. Anaerobik güç de bir ünite zamanda (1dk) anaerobik yoldan yani ATP-CP enerji kaynağını kullanarak meydana getirilebilen işittir. Anaerobik güç çeşitli spor dallarında zaman zaman kullanılan bir türdür ve sportif performansta önemlidir [6,7]. İyi bir basketbolcu olma kriterleri içerisinde biyomotorik özelliklerin üst düzeyde olması büyük bir avantaj yaratmaktadır. Doğal olarak hareket yetenekleri boyutunda, fiziksel ve fizyolojik yapı önemlidir [8]. Yapılmış çalışmalarda başarılı basketbolcuların antropometrik ve fizyolojik profilleri değerlendirilmiş, elit düzeydeki basketbolcuların değerlendirilmesinde deneyim, vücut kompozisyonu, aerobik ve anaerobik güç gibi parametreler diğer faktörler arasında öncelikli olarak değerlendirilmiştir [9,10]. Bu çalışmada, elit altı basketbolcularda anaerobik güç değerinin lig başarı sıralamasına etkisinin olup olmadığı araştırılmıştır.

MATERYAL VE METOT

Çalışmaya, üniversite basketbol takımında oynayan antrenman yaşı beş yıl ve üzerinde, 18–23 yaş aralığında olan basketbolcular gönüllü olarak katıldı. Araştırmada takımlar aldıkları derecelere göre isimlendirilmiştir. Takımlar; 1. olan takım (1.T), 2. olan takım (2.T), 3. olan takım (3.T), 4. olan takım (4.T) ve 5. olan takım (5.T) olarak adlandırıldı. Çalışma üniversiteler arası basketbol 2. lig grup birinciliği müsabakalarına katılan takımlar arasından ilk beşte yer alan ve gönüllü olarak katılan 20,45 ± 1,40 yıl yaş, 183,27 ± 7,22 cm boy uzunluğu ve 80,27 ± 12,98 kg vücut ağırlığı ortalamalarına sahip 51 erkek basketbolcudan oluşmaktadır. Basketbolcular, kendileri için hazırlanan bilgilendirilmiş gönüllü olur formunu okuyup imzaladıktan sonra denek olarak ölçümlere tabi tutuldular. Çalışmaya katılan sporcuların yaşlarının belirlenmesinde kimlik bilgisi esas alındı. Boyları, boy ölçer aleti ile

ölçülerek cm cinsinden, vücut ağırlığı elektronik baskül ile ölçülerek kg cinsinden kaydedildi. Vücut kitle indeksi = vücut ağırlığı (kg) / boyun uzunluğu (m²) formülü ile hesaplandı. Sporcuların dikey sıçrama ölçümleri alınarak anaerobik kapasiteleri hesaplandı. Sporcuların dikey sıçrama ölçümleri, sporcuların durarak ulaşabildikleri en yüksekteki nokta ile sıçrayarak ulaşabildikleri en yüksekteki nokta işaretlenerek belirlendi. Daha sonra aradaki fark cm cinsinden kaydedildi. Sporculara beş defa uygulanan sıçrama testinden sonra en iyi ve en kötü değer çıkartılarak geriye kalan üç değer ortalaması alınarak cm cinsinden kaydedildi ve anaerobik güç değeri [P = V4,9 (Ağırlık) VDⁿ] Lewis Formülü kullanılarak hesaplandı [11, 12]. Verilerin analizinde SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) paket programı kullanıldı. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği One-Sample Kolmogorov-Smirnov testi ile test edilerek verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edildi. Ölçüm sonuçları, ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (SS) olarak sunuldu. Gruplar arası farkların belirlenmesinde ANOVA (post-hoc Tukey) uygulandı. P<0,05 değeri anlamlı kabul edildi.

BULGULAR

Tablo 1. Müsabakalara Katılan Tüm Sporcuların Ölçüm Değerleri (n=51)

Değişkenler	Min.	Mak.	$\bar{X}$	SS
Yaş (yıl)	18,00	23,00	20,45	1,40
Boy (cm)	168,00	197,00	183,27	7,22
Vücut Ağırlığı(kg)	50,00	110,00	80,27	12,98
Vücut Kitle İndeksi (kg/m ²)	17,50	33,60	23,77	3,31
Anaerobik Güç (kg-m/sn)	75,00	158,00	115,33	19,21

Tablo 2. Takımların Fiziksel Ölçümlerine Ait Dağılımları

Değişkenler	Yaş (yıl)	Boy uzunluğu (cm)	Vücut Ağırlığı (kg)	V.K.İ (kg/m ²)
	$\bar{X} \pm S$	$\bar{X} \pm S$	$\bar{X} \pm S$	$\bar{X} \pm S$
1.T (n=10)	20,70±1,33 ^{a b}	189,40±4,76 ^b	89,10±10,41 ^b	24,76±2,50 ^{a b}
2.T (n=8)	20,25±1,28 ^{a b}	180,75±5,70 ^a	74,12±9,70 ^{a b}	22,56±2,38 ^{a b}
3.T (n=12)	19,83±1,26 ^a	182,91±7,62 ^{a b}	73,00±11,43 ^a	21,70±2,74 ^a
4.T (n=10)	21,60±0,96 ^b	183,10±6,62 ^{a b}	80,60±6,43 ^{a b}	23,97±1,21 ^{a b}
5.T (n=11)	20,00±1,545 ^{a b}	180,09±7,77 ^a	84,36±17,55 ^{a b}	25,85±4,85 ^b
F	3,104	2,996	3,350	3,250
P	0,024	0,028	0,017	0,020

^{a,b}Aynı sütunda farklı harf taşıyan gruplar arasındaki fark önemlidir (p<0,05)

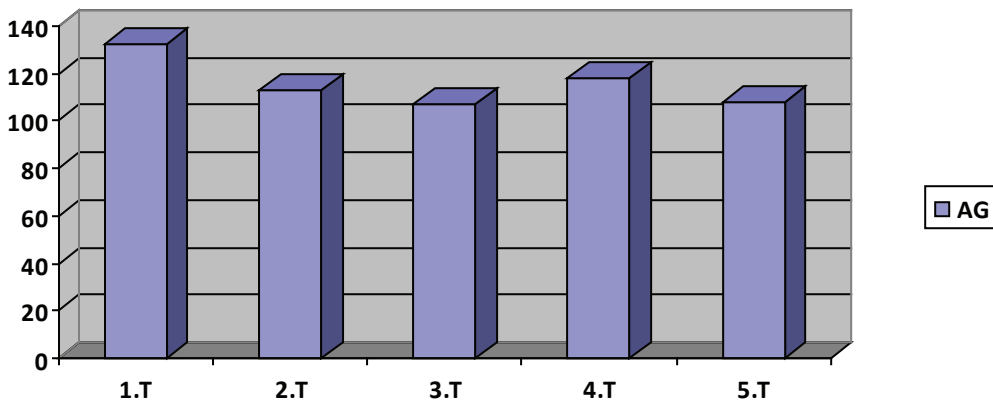
Tablo incelendiğinde 1.T ile 2.T ve 4.T ve 5.T'a ait fiziksel ölçümlerden boy uzunluğu ve vücut ağırlığı değerler arası farkın anlamlı olduğu (p<0,05), diğer değişkenlerde ise anlamlı bir farkın olmadığı görüldü. 1.T ile müsabakaları üçüncü olarak tamamlayan 3.T'deki basketbolcuların boy uzunluğu, vücut ağırlığı ve vücut kitle indeksine ait değerler arası farkın anlamlı olduğu (p<0,05) tespit edildi (p>0,05). Müsabakaları ikinci olarak tamamlayan 2.T ile 3.T, 4.T ve 5.T'de yer alan basketbolcuların boy uzunluğu, vücut ağırlığı ve vücut kitle indeksine ait değerleri arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edildi (p>0,05). Müsabakaları üçüncü olarak tamamlayan 3.T ile 4.T ve

5.T' deki basketbolcuların vücut kitle indeksine ait değerleri arasında anlamlı bir farkın olduğu ($p<0,05$), boy uzunluğu ve vücut ağırlığı değerleri arasında ise anlamlı bir farkın olmadığı tespit edildi ($p>0,05$). Müsabakaları dördüncü olarak tamamlayan 4.T ile müsabakaları beşinci olarak tamamlayan 5.T' deki basketbolcuların fiziksel ölçümlerinden boy uzunluğu, vücut ağırlığı ve vücut kitle indeksi değerleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı görüldü ($p>0,05$).

Tablo 3. Takımların Anaerobik Güç Değerlerine Ait Değerleri

Takımlar	n	Anaerobik Güç kg.m/sn
		$\bar{X} \pm S$
1.T	10	132,00±19,16 ^b
2.T	8	113,25±17,75 ^{a,b}
3.T	12	107,00±16,30 ^a
4.T	10	118,00±11,67 ^{a,b}
5.T	11	108,36±21,29 ^a
F		3,442
P		0,015

^{a,b}Aynı sütunda farklı harf taşıyan gruplar arasındaki fark önemlidir ($p<0,05$)

Grafik 1. Takımların Anaerobik Güç Değerlerine Ait Değerleri

Müسابakaları birinci olarak tamamlayan 1.T ile müsabakaları ikinci olarak tamamlayan 2.T, 3.T ve 5.T' deki basketbolcuların anaerobik güç değerleri arasındaki farkın anlamlı olduğu ($p<0,05$), 1.T ile müsabakaları dördüncü olarak tamamlayan 4.T' deki basketbolcuların anaerobik güç değerleri arasında farkın anlamlı olmadığı tespit edildi ($p>0,05$). Müsabakaları ikinci olarak tamamlayan 2.T ile müsabakaları üçüncü olarak tamamlayan 3.T, 4.T ve 5.T' deki basketbolcuların anaerobik güç değerleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı tespit edildi ($p>0,05$). Müsabakaları üçüncü olarak tamamlayan 3.T ile müsabakaları dördüncü olarak tamamlayan 4.T ve 5.T' deki basketbolcuların anaerobik güç değerleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı tespit edildi ($p>0,05$). Müsabakaları dördüncü olarak tamamlayan 4.T ile müsabakaları beşinci olarak tamamlayan 5.T' deki basketbolcuların anaerobik güç değerleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı tespit edildi ($p>0,05$).

TARTIşMA

Basketbolcularda anaerobik gc değerinin lig başarı sıralamasına etkisinin olup olmadığını araştırmak amacı ile yapılan bu çalışmada, fiziksel özellik ve anaerobik gc değerlerine ait değişkenlerin gruplar arasında karşılaştırması yapıldığında, farkın olduğu tespit edildi. 1.T' deki sporcuların hiç mağlubiyetinin bulunmaması ve anaerobik gc değerinin yüksek olması, 5.T' deki sporcuların galibiyetinin bulunmaması ve anaerobik gc değerinin düşük olması, takımların anaerobik gc değerleri ile takımların başarısı arasında doğru bir ilişkinin olduğunu göstermektedir.

Sunulan bu çalışmada takımların yaş ortalamaları 1.T'de $20,70\pm 1,33$ yıl yaş, 2.T'de $20,25\pm 1,28$ yıl yaş, 3.T'de $19,83\pm 1,26$, 4.T'de $21,60\pm 0,96$ ve 5.T'de ise $20,00\pm 1,545$ olarak tespit edildi. Bulkaz basketbolcular üzerinde yaptığı çalışmada, çalışma grubunda yaşları 21,43 yıl, kontrol grubundan ise 21,00 yıl olarak tespit etmiştir [13]. Pamuk ve arkadaşları yaptıkları çalışmada 2. lig takımının yaş ortalamasını $23,60\pm 3,47$ yıl bölgesel lig yaş ortalamasını ise $19,20\pm 2,44$ yıl olarak bulmuştur [14]. Dabak ve arkadaşlarının yapmış oldukları bir çalışmada 296 niversiteli sporcunun yaş ortalamasını $21,65\pm 0,28$ yıl olarak bulmuşlardır [15]. Acarbay ve arkadaşlarına göre, 1. lig basketbol takımının yaş ortalaması $21,37\pm 1,9$ yıldır. Elit erkek Türk basketbolcusunun yaş ortalaması 23 ± 5 yıl olarak bildirilmiştir. Sunulan bu çalışmadan elde edilen yaş ortalamaları literatür bilgileri ile paralellik göstermektedir [16].

Yaptığımız bu çalışmada takımların boy uzunluğu ortalamaları 1.T'de $189,40\pm 4,76$ cm, 2.T'de $180,75\pm 5,70$ cm, 3.T'de $182,91\pm 7,62$ cm, 4.T'de $183,10\pm 6,62$ cm ve 5.T'de ise $180,09\pm 7,77$ cm olarak tespit edildi. Pamuk ve arkadaşları bizim çalışmamızdaki aynı yaş gurubundaki basketbolcuların boy uzunluğu ortalamasını 2. Ligde basketbol oynayan sporcularda $195,10\pm 0,076$ cm, bölgesel ligden basketbol oynayan basketbolcularda ise $190,85\pm 0,086$ cm olarak tespit etmişlerdir [14]. Bulkaz basketbolcular üzerinde yaptığı çalışmada, çalışma grubunda boy uzunluğunu $192 \pm 0,88$ cm, kontrol grubundan ise $190 \pm 0,77$ cm olarak tespit etmiştir [13]. Coleman ve arkadaşları, yapmış oldukları bir çalışmada Amerikalı basketbolcuların boy ortalamasını 191,1cm. olarak bildirmişlerdir [17]. Başka bir çalışmada, Macar basketbolcuların boy uzunluğu 192,1 cm. olarak tespit edilmiştir [18]. Bale ve Scholes yapmış oldukları çalışmada İngiltere ulusal liginde basketbol oynayan basketbolcuların boy ortalamasının $191,0\pm 10,1$ olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan bu çalışmada elde edilen boy uzunluğu değerleri, gerek ulusal gerekse uluslararası literatürde belirten boy uzunluğu değerleri ile karşılaştırıldığında değerlerimizin düşük olduğu tespit edilmiştir [19].

Bu çalışmada takımların vücut ağırlığı ortalamaları 1.T'de $89,10\pm 10,41$ kg, 2.T'de $74,12\pm 9,70$ kg, 3.T'de $73,00\pm 11,43$ kg, 4.T'de $80,60\pm 6,43$ kg ve 5.T'de ise $84,36\pm 17,55$ kg olarak tespit edildi. Bulkaz basketbolcular üzerinde yaptığı çalışmada, çalışma grubunda $83,93 \pm 11,80$ cm, kontrol grubundan ise $80,83 \pm 9,21$ cm olarak tespit etmiştir [13]. Pamuk ve arkadaşları yaptığı çalışmada 2. Ligde basketbol oynayan sporcuların vücut ağırlığını $91,75\pm 12,993$ kg. olarak, bölgesel lig basketbol oynayan sporcuların vücut ağırlığını ise $84,45\pm 9,725$ kg. olarak tespit etmiştir [14].

Çalışmamızda takımların vücut kitle indeksi ortalamaları 1.T'de $24,76\pm 2,50$ kg/m², 2.T'de $22,56\pm 2,38$ kg/m², 3.T'de $21,70\pm 2,74$ kg/m², 4.T'de $23,97\pm 1,21$ kg/m²ve 5.T'de ise $25,85\pm 4,85$ kg/m² olarak tespit edildi. Vücut kitle indeksine bakıldığında bütün takımların ortalamalarının referans aralığında olduğu görüldü.

Sunulan bu çalışmada takımların anaerobik gc ortalamaları 1.T'de $132,00\pm 19,16$ kg.m/sn, 2.T'de $113,25\pm 17,75$ kg.m/sn, 3.T'de $107,00\pm 16,30$ kg.m/sn, 4.T'de $118,00\pm 11,67$ kg.m/sn, ve 5.T'de ise $108,36\pm 21,29$ kg.m/sn olarak tespit edilmiştir. Pulur $21,98 \pm 3,71$ yıl ortalamasına sahip Türkiye 1. Basketbol liginde faal olarak oynayan 11 takıma ait 93 sporcu üzerinde yaptığı çalışmada,

anaerobik güç değerini $153,45 \pm 15,91$ kg.m/sn olarak bulmuştur [20]. Pamuk ve arkadaşları yapmış oldukları çalışmada anaerobik güç değerlerini 2. lig basketbol oyuncularında $170,33 \pm 22,59$ kg.m/sn, bölgesel lig basketbolcularında ise $156,78 \pm 17,27$ kg.m/sn, olarak bulmuşlardır. 2. lig oyuncularının anaerobik güçlerinin bölgesel ligdeki oyuncularından anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur [14]. Pulur, Pamuk ve arkadaşlarının elde ettiği sonuçların bizim elde ettiğimiz değerlerin üzerinde olduğu görüldü. Yüksel ve arkadaşları yaptığı çalışmada anaerobik gücü antrenman grubunda antrenman öncesi $99,47 \pm 8,92$ kg.m/sn, antrenman sonrası $100,89 \pm 9,62$ kg.m/sn, kontrol grubunda ise ilk ölçümde $101,67 \pm 15,18$ kg.m/sn, ikinci ölçümde $101,78 \pm 13,44$ kg.m/sn olarak tespit etmiştir [21]. Arslan ve arkadaşlarının, Fırat Üniversitesinde spor yapan 21,43 yaş ortalaması ile spor yapmayan 21,33 yaş ortalamasına sahip öğrenciler üzerinde yapmış oldukları çalışma sonucunda, anaerobik gücü spor yapanlarda $101,55 \pm 9,35$ kg/m/sn olarak, spor yapmayanlarda ise $96,46 \pm 8,83$ kg/m/sn olarak tespit etmişlerdir [22]. Erol, basketbolcular üzerinde yaptığı çalışmada araştırma grubunun ortalama anaerobik güçlerini $118,9$ kg. m/sn, olarak tespit etmiştir. Literatür incelendiğinde 20-30 yaş arası erkek sporcuların orta seviye anaerobik güç değerleri $140-175$ kg.m/sn olarak, iyi seviye değerleri ise $176-210$ kg. m/sn, olarak belirtilmiştir [23]. Literatür bilgisi göz önüne alındığında, çalışmamıza denek olarak katılan basketbolcuların anaerobik güçlerinin düşük olduğu tespit edildi. Çalışmaya katılan basketbolcuların anaerobik kapasitelerinin belirlenmesinde dikey sıçrama testinin kullanıldığı göz önüne alındığında, anaerobik kapasitenin düşük olmasının sebebi antrenmanlarda yeterince pliometrik çalışmalara yer verilmediğinden kaynaklandığı düşünülmektedir [24].

Sonuç olarak, çalışma kapsamında takımlar incelendiğinde, birinci olan 1.T'nin anaerobik güç değeri ve diğer takımlara göre daha yüksek olduğu tespit edildi. Müsabakaları sonuncu olarak tamamlayan 5.T' nin anaerobik güç değerinin diğer takımlara göre daha düşük olduğu tespit edildi. Bu tür çalışmaların daha çok sporcu ile farklı yaş gruplarında uygulanması, bu tip çalışmaların norm oluşturması açısından önemlidir. Yapılan bu çalışmanın spor alanında uygulanacak antrenman programlarına bilimsel olarak örnek oluşturabileceğini düşünmekteyiz. Bu içerikteki çalışmalar literatüre katkı sağlayarak, antrenörlerin antrenman programı hazırlamasına ışık tutacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKLAR

1. Koç H, Büyükipekci S. Basketbol ve Voleybol Branşlarındaki Erkek Sporcuların Bazı Motorik Özelliklerinin Karşılaştırılması, Mustafa Kemal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2010; 1(1): 16 - 22.
2. Sevim Y. Antrenman Bilgisi, Pelin Ofset Tipo Matbaacılık, Ankara, 2010.
3. Sevim Y. Basketbolda Kondisyon, Gazi Büro Kitapevi, Ankara, 1991.
4. Eler S, Bereket S. Elit Türk ve Yabancı Hentbolcuların Motorik ve Fizyolojik Parametrelerinin Karşılaştırılması, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2001, 6 (4); 46 - 48.
5. Pehlivan Z. 1995-1996 Sezonunda, Türkiye 1. Deplasmanlı Bayanlar Basketbol, Hentbol ve Voleybol Liglerinde Şampiyon Olan Sporcuların Fiziksel ve Fizyolojik Özelliklerinin Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1997.
6. Scheller A, Rask B. A protocol for the health and fitness assessment of NBA players, Clinics in Sports Medicine, 1993, 12(2); 193-205.
7. Akgün N. Egzersiz Fizyolojisi, I. Cilt, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, 1994.
8. Gürses Ç, Olgun P. Sportif Yetenek Araştırma Metodu (Türkiye Uygulaması), Türk Spor Vakfı Yayınları, İstanbul, 1996.
9. Magill AR. Motor learning Concepts and Applications, Iowa, Third Ed., Wch, Publishers, 1989.
10. Hoffman JR. Physiology of Basketball, In: Basketball, DB McKeag, ed. Oxford: Blackwell Science, 2003.
11. Tamer K. Sporda Fiziksel-Fizyolojik Performansın Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi, Bağırhan Yayınevi, Ankara, 2000.

12. Fox EL, Bowers RW, Foss ML. The Physiological Basis of Physical Education and Athletics, 4th Edition, Saunders Collage Publishing, Philadelphia, 1988.
13. Bulkaz O. Basketbolcularda Bazı Fiziksel ve Fizyolojik Özellikler İncelenmesi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2009.
14. Pamuk Ö, Kaplan T, Taşkın H, Erkmen N. Basketbolcularda Bazı Fiziksel ve Fizyolojik Parametrelerin Farklı Liglere Göre İncelenmesi. SPORMETRE, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2008, 1(3); 141-144.
15. Dabak Ş, İmamoğlu O, Kopuz C. Üniversiteli oyuncularda antropometrik ölçümler ile branşlara uygunlukların değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, II. Ulusal Spor Bilimleri Kongresi, 1997.
16. Acarbay Ş, Kayatekin M, Özgönül H, Selamoğlu S, Sermin İ. Bir Birinci Lig Basketbol Takımı Oyuncularının Fizyolojik-Fiziksel Profili ve Sedanterlerle Karşılaştırılması, Hacettepe Üniversitesi Dördüncü Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Özetleri, 1996, 356-360.
17. Coleman AE, Kreuzer P, Friedrich DW, Juvernal JP. Aerobic and anaerobic responses of male college freshmen during a season of basketball, Journal of Sports Medicine, 1974, 14(1); 26-31.
18. Csanady M, Foster T, Högye M. Comparative echocardiographic study of junior and senior basketball players, International Journal of Sports Medicine, 1986, 7(3); 128-132.
19. Bale P, Scholes S. Lateral dominance and basketball performance, Journal of Human Movement Studies, 1986, 12; 145-151.
20. Pulur A. Üst Düzey Basketbolcuların Bazı Fizyolojik ve Kondisyonel Değerleri, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1991.
21. Yüksel O, Koç H, Özdilek Ç, Gökdemir K. Sürekli ve interval antrenman programlarının üniversite öğrencilerinin aerobik ve anaerobik gücüne etkisi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 2007, 16(3); 133-139.
22. Arslan C, Gönül B. Fırat Üniversitesi'nde spor yapan ve yapmayan erkek öğrencilerin bazı fizyolojik özelliklerinin test edilmesi ve karşılaştırılması, Ege Üniversitesi, Spor Hekimliği Dergisi, 1990, 25(4); 153.
23. Erol E. Çabuk Kuvvet Çalışmalarının 16-18 Yaş Grubu Genç Basketbolcuların Performansı Üzerine Etkisinin Deneysel Olarak İncelenmesi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 1992.
24. Cicioğlu İ. Pliometrik antrenmanların 14 -15 Yaş Grubu Basketbolcuların Dikey Sıçraması İle Bazı Fiziksel ve Fizyolojik Parametreleri Üzerine Etkisi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1995.

BELEDİYE BAŞKANLARININ SERBEST ZAMAN YAKLAŞIMLARI

Yavuz Selim AĞAOĞLU¹

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, yerel yöneticilerin serbest zaman kavramı ile ilgili düşüncelerini, konuya karşı duyarlılıklarını ve anlayışlarını ortaya koymaktır. Yerel yöneticilerin, bireylerin sosyal, fiziki, kültürel ihtiyaçlarını giderme hususunda önemli bir misyonu bulunmaktadır. Bunun yanında yerel yöneticilerin rekreasyon ve serbest zaman kavramına olan tutumları onların görevlerinde de farklı davranışların oluşmasına neden olacaktır. Rekreasyonel aktivite birimlerinin başarısı, toplumun istek, ilgi ve beklentilerini bilen, rekreasyonla ilgili felsefe, konsept ve amaçlara hakim yetişmiş personele sahip olmaktan geçmektedir. Bu çalışma, Türkiye’de büyükşehir ve şehir belediye başkanlarının serbest zaman ve rekreasyon kavramına ilişkin düşüncelerinin tespit edilmesine yöneliktir. Çalışmanın evrenini 81 ilin büyükşehir ve şehir belediye başkanları oluşturmaktadır. 81 ilin belediye başkanlarına geri dönüşümlü posta ile anket formu gönderilmiştir. Geri dönüşü olan 15 anket formu değerlendirmeye alınmıştır. Belediye başkanlarının % 93,3’ünün serbest zaman eğitimi almadığı görülmektedir. Ayrıca belediye başkanlarının % 66,7’si halkın serbest zaman etkinliklerinde yenilikleri takip etmediğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Yönetim, Belediye Başkanı, Serbest Zaman, Rekreasyon, Belediye.

APPROACHES OF MAYORS TOWARDS LEISURE

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the sensitivity and ideas of mayors towards leisure management. Mayors have important mission about meeting the physical, social and cultural needs of individuals. The attitudes of mayors towards recreation and leisure management will cause to their behaviors in different positions. The success of the recreational activity depends on the trained staff that has objectives and concept of society’s wishes, interest, expectations and recreation philosophy. This study also aimed to determine the perception of metropolitan and urban municipality mayors towards leisure. The population of the study comprises 81 metropolitan and urban municipality mayors and sample of the study includes 15 mayor’s questionnaire. 81 questionnaires were posted and 15 were returned which were used for this study. Mayors of 93.3% have not been educated as leisure in any formal education. In addition 66.7 % of people have not follow innovations of leisure stated by mayors.

Keywords: Management, Mayor, Leisure, Recreation, Municipality.

¹Gaziosmanpaşa Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu/Tokat, email:ysagoglu@gop.edu.tr

GİRİŞ

Birey iş, okul ve yaşamını devam ettirmek için gerekli olan zamanın dışında, önemli süreleri içeren serbest zamanı değerlendirmeyi amaçlar. Dengeli ve verimli bir yaşam tarzı için zevkli, yaratıcı, anlamlı rekreasyon ve serbest zaman yönetimi, gerekli deneyimleri içermelidir. Diğer taraftan, geniş sayılabilecek bir kesim yaş ve fiziksel yetersizlikler nedeniyle bu aktivitelerle ilgilenememekte veya bu aktivitelerle katılmamaktadır. Dolayısıyla, çağdaş bir toplumda devleti yönetenlerin tüm bireylerin yaşam kalitelerini geliştirmek için gayret içinde olmaları gerekmektedir. Serbest zaman ve rekreasyon yönetimi bu alandaki hizmetleri en iyi şekilde yapabilmek için büyük önem arz etmektedir. Slavson'a göre rekreasyon; neşe veren, günlük yaşamın baskısından ve ciddi iş ortamından uzaklaştıran, sosyolog Neumeyers'e göre ise bireyin serbest olarak katıldığı, mutluluk veren ve kendi değerlendirmesini kendisi yapan serbest zaman aktiviteleridir [1]. Genel anlamda ise rekreasyon özgürlük ile karakterize edilmiş ve hemen hoşnutluk oluşturan, herhangi bir zamanda ve yerde ifade edilebilen serbest zaman aktiviteleridir. Rekreasyon bir aktiviteden farklı olarak bir deneyim olarak da ifade edilmektedir [2]. Bunun yanında rekreasyon, insanların özgürce katılabildiği ve tatmin eden, aktiviteleri amaç edinen, kuralları esnek, rekabetçi olmayan, sosyalleştirici, fiziki, zihni ve ruhi hareketleri içeren, hem birey hem de toplumlar için sağlıklı bir yaşam biçimi ve eğitim aracıdır.

Ulusal sınırlar içerisinde değişik büyüklüklerdeki topluluklarda yaşayan insanların, ortak ve yerel nitelikteki gereksinimlerini karşılamak amacıyla hukuk düzeni içerisinde oluşturulmuş olan anayasal kuruluşları yerel yönetimler olarak ifade edebiliriz. Yerel yönetimler toplumun ortak ihtiyaçlarını ve hizmetlerini gören bir araç olarak ortaya çıkan ve nüfusu belirli bir oranın üzerinde olan resmi olarak örgütlenmiş yapılar olarak da ifade edilebilir. Aynı zamanda yerel yönetimler vatandaşlarının genel sağlığını, yaşam kalitesini ve ekonomik koşullarının gelişmesini güvence altına almakla sorumludurlar. Bu nedenle serbest zaman yönetimini başarıyla icra edebilmelerini gerektirmektedir. Bu alandaki çalışmaların hedefi, toplumdaki tüm bireylerin yalnız iş yaşamlarında değil, aynı zamanda serbest zamanlarındaki aktiviteler sürecinde de yaşam kalitelerini geliştirmek olmalıdır. Bu aktiviteler insanların dinlenme, eğlenme ve gelişmelerini sağlayan, kapsam alanı sınırsız, her bireye her zaman ve her yerde hitap edebilecek özellikte olmalıdır. Böylece, aktivitelere katılım yoluyla bireyler kendilerini ifade edebilme, gizli güçlerini ortaya çıkarma ve geliştirme, yaratıcılığını artırma, beden ve ruh sağlığını koruma imkânına sahip olabilmektedir. Bu sebeplerden dolayı serbest zamanları değerlendirebilecek programlar ortaya koymak ülkemiz açısından da bir zorunluluktur [3].

Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri almak durumundadır. Bu yönde alınacak tedbirlerden birisi de serbest zaman yönetimi ile bireylerin pozitif davranış ve kişilik gelişimini sağlamayı esas edinmektir [4]. Bu nedenle yerel yöneticiler, serbest zamanı değerlendirmek için imkânlar yaratmak ve gerekli altyapıyı hazırlamakla yükümlüdürler. Serbest zaman yönetimi, aktiviteleri kitlelere yaymak ve uygun olan hususlara hizmet etmek için zamanı iyi kullanmayı hedeflemelidir [5]. Aynı zamanda serbest zamanı kullanımı ile ilgili bilgiler sunmayı da görevleri arasında saymaları önemlidir. Sosyolog Renomeryov'a göre; insanları eğitmenin en temel yolu sağlığı geliştirmek ve fiziksel yapıyı güçlendirmektir [6].

Serbest zaman yönetimine duyulan ihtiyacın temelinde bireyin fiziki ve sağlık gelişiminin yaratılması, ruh sağlığı kazandırılması, insanı sosyalleştirmesi, yaratıcılık, kişisel beceri ve yeteneğinin geliştirilmesi, çalışma başarısı ve iş verimine katkısı amaçlanmaktadır. Bununla birlikte

ekonomik hareketlilik, insanı mutlu etmeyi hedeflerken, toplumsal yönden de dayanışma ve bütünleşmeyi sağlaması, demokratik toplum yaratılması, serbest zaman aktivitelerine duyulan ihtiyacın karşılanmasını hedeflemektedir [7]. Toplumların özellikle sosyal hayatlarında, gelişmişlik derecelerine paralel olarak gittikçe önemi artan serbest zaman yönetimi, çeşitli toplumlarda ya aynı isim altında ya da eğlence, sanat, kültürel faaliyetler ile birlikte beden eğitimi ve sporda, dans, avcılık, balık tutma vs. gibi serbest zamanların bileşenleri ile ifade edilmektedir.

Yerel yönetimlerin temel görevlerinden biri de vatandaşlarının dinlenme, yaratıcılıklarını geliştirme, fiziksel gelişim ve sosyalleşme gibi ihtiyaçlarını karşılamak üzere rekreasyon program ve hizmetleri sunmak olmalıdır. Yerel yönetimler farklı hedef kitlelerine göre farklı serbest zaman yönetimi arayışı içinde olmalıdırlar [8]. Yerel enerjiyi ve motivasyonu harekete geçirebilecek olan yerel yöneticiler, serbest zaman etkinliklerinin yaygınlaşmasını teşvik etmede, tesis ve inşasında, serbest zaman yönetiminin çok daha başarılı olmasında önemli rol oynayacaklardır. Serbest zamanın yönetimi ile oluşan zamanı verimli kullanma isteği, toplumdaki sosyo-kültürel değişim, sağlıklı olma konusunda bilinçlenme ve gelişen endüstri, refah düzeyi ile ilgili sayılabilir. Ekonomik gelişme, eğitim, dünyayla entegrasyon ve iletişim kaynaklarının etkisi ile serbest zaman endüstrisi dünyada olduğu gibi, Türkiye’de de gelişme eğilimindedir. Gelecekte serbest zaman yönetiminin gelişmesi ile çok sayıda yeni ve daha gelişmiş rekreasyon imkan ve programları insanlara sunulacaktır. Bu açıdan bakıldığında yerel yöneticiler süreci dikkate alarak günün ihtiyaçlarına yönelik rekreasyon ve serbest zaman yönetimine önem vermelidirler [8].

Yerel yöneticiler aynı zamanda halkın onayı ile seçilmiş kişiler olarak bütün halkın ve şehrin sorunlarını çözmek ve iyileştirmekle yükümlüdürler. Halktan yetki alarak kullandıkları için öncelikli vicdani ve ahlaki sorumlulukları halka karşı olmalıdır. Toplumların, gelişmişlik düzeylerini belirlemede en önde gelen kriterlerden biri olarak “serbest zaman yönetiminin” ele alındığı görülmektedir. Serbest zaman yönetiminin günümüzde, özellikle gelişmekte olan toplumlarda büyük önemi bulunmaktadır.

İnsanlar yaratıcılıklarını göstermek ve kendilerini ifade edebilmek için aktivitelere katılmak isterler. Bu gelişmiş toplumların serbest zaman kullanımını ifade etmektedir. Serbest zaman yönetimi dünyada endüstrileşmiş toplumların sahip olduğu ve değerlendirdiği bir zaman olarak kendine yer edinmiştir [9]. Teknoloji toplumları gittikçe artan ölçüde daha fazla ve daha mkemmellretim mekanizmaları ile tüketim malları sağlamaktan başka, aynı zamanda çalışma zamanından farklı “serbest zaman yönetimi” kavramını meydana getirmişlerdir [10]. Bu yaratılan olanaklar toplumların ve bireylerin yaşam içersindeki deneyim kalitesini arttırma imknı vermektedir [11].

Yerel yöneticilerin rekreasyon ve serbest zaman yönetimi ile ilgili görüş ve düşüncelerini belirlemeye çalışmak ve bunları değerlendirmek, böylece söz konusu sürece bir katkı sağlamak önem arz etmektedir. Çalışmanın kapsamı, yerel yöneticilerin serbest zaman kavramı ile ilgili düşüncelerini tespit etmeye çalışmak, bu konuda daha duyarlı olmak ve yerel yöneticilerin çalışma anlayışlarını içermektedir.

MATERYAL VE METOT

Çalışmanın amacına yönelik değerlendirmelerde bulunabilmek için bilgi toplamak amaçlı anket tekniğine başvurulmuştur. Anketin geliştirilmesi için öncelikle benzer değişkenler üzerinde yapılış araştırmaları içeren literatür incelenmiş ve uygulanacak anket geliştirilmiştir.

Araştırmanın evrenini Türkiye’de 29 Mart 2009 tarihinde yapılan seçimle iş başına gelen 81 ilin büyükşehir ve şehir belediye başkanı, rneklemi ise 15 büyükşehir ve şehir belediye başkanı

oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak hazırlanan anketler, 81 ilin belediye başkanlarına posta yoluyla gönderilmiştir. İadesi alınan 18 belediye başkanı anketinin eksik olanları çıkarılmış, 15 tanesi bu çalışmada örneklem olarak kullanılmış ve değerlendirmeye alınmıştır. Ankette kişisel bilgiler ve serbest zaman kavramı yaklaşımına ilişkin toplam 15 değişken ifadeye yer verilmiştir. Yapılan uygulama sonucunda değişkenlerin anlaşılabilir ve uygun oldukları gözlenmiş ve elde edilen verilere, SPSS 15.0 paket programı uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi aşamasında ise, frekans (f), yüzde (%), ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (SS) tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların medeni durumlarına göre dağılımı

Cinsiyet (Erkek)	n	%
Evlilik durumunuz		
Bekâr	1	6,7
Evli	14	93,3
Toplam	15	100,0

Toplam 81 ilin belediye başkanından 79 il belediye başkanı erkeklerden seçilirken 2 ilin belediye başkanı ise kadın adaylardan seçilmiştir. Bu çalışmada 15 ilin erkek adaylarının anketlere verdikleri cevaplar değerlendirmeye alınmıştır. Aynı zamanda 14 ilin belediye başkanının evli ve 1 tanesinin ise bekâr olduğu görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 2. Örneklemin yaş dağılımları

Yaş	n	%
25–35	2	13,3
36–45	3	20,0
56–65	7	46,7
65 ve üstü	3	20,0
Toplam	15	100,0

Çalışmaya katılan 15 belediye başkanının en yüksek yaş aralığı % 46,7 ile 56–65 yaş olmuştur. Belediye başkanlarının yaş aralığı orta yaş grubu olarak nitelenen yaş aralığına karşılık gelmektedir (Tablo 2).

Tablo 3. Örneklemin eğitim düzeyine göre dağılımı

Eğitim Düzeyi	n	%
Ortaokul	2	13,3
Lise	2	13,3
Üniversite	7	46,7
Yüksek Lisans/Doktora	4	26,7
Toplam	15	100,0

Çalışmaya katılan 15 belediye başkanının en yüksek yaş aralığını % 46,7 oranla üniversite mezunları oluşturmaktadır (Tablo 3).

Tablo 4. Katılımcıların serbest zaman eğitimi alma durumları

Seçenekler	n	%
Evet	1	6,7
Hayır	14	93,3
Toplam	15	100,0

Anketlere cevap veren belediye başkanlarının % 93,3'ünün serbest zaman eğitimi almadıkları görülmektedir ki bu oran oldukça yüksek bulunmuştur (Tablo 4).

Tablo 5. Halk serbest zaman için yeniliklere açık mı?

Seçenekler	n	%
Evet	5	33,3
Kısmen	10	66,7
Hayır	15	100,0

Belediye başkanlarının halkın serbest zamanla ilgili olarak yeniliklere kısmen açık olduğunu düşündükleri, halka hizmet verdikleri anlaşılmaktadır (Tablo 5).

Tablo 6. Başkanların gün bölümlerini önemine göre değerlendirme dağılımı

Seçenekler	n	%
İş zamanı	5	33,3
Serbest zaman	8	53,3
Bilmiyorum/tespit yapmadım	2	13,3
Toplam	15	100,0

Belediye başkanlarının serbest zamanı önemsedikleri ve serbest zamanı değerlendirmeyi önemli saydıkları görülmektedir (Tablo 6).

Tablo 7. Belediye başkanlarının serbest zaman aktivitelerine verdikleri önem düzeyi

Seçenekler	n	%
Önemli	10	66,7
Kararsızım	1	6,7
Biraz önemli	4	26,7
Toplam	15	100,0

Belediye başkanlarının serbest zamanla ilgili eğitim almamalarına rağmen önemsemeleri bir yönetim stratejisi olarak görülebilir (Tablo 7).

Tablo 8. Belediye başkanlarının serbest zamanın temel özelliklerini değerlendirme durumu

Seçenekler	n	%
Gönüllü Katılım	8	53,3
Fiziksel	4	26,7
Yardımlaşma	1	6,7
Sanat Çalışmaları	2	13,3
Toplam	15	100,0

Serbest zamanın temel özeliğinin gönüllü katılım olduğunu söyleyen belediye başkanlarının oranının %53,3 olduğu görülmektedir. Bu daha önce sorulan serbest zaman eğitimi aldınız mı

sorusuna verilen cevapla zıtlık oluşturmaktadır. Bu durum katılımcıların serbest zaman eğitimini formal olarak almadıklarını fakat serbest zamanı doğru bir şekilde yorumladıklarını göstermektedir. Bu durum belediye başkanlarının informal yollardan bilgi edindiklerini göstermektedir (Tablo 8).

Tablo 9. Belediye başkanlarına göre halkın serbest zaman faaliyetleri hakkındaki talepleri

Seçenekler	n	%
Yazılı talep var	2	13,3
Sözlü talep var	4	26,7
Yazılı ve sözlü talep var	4	26,7
Yazılı ve sözlü talep yok	5	33,3
Toplam	15	100,0

Başkanlara göre; halkın serbest zaman faaliyetlerine yönelik yeterince talebi bulunmadığı görülmektedir. Bu konuda serbest zaman yönetiminin temelini oluşturan halkın bilgilendirilmesi ve serbest zaman deneyimlerinin içinde yer alması hususunda bazı eksikliklerin olduğu düşünülmektedir (Tablo 9).

Tablo 10. Serbest zaman faaliyetleri alanında çalışan personelini yeterliliği ile ilgili görüşler

Seçenekler	n	%
Evet	3	20,0
Hayır	12	80,0
Toplam	15	100,0

Serbest zaman faaliyetleri alanında yeterli çalışanların olmadığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak belediyelerin serbest zaman yönetimi ile ilgili olarak henüz kurumsallaşmadığı anlaşılmaktadır (Tablo 10).

Tablo 11. Belediyelerin serbest zaman faaliyetlerine yönelik kadro tanımlamasının olma durumu

Seçenekler	n	%
Evet	5	33,3
Hayır	10	66,7
Toplam	15	100,0

Serbest zaman faaliyetleri alanında yeterli çalışanların ve kadro tanımlamasının olmadığı bu alanda uzman kişiler yerine görevlendirilen kişilerin görev yaptığı düşünülmektedir (Tablo 11).

Tablo 12. Belediye başkanlarının serbest zaman faaliyetlerindeki olası maliyet sorunlarının varlığı hakkındaki görüşleri

Seçenekler	n	%
Evet	9	60,0
Hayır	6	40,0
Toplam	15	100,0

Bu alanda yapılan çalışmaların maliyet sorunlarını çözmediği ve bir nevi alandaki sorunlarla birlikte yürütüldüğü ifade edilebilir (Tablo 12).

Tablo 13. Belediye başkanlarının serbest zamanla ilgili yaklaşım, tanım ve bu alanda çalışan personel hakkındaki görüşleri

Serbest zaman yaklaşımınız daha çok hangi yönde gelişmektedir.	n	%	Serbest zamanı (leisure) en iyi tanımlayan kavram sizce aşağıdakilerden hangisidir?	n	%	Serbest zaman aktivitelerinde çalışan personel aşağıdakilerden hangi özelliğe sahiptir.	n	%
Açık Tesisler	2	13,3	Boş Zaman	1	6,7	Rekreasyon bölümü mezunu	4	26,7
Yeşil Alanlar	3	20,0	Özgür Zaman	6	40,0	Hizmet içi eğitimi almış	3	20,0
Eğlence	6	40,0	İş Zamanı	1	6,7	Standart bilgi sahibi	3	20,0
Park Ve Bahçeleri	2	13,3	Rekreasyon	4	26,7	Serbest zamanın önemini bilen	5	33,3
Spor	2	13,3	Diğer	3	20,0	Diğer	-	-
Toplam	15	100,0	Toplam	15	100,0	Toplam	15	100,0

Başkanların serbest zamanı daha çok eğlence gibi değerlendirmekte oldukları görülmektedir. Çalışan personeli ise serbest zamanın önemini bilen kişilerden oluşturduklarını söylemeleri kadro tanımlamasında uzman kişilerin olmadığını göstermektedir (Tablo 13).

TARTIŞMA

Yerel yönetimler farklı hedef kitlelerine göre farklı program arayışı içinde olmalıdırlar. Değişen sosyo-ekonomik koşullar, beklentiler ve yeni eğilimler ile birlikte yerel yönetimler bu programlarla ilgili değişimleri dikkate almalı ve gerekli atılımı yapmalıdır. Serbest zaman program ve hizmetlerini zenginleştirmek ve çeşitlendirmek önemlidir. Bu çeşitlendirmeyi yaparken, aktiviteler, spor ve yarışmalar; spor beceri kursları, spor turnuvaları, spor okulları, doğa aktiviteleri; dağcılık, kaya tırmanışı, doğa yürüyüşleri, dağ bisikleti, hedef bulma yarışması (oryantiring), rafting, kişisel gelişim aktiviteleri, stres yönetimi, ev ekonomisi, sağlıklı beslenme, bilgisayar eğitimi kursları, hobiler; balık tutma yarışı, fotoğrafçılık, vb., güzel sanatlar etkinlikleri; resim-heykel ve el sanatlarını geliştirme kursları, fiziksel uygunluk (fitness) aktiviteleri; kondisyon yüzmesi, duvar tırmanışı, halk koşuları, seyahat ve turizm aktiviteleri; kültür ve tarih gezileri, müze ziyaretleri, gönüllü hizmet programları; kimsesiz çocuklar, yaşlılar ve çocuk tutuk evleri programları [12] olarak sınıflandırılabilir. Tutarlı bir rekreasyon planlaması, insanların ihtiyaçlarını ön plana alarak toplumdaki kişilerin değişik merak,

yetenek ve değerler ile müşterek ilgileri yansıtabilmelidir. Ancak, öncelikle böyle bir planlamanın gerekliliği, toplum ve yöneticiler tarafından kabul edilmelidir. Rekreasyon etkinliklerinin planlanması, gelişmiş ülkelerde de olduğu gibi yaşama ve çalışma eylemleri ile birlikte ele alınarak planlanmaktadır. Nitekim kent ve bölge planlamaları da bu anlayışa uygun yapılmaktadır [7].

Çalışmaya katılan belediye başkanlarının %93,3'ünün serbest zaman eğitimi almadığı görülmektedir. Yerel yöneticilerin serbest zaman eğitimi içerisindeki süreçlerde yer almadığı ve yüksek oranda bu alanda olumsuzluk taşıdığı görülmektedir. Bu alandaki çalışmalarını kendi yönetiminde organize etmesi veya uzman kişilere bu alanda profesyonel hizmet üretme görevi vermesi ile serbest zaman yönetimini sağlayabilecektir. Belediye başkanlarının % 66,7'si halkın serbest zaman etkinliklerinde yenilikleri takip etmediğini belirtmişlerdir. Bu durum serbest zaman eğitiminin ve anlayışının halka yeterince anlatılmadığını göstermektedir. Oysa her yönü ile bireylere hitap eden serbest zaman eğitim ve yönetiminin kişilerin gelişimindeki önemi çok yüksektir.

Serbest zaman kavramının temelini gönüllü katılım oluşturmaktadır. Yerel yöneticilerin %53,3'ü bu kavramda hemfikir olmuşlardır. Gönüllü katılım anlayışını en önemli unsur olarak belirtmişlerdir.

Rekreasyon, çok geniş bir alanı kapsadığından ve birçok aktiviteyi içerdiğinden, bütün bu hizmet ve programlara cevap verecek tam zamanlı çalışan personel bulundurmamak imkânsızdır. Ancak, rekreasyon ve park birimlerinin verimlilikteki başarısı, toplumun istek, ilgi ve beklentilerini bilen, rekreasyonla ilgili felsefe, bilgi birikimi ve amaçlarına hakim yetişmiş personele sahip olmaktan gelmektedir. Dolayısıyla yerel yöneticiler, çeşitli ve farklı programları planlayabilen, organize eden ve yürürlüğe koyan kişiler olmalıdır. Farklı tesisleri yönetebilecek birikime sahip, çeşitli program ve hizmetleri organize edebilecek beceri ve özelliklere sahip liderler olmalıdırlar. Rekreasyon bölümleri öğrencilerinin ders müfredat ve programları, bu hizmetleri verebilecek kişileri yetiştirecek şekilde planlanmalıdır. Profesyonel kişileri yetiştiren bölümler açmak ve var olanların niteliklerini geliştirmek uzman personel ihtiyacını karşılamaya yeterli olabilecektir. Çoğu kez yerel yönetimler, rekreasyon ve park yönetimi felsefesine ve anlayışına hakim olmayan veya bu alanda çok az bilgiye sahip olan kişileri göreve getirmektedirler. Programları başlatırken, bir yandan mesleki formasyonlarını tamamlamış liderler bulmak, diğer yandan da programları yürürlüğe koymak kolay değildir. Yerel yöneticiler, neredeyse her zaman, birimlerine uygun elemanlar bulma konusunda, yetersiz kalmaktadırlar. Alternatif turizmde önemli yeri olan rekreatif spor turizmi için Bakanlıklar ve Genel Müdürlükler arasında işbirliği ve yasal düzenlemeler yapılması, kitle iletişim araçları ile tanıtımının yaygınlaştırılması ve toplumun bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

SONUÇ

Rekreasyon, ve serbest zaman hizmetlerinin toplumla iç içe olan yapısı özelliği ile de siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmelerle uyum içerisinde hareket ettiği çok yakından incelendiği zaman görülmektedir. Yerel yönetimler her alandaki gelişmeleri izlemek ve onlara uyum sağlamak, kendini bu gelişmeler karşısında yenilemek ve geliştirmek mecburiyetindedir. Türkiye'de rekreasyon ve serbest zaman hizmetlerinin de artık gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, örgütlenmesini gözden geçirmesi bir zorunluluk haline geldiğinden, yapının kurumsal bir nitelik kazanarak tüm organizasyonlarla birlikte kendi kendini finanse eden bir sistem haline dönüşümünün sağlanması gereklidir.

Türkiye'deki rekreasyon kavramının gelişmesi ve rekreasyon açısından gelişmiş ülkelere yetişebilmesi için öncelikle bu kavramın, tüm halk kitleleri tarafından anlaşılması, bilimsel

olarak ilkelerinin ve yapılış Őekillerinin öğretilmesi ve çeşitlerinin sınıflandırılması gerekmektedir. Ülkemizde rekreasyon sektörü ile ilgili alanlarda bu iş için bilimsel ortamlarda yetiştirilmiş, teknolojik gelişmelere ayak uydurabilecek, akademik yeterliliğe sahip rekreasyon uzmanı ihtiyaçı görölmektedir. Çok çeşitlilik arz eden, kişilerin ilgi, dürtü, amaç ve katılım Őekillerine ve daha birçok faktörlere göre değişik anlayışlar sergileyebilen rekreasyonun özellikleri konusunda, ortak bir noktaya ulaşma zorlukları bulunmaktadır.

Kaynaklar

1. Kraus GR. Recreation Today, Program Planning and Leadership, Second Edition,1977,
2. Butler G D. Introduction To Community Recreation, 5th Ed., New York: Me Graw- Hill, 1976.
3. Tamer K. Sportif Rekreasyon Etkinliklerine Liderlik Eden Antrenörlerin Lider Davranış Boyutları. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara,1998.
4. Çoban B, Yetim A. Belediyelerin Spora Yaklaşımları, İçinde, "Sporda Sosyal Alanlar: Seçme Konular 1" (Edit: F.Ramazanoğlu) Bıçaklar Kitabevi, Ankara,2004.
5. Doğu G, Kesim Ü, Sivrikaya Ö. Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri: Düzce Belediyesi Örneği, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 2002, 11;(2):89-106.
6. Taşmektepligil MY, Albay F, Ağaoğlu YS, Ağaoğlu SA, Karakuş S. Milletvekili Adaylarının Genel Seçim Öncesi Türkiye'deki Spor Uygulamaları Hakkındaki Düşüncelerinin Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi, 2005, 6;(2): 93-101.
7. Karaküçük S. Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme, 4. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara. 2001.
8. Özdağ S, Aytekin U, Aykora E. Yerel Yöneticilerin Rekreatif Etkinlik Anlayışları ve Uygulamaları, Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi, 2010, 2;(2):42-50.
9. Kraus GR, Curtis JE. Creative Management in Recreation and Parks, CV Mosby, 3rd Edition, 1982.
10. Abadan N. Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Faaliyetleri, Ankara Yüksek Öğrenim Gençliği Üzerine Bir Araştırma, Ajans Türk Matbaası, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara, No:135-117, 1961.
11. Daly J. Recreation and Sport Planning and Design, A Guidelines Manual, Australian Sport Commission, 1995.
12. Kesim Ü. Sağlıklı Kentler Sempozyumu Sonuç Raporu, 27 Nisan Eskişehir, 2006.

MOTIVES OF JUNIOR VOLLEYBALL PLAYERS TO START AND CONTINUE VOLLEYBALL AND THEIR EXPECTATIONS FOR THE FUTURE

Meltem BİNBOĞA¹ İbrahim KILIÇ² Kadir GÖKDEMİR³

ABSTRACT

The goal of this research is to analyze the reasons why junior volleyball players start and continue volleyball and their expectations from future. The study sample includes 359 sportsmen that have participated in the finals of Turkey Junior Volleyball championship in 2010-2011 volleyball seasons in Afyonkarahisar and Isparta cities. Data collection tool of the research is a survey made of three scales and personal features. Reliability analysis, frequency and percentage distribution, arithmetical average, standard variation, t-test, variance analysis and correlation analysis are used in order to analyze gathered data. At the end of the research, it is determined that the most effective reason why students start volleyball is "The wish to be a member of National Team"; the most effective factor in continuing to play volleyball is "To love volleyball" and the most significant expectation from volleyball is "Being a national team player". On the other hand, it is determined that views of junior players on the scales used in the research have some significant changes according to personal features. There are found to be medium-level positive correlations among scales.

Keywords: Volleyball, junior volleyball player, volleyball tendency, volleyball expectations

YILDIZ VOLEYBOL OYUNCULARININ VOLEYBOLA BAŞLAMA VE DEVAM ETME NEDENLERİ İLE GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLERİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, yıldız voleybol oyuncularının voleybola başlama ve devam etme nedenlerine ilişkin faktörlerin etki düzeyleri ile voleybol sporundan geleceğe yönelik beklentilerinin incelenmesidir. Araştırmanın örneklem grubu, Afyonkarahisar ve Isparta illerinde gerçekleştirilmiş olan 2010-2011 voleybol sezonu yıldızlar Türkiye voleybol şampiyonası final müsabakalarına katılan 359 sporcudan oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak üç ölçek ve bireysel özelliklerden oluşan anket kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde güvenilirlik analizi, frekans ve yüzde dağılımları, aritmetik ortalama, standart sapma, t testi, varyans analizi, korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, yıldız sporcular için voleybol sporuna başlamada en etkili faktörün "Milli takım sporcusu olma isteği", voleybol sporunu devam ettirmede en etkili faktörün "voleybol sporunu sevmek" ve voleybol sporundan en yüksek beklentinin ise "Milli takım sporcusu olmak" olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan, yıldız sporcuların araştırmada kullanılan ölçeklere ilişkin görüşlerinin bazı bireysel özelliklere göre anlamlı farklılıklar gösterdiği saptanmıştır. Ayrıca, ölçekler arasında orta düzeyde pozitif korelasyonlar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Voleybol, Yıldız voleybolcu, Voleybola yönelme, Voleyboldan beklentiler

¹Afyon Kocatepe University Physical Education and Sports High School, meltembinboga@yahoo.com

²Afyon Kocatepe University, Faculty of Veterinary Science, Department of Biostatistics, Afyonkarahisar

³Gazi University Physical Education and Sports High School, Ankara

INTRODUCTION

Participation in sports is effective in forming desired behaviors of children and protecting them from undesired behaviors [1]. Children become aware of their personal abilities and get the chance to compare their abilities with others thanks to sports –especially team sports- and it helps physical, mental and social development of children. As sports have the goal to protect health and strengthen people besides to discharge physical energy and emotional stress, it has the function of treatment [2,3,4]. Family, socio-economic level, environment, school, mass medium and the motive to make oneself accepted among social environment can be effective in starting sports [5]. Besides this, children start sports in order to have fun, increase abilities, become a member of a group, and be successful, to be recognized and be healthy. Ewing and Seefeldt, asked 26.000 students whose ages varied between 10 and 18 about why they did sports; the answer was mostly “to have fun” which was seen as the basic reason by researchers [6]. Kleiber and Robertss, made a study on the relation between turning to games and sports and found that games that are played during childhood increase tendency to sports [7]. Volleyball, as one of the most loved sports, is one of the best sports for children [8]. Volleyball can be defined as a branch of sports which develops personality, intelligence, cooperation, wish for struggle and self-confidence, and it is a team sports which socialize individuals [9].

Students whose ages vary between 14 and 17 are the study samples of this research and they are in the most productive period of their development; and this analysis on determining the reasons why people start volleyball which enables the development of them in many ways is very important.

In this research, the goal is to analyze the reasons why junior volleyball players start and continue volleyball and their expectations from future.

MATERIAL AND METHOD

The sample group of the research includes 359 sportsmen that have participated in the finals of Junior Turkey Volleyball championship in 2010-2011 volleyball seasons in Afyonkarahisar and Isparta cities; there were 117 male 182 female volleyball players in this group.

A survey made of four sections was used in this research as data collection tool. In the first section, there are personal features of junior volleyball players; there are 11 items that explain the reason why people start playing volleyball in the second section; there are 9 items in the third section that explain the reason why people continue playing volleyball; there are 10 items in the last section which explain the expectations from volleyball. Scales designed by Kılıçgil, Sunay and Saracaloğlu, Bayraktar and Sunay were taken into consideration while preparing the scales in the research [10, 11, 12].

SPSS 18.0 for windows package program was used in the analysis of gathered data, Cronbach’s Alpha coefficients were calculated in the reliability analysis of the scales and junior players’ personal features and percentage distributions were presented with them. On the other hand, the reasons why junior players start volleyball, the reasons why they continue this sport and what they expect from this sport were explained through the calculation of frequency, percentage distribution, arithmetical average and standard deviation values. One way ANOVA and t-test for independent samples were used in the comparison of participator’s views on three scales according to their personal features. On the other hand, relations between scales were tested through Pearson correlation analysis.

RESULTS

Factor analysis performed for structure validity of scales and Cronbach's Alpha values of reliability analysis that were used in the research's scales are presented below in Table 1. According to this, reliability, coefficients of scales are: 0.729 for "the reasons to start volleyball"; 0.783 for "the reasons to continue volleyball", and 0.813 for "volleyball expectations". These values show that reliability of scales is high enough. In factor analysis it is defined that every scale has gathered under one factor. Explained variance ratios were found to be 71.2% for "the reasons to start volleyball"; 68.% for "the reasons to continue volleyball", and 73.4% for "volleyball expectations".

Table 1: Reliability coefficient of scales used in the research

Item Number	Scales	Cronbach's Alpha	% of Explained Variance
11	The reasons to start volleyball	0.792	71.2%
9	The reasons to continue volleyball	0.783	68.6%
10	Volleyball expectations	0.813	73.4%

Findings about the personal features of students in the research are presented below, in Table 2.

According to these findings, age, sex, school, settlement, mother-father education level, numbers of siblings, economic situation of family, and family-sports relation of 359 students in the research are shown in Table 2. According to Table 2, 36.5% was in 16 age-group. 49.3% of sportsmen who participated in the Turkey Junior Volleyball championship were female and 76.3% -a significant amount- were in public schools. 3.1% of sportsmen were living in villages and towns while 67.1% were living in metropolises. When family education level of players were analyzed, it was seen that most of the mothers and fathers (mother: 35.9%; father: 40.7%) were graduated from high-school. 13.9% of players had no siblings while 53.5% had one sibling. Family income level of volleyball players in the research was: 4.5% low income, 46.5% middle income, 49.0% high incomes. Finally, it was determined that 25.% of players' families had never done sports while 39.6% of players' mothers and fathers made sports.

Depictive statistics about the reasons why junior players start and continue volleyball and their expectation level are presented between Table 3 and Table 5.

According to Table 3, which presents the findings about depictive statistics of why junior volleyball players start sport, the most effective factors respectively are: "The wish to be a national team player" ($\bar{X}$ =3.96), "The wish to be like a very much liked volleyball player" ($\bar{X}$ =3.93), "The wish to be a physical education teacher" ($\bar{X}$ =3.62) "Mother, father and siblings" ($\bar{X}$ =3.46). On the other hand, less effective factors respectively are: "Press Organs" ($\bar{X}$ =2.16), "Advertisement on volleyball" ($\bar{X}$ =2.19) and "Media organs" (TV, radio etc.) ($\bar{X}$ =2.40). Junior players had negative attitude towards "The wish to be a national team player" with 16.8% answers "none" and "low"; 71% of them had positive attitude with the answers "high" and "completely". On the other hand, 65.5% of them had negative attitude towards "Press organs" with the answers "none" and "low"; 15% of them had positive attitude with the answers "high" and "completely".

Table 2: Distribution of students according to personal features

Variable	Group	Number (f)	Percentage (%)
Age	14	45	12.5
	15	103	28.7
	16	131	36.5
	17	80	22.3
Gender	Female	177	49.3
	Male	182	50.7
School	Private	85	23.7
	Public	274	76.3
Settlement	Village/Town	11	3.1
	District	38	10.6
	City	69	19.2
	Metropolis	241	67.1
Mother's Education Level	Primary school	89	24.8
	Secondary school	48	13.4
	High school	129	35.9
	University	93	25.9
Father's Education Level	Primary school	41	11.4
	Secondary school	60	16.7
	High school	146	40.7
	University	112	31.2
Siblings	None	50	13.9
	One	192	53.5
	Two	71	19.8
	Three	22	6.1
	Four	10	2.8
	Five and more	14	3.9
Economy	Low (1000 ₺ and less)	16	4.5
	Middle (1001-2500 ₺)	167	46.5
	High (2501 ₺ and high)	176	49.0
Family Member-Sports Relation	None	92	25.6
	Mother / father	142	39.6
	Sibling	80	22.3
	Close relative	45	12.5
TOTAL		359	100.0

Table 3: Depictive statistics of the reasons to start volleyball

Items		Effect Level					$\bar{X}$	SS	Order of Importance
		None	Low	Middle	High	Completely			
The wish to be a national team player	f	30	30	44	74	181	3.96	1.31	1
	%	8.4	8.4	12.3	20.6	50.4			
The wish to be like a very much liked volleyball player	f	32	23	53	81	170	3.93	1.30	2
	%	8.9	6.4	14.8	22.6	47.4			
The wish to be a physical education teacher	f	60	36	38	70	155	3.62	1.52	3
	%	16.7	10.0	10.6	19.5	43.2			
Mother, father and siblings	f	48	44	77	76	114	3.46	1.39	4
	%	13.4	12.3	21.4	21.2	31.8			
Increase in success percentages of clubs and national teams	f	61	39	74	73	112	3.38	1.45	5
	%	17.0	10.9	20.6	20.3	31.2			
Environment	f	49	65	90	87	68	3.17	1.31	6
	%	13.6	18.1	25.1	24.2	18.9			
A coach in close environment	f	86	34	70	74	95	3,16	1,52	7
	%	24,0	9,5	19,5	20,6	26,5			
Friends and peers	f	75	54	87	89	54	2.98	1.36	8
	%	20.9	15.0	24.2	24.8	15.0			
Media Organs (TV, radio etc.)	f	119	87	77	43	33	2.40	1.30	9
	%	33.1	24.2	21.4	12.0	9.2			
Advertisement on volleyball	f	159	72	61	35	32	2.19	1.33	10
	%	44.3	20.1	17.0	9.7	8.9			
Press Organs	f	142	93	70	33	21	2.16	1.21	11
	%	39.6	25.9	19.5	9.2	5.8			

Depictive statistics of the reasons why junior volleyball players continue sports are presented in Table 4. The most effective factors respectively are; "To Love Volleyball" ($\bar{X}=4.64$), "To take pleasure in success" ($\bar{X}=4.63$); on the other hand, the factors "To increase income" ($\bar{X}=2.75$) and "To see new places (cities, countries, etc.)" ($\bar{X}=3.75$) are the factors that were less effective when compared with the other factors. 3.6% of junior volleyball players had negative attitude towards "To love volleyball" with the answers "none" and "low"; 91.9% of volleyball players had positive attitude with "high" and "completely" answers. Additionally, 4.2% of junior players had negative attitude towards "To take pleasure in success" with the answers "none" and "low"; 91.6% had positive attitude with the answers "high" and "completely". Finally, 41.8% of junior players had negative attitude towards "To increase income" with the answers "none" and "low" while 33.2% of them had positive attitude with the answers "high" and "completely".

Table 4: Depictive statistics of the reasons to continue volleyball

Items	Effect Level					$\bar{X}$	SS	Order of Importance	
	None	Low	Middle	High	Completely				
To love volleyball	f	3	10	16	55	275	4.64	0.77	1
	%	0.8	2.8	4.5	15.3	76.6			
To take pleasure in success	f	4	11	15	55	274	4.63	0.80	2
	%	1.1	3.1	4.2	15.3	76.3			
To develop the ability in volleyball	f	10	7	35	90	217	4.38	0.94	3
	%	2.8	1.9	9.7	25.1	60.4			
To be healthy by doing sports	f	12	23	43	90	191	4.18	1.09	4
	%	3.3	6.4	12.0	25.1	53.2			
Having a new social environment and making new friends	f	15	27	71	78	168	3.99	1.16	5
	%	4.2	7.5	19.8	21.7	46.8			
To be a sportsmen and known and liked by friends	f	24	25	69	87	154	3.90	1.22	6
	%	6.7	7.0	19.2	24.2	42.9			
To make use of positive recreation through sports	f	27	37	53	92	150	3.84	1.28	7
	%	7.5	10.3	14.8	25.6	41.8			
To see new places (cities, countries etc.)	f	29	34	70	89	137	3.75	1.28	8
	%	8.1	9.5	19.5	24.8	38.2			
To increase income	f	107	43	90	71	48	2.75	1.41	9
	%	29.8	12.0	25.1	19.8	13.4			

According to Table 5 which has depictive statistics about expectations from volleyball, the highest factors are: “To be a national team player” ($\bar{X}$ =4.45), “To be a famous player” ($\bar{X}$ =4.24), “To be healthy and to protect health” ($\bar{X}$ =4.23); on the other hand, students had less expectations about “To be a coach” ($\bar{X}$ =3.23) and “To be a physical education teacher” ($\bar{X}$ =3.07). 6.1% of students had negative attitude towards “To be a national team player” with the answers “none” and “low”, while 84.4% of them had positive attitude with the answers “high” and “completely”. 8.7% of participators stated that they had little expectations with their answers to the factor “To be a famous player” with the answers “none” and “low”. while 80.8% of them had high expectations with the answers “high” and “completely”. 6.5% of students stated that they had negative attitude with their answers to the item “To be healthy and to protect health” with the answers “none” and “low”, while 79.9% of them had positive attitude with the answers “high” and “completely”. On the other hand, while 34.5% of junior volleyball players stated that they had little negative thoughts with their answers to the factor “To be a coach” with the answers “none” and “low”, while 47.9% of them had positive thoughts with the answers “high” and “completely”. 39.5% of students had negative attitude towards with their answers “none” and “low” while 43.7% of them had positive approach with their answers “high” and “completely”.

Table 5: Depictive statistics of the expectations from volleyball

Items		Level of expectation					$\bar{X}$	SS	Order of Importance
		None	Low	Middle	High	Completely			
To be a national team player	f	12	10	34	52	251	4.45	1.00	1
	%	3.3	2.8	9.5	14.5	69.9			
To be a famous player	f	16	15	38	89	201	4.24	1.09	2
	%	4.5	4.2	10.6	24.8	56.0			
To be healthy and to protect health	f	11	12	49	97	189	4.23	1.01	3
	%	3.1	3.4	13.7	27.1	52.8			
To have a good physical appearance	f	12	13	49	109	176	4.18	1.02	4
	%	3.3	3.6	13.6	30.4	49.0			
To have sports education in University in the future	f	28	24	60	71	176	3.96	1.28	5
	%	7.8	6.7	16.7	19.8	49.0			
To get scholarship from international universities through volleyball	f	25	41	63	83	147	3.80	1.28	6
	%	7.0	11.4	17.5	23.1	40.9			
To get financial income through volleyball	f	19	40	65	108	127	3.79	1.19	7
	%	5.3	11.1	18.1	30.1	35.4			
To be known as a popular person who plays sports in his/her social environment	f	31	26	88	102	112	3.66	1.23	8
	%	8.6	7.2	24.5	28.4	31.2			
To be a coach	f	70	54	63	69	103	3.23	1.49	9
	%	19.5	15.0	17.5	19.2	28.7			
To be a physical education teacher	f	92	50	60	56	101	3.07	1.56	10
	%	25.6	13.9	16.7	15.6	28.1			

Effect level of the reasons why the participants start volleyball and why they continue besides the comparison of t-test and variant analysis results of participants' expectations from volleyball in terms of their personal features are given in Table-6.

According to the findings in Table-6, the effect level of the reasons why students start volleyball do not change significantly according to the variables sex, school, age, settlement, father's education level and family income level ($p>0.05$). On the other hand, there are significant relations between the effect level of reasons why students start volleyball and mother education level, number of siblings and family-sports relation variables ($p<0.05$). According to this, it was determined that the effects of the factors why students start sports affect junior volleyball players who have 4 and more siblings, whose mothers are graduated from school and whose siblings play sports are effected more when compared with the other groups.

When findings in the Table 6 are analyzed, it can be seen that the effect level of factors about the reasons why students continue volleyball had a significant difference according to sex, school, age and family income level of junior players ($p<0.05$). Mean values show that influence degree of the factors -male junior players, continue public school, 14-17 ages old and students who have low income- are higher than the other groups in terms of the reasons why students continue volleyball.

Table 6: Comparison of the reasons why participants start and continue volleyball in terms of their personal features

Variable	Group	Start			Continue			Expectations		
		$\bar{X}$	SS	P	$\bar{X}$	SS	p	$\bar{X}$	SS	p
Sex	Male	3.19	0.76	0.150	4.13	0.68	0.000***	3.92	0.78	0.131
	Female	3.07	0.80		3.89	0.66		3.80	0.72	
School	Private	3.03	0.80	0.181	3.79	0.65	0.000***	3.61	0.71	0.000***
	Public	3.16	0.77		4.08	0.68		3.94	0.75	
Age	14	3.12	0.81	0.492	4.08 ac	0.57	0.023*	3.99	0.63	0.432
	15	3.05	0.80		3.87 b	0.71		3.77	0.74	
	16	3.21	0.75		3.99 a	0.70		3.88	0.76	
	17	3.11	0.79		4.18 c	0.62		3.88	0.80	
Settlement	Village/Town	3.03	0.90	0.221	3.84	1.22	0.361	3.83 a	1.29	0.047*
	District	3.09	0.62		4.13	0.57		3.96 b	0.61	
	City	3.30	0.82		4.08	0.60		4.06 b	0.60	
	Metropolis	3.09	0.78		3.98	0.68		3.79 a	0.77	
Mother's Education	Primary School	3.17 a	0.72	0.030*	4.10	0.75	0.082	3.94 a	0.79	0.000***
	Secondary School	3.39 b	0.76		4.17	0.59		4.11 b	0.70	
	High School	3.11 a	0.78		3.93	0.66		3.88 a	0.72	
	University	2.98 a	0.81		3.95	0.67		3.62 c	0.73	
Father's Education	Primary School	3.23	0.77	0.206	4.06	0.87	0.473	3.92	0.92	0.101
	Secondary School	3.23	0.74		3.99	0.66		3.91	0.75	
	High School	3.16	0.79		4.06	0.64		3.94	0.72	
	University	3.00	0.78		3.93	0.67		3.71	0.70	
Number of Siblings	None	3.00 a	0.86	0.040*	3.86	0.79	0.212	3.67 a	0.71	0.009**
	One	3.07 ab	0.76		3.99	0.66		3.79 a	0.77	
	Two	3.24 b	0.77		4.05	0.63		3.99 b	0.67	
	Three	3.05 ab	0.91		4.07	0.77		4.04 b	0.85	
	Four	3.49 c	0.62		4.42	0.45		4.38 c	0.64	
	Five and More	3.62 c	0.40		4.12	0.60		4.19 bc	0.52	
Income Level	Low	3.11	0.84	0.982	4.21 a	0.98	0.032*	4.11 a	0.93	0.021*
	Middle	3.14	0.80		4.09 b	0.65		3.95 b	0.76	
	High	3.12	0.75		3.92 c	0.66		3.75 c	0.71	
Family Member-Sports Relation	None	2.92 a	0.90	0.005**	3.92	0.76	0.291	3.81	0.72	0.242
	Father/Mother	3.12 b	0.76		3.996	0.66		3.80	0.73	
	Sibling	3.34 c	0.65		4.06	0.67		3.95	0.83	
	Close Relative	3.18 b	0.67		4.14	0.54		4.00	0.71	

***p<0,001 **p<0, 01 *p<0, 05 ^{a,b,c}Differences in between groups that include different letters in the same column are significant.

It was determined that there are significant relations between the expectations of junior volleyball players and school, settlement, mother's education level, number of siblings and family income level variables (p<0.05). When average values were analyzed, it was seen that junior players who go to public school, live in city or towns, whose mothers were graduated from secondary

school, who have more than one sibling and whose income level are low have higher expectations from volleyball when compared with other groups (Table 6).

Paerson correlation coefficient of the relation among scales is given in Table 7. According to this, it was found that all of the correlation coefficient among scales scores were significant ($p < 0.05$). When correlation coefficient were analyzed, it was found that: There were medium positive relations between the effect level of factors about the reasons why players start volleyball and the reasons why they continue volleyball ($r = 0.429$); there were medium positive relations between the effect level of factors about the reasons why players start volleyball and expectations from volleyball ($r = 0.430$); there were medium positive relations between the effect level of factors about the reasons why players continue volleyball and expectations from volleyball ($r = 0.577$). In other words, the significance level of the factors about the reasons why players continue this sport and expectations from volleyball increase in parallel with the increase in the effects of the above mentioned factors about the reasons why players start volleyball.

Table 7: Correlation coefficient among scales in the research

Scales		Effects of the factors related to reasons to continue volleyball	Volleyball expectations
Effects of the factors related to reasons to start volleyball	r	0.429	0.430
	p	0.000*	0.000*
	n	359	359
Effects of the factors related to reasons to continue volleyball	r	1	0.577
	p	-	0.000*
	n	-	359

* $p < 0, 05$

DISCUSSION AND CONCLUSION

The aim of this research is to determine the reasons why junior volleyball players –whose ages are between 14 and 17-, start and continue volleyball and their expectations from it; 36.5% of these players were at the age of 16. 49.3% of players that participated in the finals of Turkey Junior Volleyball championship were female sportsmen; 76.3% of participators were going to public schools. It was determined that 3.1% of the players were living in villages and towns while 67.1% were living in metropolises. When students' father-mother education levels were analyzed, it was seen that most of them (mothers-35.9%; fathers-40.7%) had high school education. As for siblings; 13.9% had no siblings, 53.5% had one sibling. When family income levels of students were analyzed, it was seen that 4.5% had low income, 46.5% had middle income and 49.0% had high level of income. 25.6% of students' families had never made sports, 39.6% of students' mother and father made sports.

In this study, the most effective reasons that affect starting volleyball are; to be a national team player, to be a famous player, to be a physical education teacher and mother-father and sibling factors. It was also determined with the studies of Kılıçgil, Aslan and Başaran, Sunay and Saracaloğlu, Wolfenden and Holt, Bayraktar and Sunay, Yıldırım and Sunay that family is a very significant factor in directing students to sports. In this research, media organs, advertisements on volleyball and press organs are found to be less effective than the other factors [10-15]. In a

similar study by Bayraktar and Sunay, Sunay and Saracaloğlu, it was determined that media organs' effect on starting sports are low [11, 12]. Although mass medium has a big effect on society, it was determined that the least effective factor in this study was media organs, this shows us that volleyball is not shown very much in media organs.

When the significance of factors that effect continuing volleyball is analyzed, it was seen that "to love volleyball" and "to take pleasure in success" are more important than the other factors. In a study by Bayraktar and Sunay on volleyball players, it was notified that "to love volleyball" is very important in continuing this sport [12]. On the other hand, it was seen that "to increase income" and "to see new places" are the least important factors. In a study by Bayraktar and Sunay, it was determined that increasing income is not a significant factor [12]. In a study by Şimşek and Gökdemir on athleticism sports, similar with the other studies, "to increase income" was found to be an insignificant factor when compared with other factors [16].

When expectations of 14-17 years old students who participated in the finals of Turkey Junior Volleyball championship and on whom a survey was conducted, to be a national team player, to be a famous sportsman, to be healthy, to protect health and to have a good physical appearance were the most significant factors. Karabulut et al. stated that one of the most important future expectations of field hockey sportsmen is "to be national team players" [17]. In a study by Alibaz et al., "to be a national team player" and "to continue a healthy life are significant factors [18]. Being coach and being a physical education player are the least significant factors in terms of future expectations from volleyball. In different studies made by Yıldırım and Sunay, Karabulut et al. and Bayraktar and Sunay on different groups, results support the findings of this research [12, 15, 17].

In this study, although there is not a meaningful relation between significance level and expectations from volleyball and sex of the participators, it was found that significance level in continuing volleyball are higher in males when compared with female players. It is thought that this situation is related with the marriageable age and increase in father control on puberty. On the other hand, it was seen that the factors which effect continuing volleyball and expectations are higher in public school students when compared with the players in private schools. The fact that private school students are effected less from the above mentioned factors can result from the worry that sports can decrease success. Besides this, it was found that players in 17- year-old age group were affected more from the above mentioned reasons why players continue volleyball. It is determined in the research that the significance level of the factors that affect the future expectations of volleyball players living in the cities is higher than the other settlements. Opening more sport facilities and clubs may have increased the expectations. It is determined that the significance level of the factors that direct students to volleyball and affect expectations of them are higher if students' mother is graduated from secondary school. It is also stated that volleyball players who have 4 or more siblings are affected more from the factors in terms of starting volleyball and expectations from this sports while players whose families have low income were affected more from the factors in terms of continuing volleyball and expectations from it. This result can be explained with the fact that these students want to be good sportsmen and make lots of money in the future. It was seen that if a student's brother/sister makes sports, this has a positive effect; but "to have a family member who makes sports" doesn't have a significant effect on the factors in terms of continuing volleyball and having expectations from it.

In the study, there was found to be a medium positive correlation between three scales about the reasons why players start volleyball, the reasons why they continue and their expectations. This situation shows that the influence degree of the factors about the reasons why students

continue volleyball and their expectations increase in parallel with the increase in the influence degree of the factors about the reasons why students start volleyball.

As a result, while “to love volleyball” is the most effective factor in directing the students (14-17 years old) continue volleyball is “to love this sport” while the factor “to be a national team player” is the most significant factor that directs starting volleyball and affects the expectation level. It is thought the reason of this is that our male and female volleyball players have success in the last few years in Europe. It is also thought that future researches on this issue should be done by using more sample groups in different periods in order to create a detailed literature and present more data to people that are interested in volleyball.

REFERENCES

1. Harrison PA, Narayan G. Differences in behavior, psychological factors, and environmental factors associated with participation in school sports and other activities in adolescence, *Journal of School Health*, 2003, 73(3): 113-120.
2. O’Dea Jennifer A. Why do kids eat healthful food? Perceived benefits of and barriers to healthful eating and physical activity among children and adolescents, *Journal of the American Dietetic Association*, 2003, 103(4): 497-501.
3. Çelenk B. Voleybol Temel Eğitimi, Spor Yayınevi, Ankara, 2009.
4. Gül GK. Çocuklar ve Spor, Spor Yayınevi, Ankara, 2011.
5. Korkmaz F. Voleybol sporcularını voleybola yönelten bazı motivasyonel faktörler, *Voleybol Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 2003, 10(31): 33-41.
6. Seefeldt V, Ewing M, Walk S. Overview of youth sport programs in the United States, Carnegie Council on Adolescent Development, Washington DC, 1992.
7. Kleiber DA, Robertss GC. Relationship between and sport involvement in later childhood: A preliminary investigation, *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 1983, 54(2): 200-203.
8. BarthK, Heuchert R. (Çeviri: Dilşad Mirzeoğlu), *Voleybol Öğreniyorum*, Spor Yayınevi, Ankara, 2009.
9. Aslan N. Okullarda ve Kulüplerde Voleybol, Bilim Matbaası, Ankara, 1979.
10. Kılıçgil E. Elit sporcuların sosyal çevreyle ilişkisi ve sosyal çevrenin spora yönelmeye etkisi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul, 1998.
11. Sunay H, Saracaloğlu AS. Türk sporcusunun spordan beklentileri ile spora yönelten unsurlar, *SPORMETRE, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2003, 1(1): 43-48.
12. Bayraktar B, Sunay H. Türkiye’de elit bayan ve erkek voleybolcuların spora başlamasına etki eden unsurlar ve spordan beklentileri, *SPORMETRE, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2007, 5(2): 63-72.
13. Aslan FM, Başaran Z. Kocaeli bölgesi ilköğretim okullarında okuyan öğrencilerin spora yönelmelerinde ailenin, beden eğitimi öğretmeni ve çevrenin etkileri, 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya, 2002.
14. Wolfenden L, Holt N. Talent development in elite junior tennis: perceptions of players, parents, and coaches, *Journal of Applied Sport Psychology*, 2005, 17: 108-126.
15. Yıldırım Y, Sunay H. Türkiye’de performans tenisi yapan sporcuların tenise başlama nedenleri ve beklentileri, *SPORMETRE, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2009, 7(3): 103-109.
16. Şimşek D, Gökdemir K. Ortaöğretimde atletizm yapan sporcu öğrencilerin atletizm branşına yönelme nedenleri ve beklentileri, *SPORMETRE, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2006, 4(3): 83-90.
17. Karabulut EO, Pulur A, Karabulut A. Türkiye’deki çim hokeyi sporcularının bu branşa yönelme nedenleri ve beklentilerinin belirlenmesi, Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, 2010, 12(2): 165-169.
18. Alıbaz A, Gündüz N, Şentuna M. Türkiye’de üst düzey taekwondo, karate ve kick-boks sporcularının bu spor branşına yönelmelerine teşvik eden unsurlar, yapma nedenleri ve geleceğe yönelik beklentileri, *SPORMETRE, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2006, 4(3): 91-102.

VIDEO DESTEKLİ ZİHİNSEL ANTRENMAN PROGRAMININ FUTBOLDA ŞUT BECERİSİ ÜZERİNE ETKİSİ

Mustafa ÖZDAL¹ Fırat AKCAN² Uğur ABAKAY³ Önder DAĞLIOĞLU³

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, video destekli zihinsel antrenmanın futbolda şut becerisine olan etkisinin incelenmesidir. Araştırmaya 13-14 yaşları arasında 30 sporcu katılmıştır. Denekler; fiziksel antrenman grubu (FG, n:10), zihinsel antrenman grubu (ZG, n:10) ve fiziksel antrenmanla birlikte zihinsel antrenman grubu (FZG, n:10) olarak ayrılmışlardır. Deneklere 4 hafta ve haftada 3 gün olmak üzere; FG, sadece fiziksel futbol antrenmanlarına; ZG, sadece video destekli zihinsel antrenman programına; FZG ise her fiziksel antrenman öncesi zihinsel antrenman programlarına katılmışlardır. Şut Yeteneği Test ölçümleri için Mor-Christian Şut Yeteneği Test İstasyonu kullanılmış ve ölçümler 4 haftalık antrenman periyodunun başladığı ilk gün (T1) ve bittiği son gün (T2) olarak iki kez alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS 16.0 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Grup içi analizlerde Paired Samples T-Testi, gruplar arası analizlerde One Way ANOVA testi uygulanmış ve farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD Testi kullanılmıştır.

Çalışmada FG, T1 ve T2 ölçümleri arasında $p<0,05$ düzeyinde ve FZG, T1 ve T2 ölçümleri arasında $p<0,05$ düzeyinde anlamlılık elde edilmiştir. ZG, T1 ve T2 ölçümleri arasında anlamlılık tespit edilmemiştir. Gruplar arasında yapılan istatistik sonucunda FZG grubunun sonuçlarının FG ve ZG grupları ile arasında $p<0,05$ düzeyinde anlamlılık elde edilmiştir. FG ile ZG arasında ise anlamlılık tespit edilmemiştir.

Video destekli zihinsel antrenmanın futbolda şut becerisi üzerine olumlu etkileri olduğu söylenebilir. Ayrıca fiziksel antrenman ile birlikte zihinsel antrenman uygulamasının sadece fiziksel ya da zihinsel antrenman uygulamasına göre daha etkili olduğu söylenebilir. Yıllık antrenman planlamasında zihinsel antrenmanın fiziksel antrenman periyotları ile birlikte planlanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Zihinsel Antrenman, Futbol, Şut Becerisi

EFFECT OF VIDEO-ASSISTED MENTAL TRAINING PROGRAM ON SHOOTING SKILLS IN SOCCER

ABSTRACT

Purpose: The purpose of this research is to investigate the effect of video-assisted mental training program on shooting skills in soccer.

Method: 30 athletes between the ages 13-14 participated in the study. The subjects were divided into three groups as physical training (PG, n:10), mental training (MG, n:10) and physical and mental training (PMG, n:10) groups. 3 days each week for a total of 4 weeks, PG took only physical football training, MG took only video assisted mental training program and PMG took mental training program before each physical training.

¹Vehbi Dinçerler Fen Lisesi, Gaziantep, (Yazışmadan sorumlu yazar) e-mail: ozdalm@hotmail.com

²Şahinbey Ortaokulu, Gaziantep, firatakan@yahoo.com

³Gaziantep Üniversitesi BESYO, Gaziantep, uabakay@gantep.edu.tr, daglioglu@hotmail.com

Mor-Christian Shooting Ability Test Station was used to measure shooting ability and the measurements were taken twice, one on the first day of training period and the other on the last day of training period. Obtained data were analyzed by SPSS for Windows 16.0. Paired Samples T Test was used for intra group analysis, One Way ANOVA Test was used for analysis of between the groups and Tukey HSD Test was used to determine in which group the differences were.

In study significance ($p<0.05$) was found between T1 and T2 of PG and of PMG. No significance was found between T1 and T2 of MG. Significance ($p<0.05$) was found between PMG and PG, and between PMG and MG. no significance was found between PG and MG.

It can be said that , video-assisted mental training has positive effects on shooting ability in soccer, and use of physical and mental training is more effective than only physical or only mental training, and should be planned together as mental and physical training during annual training plan

Keywords: Mental training, soccer, shooting skill

GİRİŞ

Zihinsel antrenman, yapılacak olan hareketin uygulama olmaksızın yoğun bir şekilde zihinde canlandırılması, fiziksel aktivitenin olmadığı pasif bir öğrenme süreci ve fiziksel bir eylem yapmadan sadece zihni kullanarak belirli bir amaca yönelik bilinen bir hareketin geliştirilmesi ya da yeni bir hareketin öğrenilmesi olarak yapılan hazırlık çalışmaları olarak tanımlanmıştır [1,2,3]. Zihinsel antrenman zihinsel uygulama ve zihinsel hazırlık olarak ikiye ayrılmıştır. Zihinsel uygulama, daha çok zihinsel imgeleme ve becerilerin görsel olarak canlandırılması olarak karşımıza çıkarken; zihinsel hazırlık, performans gelişimini amaçlayan çeşitli stratejilerin uygulandığı performans öncesi hazırlık olarak tanımlanmıştır [3].

Günümüzde sporda performans, sporcunun aktivite sırasında göstermiş olduğu fizyolojik, biyomekanik ve psikolojik verim olarak tanımlanmaktadır. Üstün bir performans için sporcunun hem fizyolojik hem de psikolojik yetilerinin geliştirilmesi ve amaca uygun biçimde belirli bir düzeye yükseltilmesi gerekmektedir [4]. Bu doğrultuda son yıllarda spor psikolojisinin performansta oynadığı rol giderek artmaya başlamıştır [5].

Zihinsel antrenman sporcunun antrenman programını tamamlayabilir, performansının yükselmesine yardım edebilir, verimini artırabilir ve olumsuz davranış biçimlerini ortadan kaldırmasını sağlayabilir. Problemlerin nasıl tanımlanacağını gösterir ve performansı düzeltmeyi amaçlayan düzenli uygulamaları anlatır [6].

Görselleştirme spor psikolojisinde en geniş biçimde araştırılan başlıklardan biridir [6,7]. Birçok sporcu performans öncesi ya da sırasında görsel düşünme uygulaması yapabilir. Ancak görsel düşünmeden görselleştirmeye geçebilme, doğal spor yeteneğinden bilimsel teknik ve taktik beceriye geçmeye benzerdir. Görselleştirme bir beceridir. Kişinin zihinsel olarak kendini izleme sürecidir. Zihinsel imgeleme kavramıyla eşdeğer olup işitsel ve kinestetik bileşenler içerir. Öyle ki, görselleştirme yaparken sinir sistemi yoluyla, ilgili kaslara az da olsa iletiler gönderilir [8].

Zihinsel antrenmanın en yaygın kullanım alanı spor becerilerinin çalışılmasıdır. Karmaşık motorsal becerilerin ve zihinsel süreçlerin yer aldığı takım sporlarında imgeleme performansa önemli katkılarda bulunabilir. Ayrıca bir motorik becerinin zihinsel olarak uygulamasının, hiç uygulama yapmamaya göre performansa olan etkisinin daha fazla olduğu bilinmektedir [5]. Ancak zihinsel antrenman ve imgeleme çalışmaları fiziksel antrenmanın yerini tutmak için değil birleştirilerek fiziksel antrenmanla birlikte uygulanmak için kullanılmalıdır [5,9].

Araştırmalar gösteriyor ki, başarılı sporcular ve antrenörler mental antrenman teknik

ve stratejilerini sporda başarıyı yakalamak için kullanmaktadırlar [10-13]. Ayrıca öğrenmeyi hızlandırıcı uygulamalardan olan zihinsel antrenmanın, sporcuların beceri öğrenimini artırıcı etkisi bilinmektedir [14,15]. Bu çalışmanın amacı, video destekli zihinsel antrenmanın futbolda şut becerisine olan etkisinin incelenmesidir.

MATERYAL VE METOT

Araştırmaya 13-14 yaşları arasında 30 sporcu gönüllü olarak katılmıştır. Denekler; 10 denek fiziksel antrenman grubu (FG), 10 denek zihinsel antrenman grubu (ZG) ve 10 denek fiziksel antrenmanla birlikte zihinsel antrenman grubu (FZG) olarak gruplara ayrılmışlardır. Gruplar randomize olarak belirlenmiştir. Denekler çalışmanın amacı ve içeriği hakkında bilgilendirilmiş ve motivasyon düzeyleri yükseltilmiştir. Deneklere bir beslenme programı ve ayrıca bir antrenman programı uygulanmamıştır. Tanımlayıcı parametreler olarak yaş, boy, kilo ve vücut kitle indeksi (VKİ) kullanılmıştır. Deneklere 4 hafta ve haftada 3 gün olmak üzere antrenman programları uygulanmıştır. FG, sadece fiziksel olarak futbol antrenmanlarına katılmışlardır. ZG, sadece video destekli zihinsel antrenman programına katılmışlardır. FZG ise her fiziksel antrenman öncesi zihinsel antrenman programlarına katılmışlardır. Şut Yeteneği Test ölçümleri için Mor-Christian Şut Yeteneği Test İstasyonu kullanılmış ve ölçümler 4 haftalık antrenman periyodunun başladığı ilk gün (T1) ve bittiği son gün (T2) olarak iki kez alınmıştır.

Fiziksel Antrenman Protokolü: Deneklere haftada 3 gün ve 4 hafta boyunca futbol antrenmanı uygulanmıştır. Her antrenman birimi 90 dakika süreyle uygulanmış ve bu süreye antrenman öncesi 15 dakika ısınma ve antrenman sonrası 15 dakika soğuma egzersizi dahil edilmiştir. Kalan 60 dakikalık antrenman uygulaması olarak 45 dakika şut tekniğinin geliştirilmesine dönük (duran, yerden gelen, seken, yüksekten gelen toplarda durarak ve pas, dripling gibi birleşik tekniklerle) alıştırmaların yanı sıra 15 dakika futbol temel tekniklerinin geliştirilmesine dönük alıştırmalara yer verilmiştir.

Zihinsel Antrenman Protokolü: Deneklere haftada 3 gün ve 4 hafta boyunca öğrenmeyi hızlandırıcı zihinde canlandırma modelinde [16,17] video destekli zihinsel antrenman programı uygulanmıştır. Videolar, tekniği başarılı ve doğru uygulayan profesyonel futbolcuların uygulamalarından alınmıştır. Deneklerin görselleştirme becerilerinin geliştirilmesi için ilk hafta zihinsel antrenman öncesinde zihinsel hazırlık teknikleri uygulanmış [8] ve giriş egzersizleri yapılarak bütün duyuların zihinde canlandırılması için çalışmalar yapılmıştır. Şut tekniği ile ilgili doğru teknikleri uygulayan başarılı sporcuların videoları normal ve yavaş çekimde deneklere izlettirilmiş, tekniklerin önemli kısımları üzerinde durulmuş ve açıklamalar yapılmıştır [17,18]. Temel performans uygulaması ve ideal model egzersizi [8] uygulaması yapılmış ve deneklerin izledikleri videodaki tekniğin görselleştirilmesi sağlanmıştır. Tekniğin normal ve yavaş hızda görselleştirilmesi yapıldıktan sonra duyu organları da kullanılarak teknik birincil ve üçüncül şahıs açıları gibi birçok farklı açıdan görselleştirilmiştir. Bütün görselleştirme seanslarında hedefe giden başarılı vuruşlara odaklanılması sağlanmıştır. 3-4 dakika süren görselleştirme seansı [17] bitirilmiş ve izlenen tekniğin uygulaması hakkında deneklerin notlar tutması sağlanmıştır. Alınan notlara her antrenman sonrası yenileri eklenerek süreç sonuna kadar devam ettirilmiştir. Deneklere videoların yer aldığı birer optik disk verilmiş ve antrenmanın olmadığı günlerde evde izlemeleri ve görselleştirme yapmaları istenmiştir.

FZG her zihinsel antrenman uygulamasının ardından hareketin uygulamasını da yapmış ve ardından tekrar görselleştirme yaparak uygulama pekiştirilmiştir. Ardından, yapılan teknik deneklerle tartışılarak tutulan notlar irdelenmiştir [17].

Boy ve Vücut Ağırlığı Ölçümü: Vücut ağırlığı, 0,1 kg hassaslıktaki bir kantar ve bu kantardaki metal bir çubuk vasıtasıyla; boy uzunluğu ise dijital boy ölçer aletiyle ölçüldü. Ölçümlere denekler sadece şort ile katıldı. Çıplak ayak ile baş dik, ayak tabanları terazinin üzerine düz basmış, dizler gergin, topuklar bitişik ve vücut dik pozisyonda ölçüm alındı [19,20].

Vücut Kitle İndeksi: Vücut ağırlığı boyun metre cinsinde karesine oranlanması (ağırlık/boy²) formülünden faydalanılarak elde edildi [21].

Şut Testi: Deneklerin şut becerilerinin değerlendirilmesi amacıyla Mor-Christian Şut Yeteneği Testi İstasyonu kullanılmıştır [22,23]. Kalenin 4 köşesine 1,21 m çapında 4 adet çember yerleştirilmiştir. Vuruş çizgisi kaleden 14,5 m ileriye işaretlenmiştir. Her bir çembere 4'er kez vuruş yapılır. Doğru hedefe giden vuruşlar 10 puan, yanlış hedefe giden şutlar 4 puan olarak değerlendirilirken başarısız şutlara puan verilmedi. Sonuç puanı 16 denemenin toplamı olarak alındı.

İstatistiksel Analiz: Çalışmanın istatistiksel analizi, SPSS istatistik programı (SPSS for Windows, sürüm 16.0, 2008, SPSS Inc., Chicago, Illinois, ABD) kullanılarak yapıldı. İstatistiksel sonuçlar %95 güven aralığında $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirildi. İstatistiksel işlemlere geçmeden önce verilerin normal dağılıp dağılmadıklarına ve homojen olup olmadıklarına bakıldı. Grupların kendi içindeki anlamlılığı için Paired Samples t-Testi yapılmıştır. Gruplar arası verilerde One Way ANOVA testi uygulanmış ve farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD Testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Deneklerin tanımlayıcı fiziksel özellikleri

Değişken	FG (n=10)		ZG (n=10)		FZG (n=10)	
	Ort ± SS	Min - Mak	Ort ± SS	Min - Mak	Ort ± SS	Min - Mak
Yaş (yıl)	13.5 ± 0.53	13 – 14	13.7 ± 0.48	13 – 14	13.5 ± 0.53	13 – 14
Boy (cm)	164.2 ± 8.34	149 – 180	160 ± 8.38	148 – 175	165.9 ± 7.72	153 – 178
Ağırlık (kg)	48.2 ± 8.78	37 – 67	48.5 ± 9.57	36– 68	50.1 ± 8.41	38 – 60
VKİ (kg/cm ²)	17.72 ± 1.49	15.82 – 20.68	18.84 ± 2.76	16.36 – 25.59	18.09 ± 1.91	15.24 – 21.01

Deneklerin tanımlayıcı özellikleri Tablo 2'de belirtildiği gibidir. Gruplar arasında tanımlayıcı değerler açısından istatistiksel bir anlamlılık bulunmamıştır.

Tablo 2. Deneklerin şut testi verilerinin grup içi karşılaştırması

Gruplar	n	test	Ort ± SS	Min-Mak	Fark	t	q
FG	10	1	42,60 ± 9,43	24 – 54	-5,00	-2,298	0,047*
		2	47,60 ± 10,32	26 – 60			
ZG	10	1	41,80 ± 11,13	22 – 58	-3,40	-1,926	0,086
		2	45,20 ± 9,67	26 – 56			
FZG	10	1	44 ± 8,11	30 – 54	-12,60	-4,020	0,003*
		2	56,60 ± 12,47	28 – 72			

* $p < 0,05$

Grupların Mor-Christian Şut Yeteneği Testi İstasyonu'ndan aldıkları puanların grup içi karşılaştırmaları Tablo 2'de gösterilmektedir. Paired Samples T Testinde, FG ve FZG gruplarında n-son testler arasında $p < 0,05$ düzeyinde anlamlılık elde edilmiştir. ZG grubunda ise n-son testler arasında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlılık saptanmamıştır.

Tablo 3. Deneklerin Şut testi verilerinin gruplar arası karşılaştırmaları

		KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Şut Testi	Gruplar arası	483,200	2	241,600	5,496	0,010	2-1, 2-3
	Grup içi	1186,800	27	43,956			
	Toplam	1670,000	29				

Gruplar: 1. Grup Fiziksel Antrenman, 2. Grup Fiziksel ve Zihinsel Antrenman, 3. Grup Zihinsel Antrenman

Grupların Mor-Christian Şut Yeteneği Testi İstasyonu'ndan aldıkları puanların gruplar arası karşılaştırmaları Tablo 3'te gösterilmektedir. Tukey HSD Testinde, FZG grubu ile FG (F_{2-1} : 5,496, $p:0,042$) ve FZG grubu ile ZG (F_{2-3} : 5,496, $p:0,012$) grupları arasında FZG grubu lehine $p < 0,05$ düzeyinde anlamlılık elde edilmiştir. FG grubu ile ZG grubu arasında (F_{2-1} : 5,496, $p:0,853$) herhangi bir anlamlılık saptanmamıştır.

TARTIŞMA

Spor faaliyetlerinde bulunan herkes, hem bedensel hem de zihinsel yüklenmelerle karşı karşıyadır. Bu yüklenmelerin etkisini en aza indirmek için yüklenmeye sebep olan faktörlere karşı antrenman yapılmaktadır. Fakat antrenmanlarda ağırlık genellikle kondisyon ęalıřmalarına, teknik ve taktik antrenmanlarına verilmektedir [24].

Zihinsel antrenman hareket akışının geręek bir uygulama olmaksızın, yoğun bir düşünme ile öğrenilmesi ya da geliştirilmesidir [18,25,26]. Zihinsel antrenman bir sporcunun yıllık antrenman programı içerisinde öğrenip uygulaması gereken kavramlar arasında yer almaktadır [27]. Sporcular zihinsel antrenman programlarının yardımıyla duygu ve düşüncelerini kontrol edebilme, kendine güven, motivasyon, stresle başa ęıkabilme ve beceri öğrenimi gibi konularda başarı sağlayabilmektedirler [5].

Zihinsel antrenmanın en yaygın kullanım alanı spor becerilerinin ęalıřılmasıdır. Beceriler olumlu hayal etme ile iyi duruma getirilebilir, becerilerin zayıf yanları düzeltilerek beceri daha da başarılı ve güçlü bir Şekilde ortaya konulabilir. Zihinsel antrenman psikolojik bir beceridir ve sporcunun performansını yükseltmede önemli bir güce sahiptir [3,5].

Araştırmamızda, başlangığ değerleri açısından herhangi bir anlamlılık bulunmayan grupların ön test ve son testleri arasında yapılan istatistiksel analizde FG ve FZG gruplarının ön test ve son testleri arasında $p < 0,05$ düzeyinde anlamlılık bulunmuştur. ZG grubunun ön test ve son testleri arasında ise herhangi bir anlamlılık bulunmamıştır.

Gruplar arasında yapılan istatistiki incelemede FZG grubunda oluşan farklılığın diğer iki gruba göre $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı olduğu tespit edilmiştir. ZG ve FG grupları arasında ise herhangi bir anlamlılık bulunmamıştır.

Sosovec yaptığı ęalıřmada görsel imgelemenin futbolda penaltı atışına etkisini incelemiş ve denekleri zihinsel, fiziksel ve hem zihinsel hem fiziksel antrenman grupları olarak öğe ayırmıştır.

Hem fiziksel hem de zihinsel antrenman grubunun isabetli atış oranının diğer iki gruba göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir [28].

Botwina ve Krawczynski yapmış oldukları çalışmada zihinsel antrenmanın penaltı atışına etkisini incelemişler ve hem zihinsel hem fiziksel antrenman grubunun diğer iki guruba oranla daha fazla isabetli atış yaptığını tespit etmişlerdir [29].

Van Gyn ve arkadaşları yaptıkları çalışmada imgelemenin performansa etkisini araştırmışlar ve elde ettikleri sonuçlarda hem imgeleme hem de güç antrenmanı grubunda ve güç antrenmanı grubunda anlamlı farklılıklar bulurken sadece imgeleme antrenman grubunda herhangi bir anlamlılık bulamamışlardır [30].

Zihinsel antrenman ve imgeleme çalışmaları çok etkili olan tekniklerdir ancak bunlar fiziksel antrenmanın yerini tutmak için değildirler. Bu nedenle, bu teknikler planlanmalı, birleştirilmeli ve fiziksel çalışmalarla birlikte kullanılmalıdır [9,17]. Zihinsel antrenmanın belirli bir fiziksel antrenmanla kombine edildiğinde hiç kombine edilmemesine göre daha olumlu sonuçlar verdiği söylenebilir [5]. Yaptığımız çalışmada elde ettiğimiz bulgular literatürü destekler niteliktedir [5,9,28-41].

Sonuç olarak, video destekli zihinsel antrenmanın futbolda şut becerisinin öğrenimine etkili olduğu söylenebilir. Ayrıca fiziksel antrenman ile birlikte zihinsel antrenman uygulamasının tek başına fiziksel ya da zihinsel antrenman uygulamasına göre daha etkili olduğu söylenebilir ve yıllık antrenman planlaması yapılırken zihinsel antrenmanın fiziksel antrenman periyotları ile birlikte yürütülmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. Hecker JE, Kaczor LM. Application of imagery theory to sport psychology. *J. Sport and Exercise Psychology*, 1988;10:363-373.
2. Singer RN. *Motor Learning and Human Performance*, 3rd Ed. Macmillan, New York, 1980.
3. Konter E. Uygulamalı Spor Psikolojisinde Zihinsel Antrenman. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 1999:6-56.
4. Konter E. Spor Psikolojisi Uygulamalarında Yanılgılar ve Gerçekler. Dokuz Eylül Yayınları, Ankara, 2003: 7-37.
5. Altıntaş A, Akalan C. Zihinsel antrenman ve yüksek performans, *SPORMETRE*, 2008; 6(1) :39-43.
6. Smith D, Wright CJ. Imagery and sport performance, In A. Lane, *Topics in Applied Psychology: Sport and Exercise Psychology*, Hodder Education, 2008, London.
7. Wakefield CJ, Smith D. Impact of differing frequencies of PETTLEP imagery on netball shooting performance. *Journal of Imagery Research in Sport and Physical Activity*, 2009; 4(1):1-12.
8. Syer J, Connolly C. *Sporcular İçin Zihinsel Antrenman Rehberi*, Bağırhan Yayımevi, 1998, Ankara.
9. Konter E. *Psikolojik Hazırlığın Teori ve Pratiği*, Bağırhan Yayımevi, 1998, Ankara.
10. Durand-Bush N, Salmela JH. The development and maintenance of expert athletic performance: Perceptions of world and olympic champions. *Journal of applied Sport Psychology*, 2002,14:154-171.
11. Gould D, Eklund RC, Jackson SA. Coping strategies used by U.S. Olympic wrestlers. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 1993, 64:83-93.
12. Gould D, Finch LM, Jackson SA. Coping strategies used by national champion figure skaters. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 1993;64:453-468.
13. Bloon GA, durand-Bush N, Salmela JH. Pre and post competition routines of expert coaches of team sports. *Sport Psychologist*, 1997;11:127-141.
14. May JR. Sport psychology: should psychologists become involved? *The Clinical Psychologist*, 1986;39(3):77-81.
15. Mahoney M, Suinn RM. History and overview of modern sport psychology, *The Clinical Psychologist*, 1986;39(3):64-68.
16. Aktepe K. *Sporda Zihinsel Antrenmanın Önemi ve Ferdi Milli Sporcuların Zihinsel Antrenman Bilgi ve Uygulama Düzeylerinin Tespiti*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.
17. Kolayış H. *Futbolcularda Zihinsel Hayal Etme Antrenmanının Kaygı Üzerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli, 2002.
18. Başer E. *Uygulamalı Spor Psikolojisi*, 3 bas. Bağırhan Yayımevi, Ankara, 1998.

19. Tamer K. Sporda Fiziksel Fizyolojik Performansın Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi, Türkerler Kitabevi, Ankara, 1995.
20. Verducci F. Measurement Concepts In Physical Education, 1st Ed. The C.V. Mosby Company, London, 1980.
21. Ergün A, Ertan SF. Öğrencilerde vücut kitle indeksi ve bel çevresi değerlerinin incelenmesi, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, 2004;57(2):57-61.
22. Strand BN, Wilson R. Assessing Sport Skills, Human Kinetics Publishers, USA, Utah State Un, 1993.
23. Kurban M. Futbol Antrenmanının 10-13 Yaş Grubu Çocukların Teknik Gelişimlerine Etkisinin Araştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya, 2008.
24. İkizler C. Sporda Başarının Psikolojisi, Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1997.
25. Koç Ş. Spor Psikolojisine Giriş, Saray Tıp Kitapevi, İzmir, 1994: s. 201-208.
26. Koruç Z. Performans sporunda psikolojik antrenmanlar, Antrenman Bilgisi Sempozyumu, Ankara, 1994.
27. Karagözoğlü C. Sporda Psikolojik Destek, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005.
28. Sosovec LG. Internal visual imagery and its effect on penalty kicks in soccer, Master Thesis, South Dakota State University, 2004.
29. Botwina R, Krawczynski M. Application of visulation in training of young football players, 11. European Congress of Sport Psychology, 2003.
30. Van Gyn GH, Wenger HA, Gaul CA. Imagery as a method of enhancing transfer from training to performance, Journal of Sport and Exercise Psychology, 1990, 12: 366-375.
31. Gould D. Psychological skills and arousal regulation strategies, Medicine and Science in Sports and Exercise, 1994, 26(4):478-485.
32. Mamassis G, Doganis G. The effects of a mental training program on juniors pre-competitive anxiety, self confidence and tennis performance, Journal of Applied Sport Psychology, 2004; 16: 118-137.
33. Smith AL, Gill DL, Crews DJ, Hopewell R, Morgan DW. Attentional strategy use by experienced distance runners: physiological and psychological effects, Research Quarterly in Exercise and Sport, 1995, 66(2):142-150.
34. Crews DJ. Psychological state and running economy, Medicine and Science in sports and Exercise, 1992, 24(4): 475-482.
35. Bar-Eli M, Dreshman R, Blumenstein B, Weinstein Y. The effects of mental training with biofeedback on performance of young swimmers, Applied Psychology, Review, 2002, 51(4): 567-581.
36. Woolfolk RL, Parrish MW, Murphy SM. the effects of positive ad negative imagery on motor skill performance. Behavioral Science, 1985, 9(3): 335-341.
37. Mendoza D, Wichman H. Inner darst: effects of mental practice on performance of dart throwing, Perceptural and Motor Skills, 1978;47[3]:1195-1168.
38. Farley RC. The use of mental practice to improve vocational task performance, Journal of Rehabilitation, 1985, 51(1): 50-54.
39. Smith TL, Eason RL. Effects of verbal and visual cues on performance of a complex ballistic task, Perceptural and Motor Skills, 1990, 70(3):1163-1168.
40. Feltz D, Landers DM. The effects of mental practice on motor skill learning performance: A meta analysis, Journal of Sport Psychology, 1983, 5:25-27.
41. Keifer R. Improvement of Soccer Penalty Kick Precision Through Mental Training, Master Thesis, University of Konstanz, 2011.

İLKÖĞRETİM BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNDE BAŞARI BELİRLENMESİNDE ETKEN OLAN FAKTÖRLERİN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNCE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hüdaverdi MAMAK¹

ÖZET

Bu araştırma; ilköğretim beden eğitimi derslerinde başarı düzeyi belirlenmesinde etkin olan faktörler hakkında beden eğitimi öğretmenlerinin sahip olduğu görüşleri değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini Konya ili il merkezi ve seçilmiş ilçelerindeki (Ereğli, Karapınar ve Halkapınar) ilköğretim okulları, örneklem gurubunu ise bu yerleşim yerlerindeki bazı okullarda görev yapan toplam 239 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırmanın amacıyla uyumlu anketin uygulanabilirliği ve güvenilirliği test edilmiş, cronbach's alpfa katsayısı 0,91 bulunmuştur.

Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde frekans ve yüzde (%) gibi basit istatistiksel teknikler ile Ki-Kare (χ^2) çözümlemesinden yararlanılmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak 0,01 ve 0,05 güven aralığı kabul edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, derslerde öğretmenler tarafından öğrenci başarısının değerlendirilmesinde kullanılan faktörlerin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır. Bu faktörlerden en yaygın kabul görenleri sırasıyla; "bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamı değerlendirilmeli", "öğrencilerin okul içi ve dışı faaliyetleri bütün olarak değerlendirmeye alınmalı", "her öğrenci kendi fiziksel yapı ve yeteneklerine, ilgi çaba ve çalışmalara katılma durumuna göre değerlendirilmelidir" önermeleridir. Bunun yanı sıra öğretmenler "değerlendirme öğrenci gözlem formuna göre yapılmalı" ve "okul tesis ve araçlarını kullanma çabası değerlendirmeye katılmalıdır" görüşlerine de oldukça yüksek oranda katılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim okulları, beden eğitimi ve spor değerlendirme.

AN EVALUATION OF THE FACTORS EFFECTIVE IN DETERMINING SUCCESS IN PRIMARY SCHOOL PHYSICAL EDUCATION CLASSES BY TEACHERS OF PHYSICAL EDUCATION

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate the views of teachers of physical education about the factors effective in determining the success level in physical education classes.

The study population consists of primary schools in the center of Konya and some of its selected districts (Ereğli, Karapınar and Halkapınar) while the sample of the study consists of 239 physical education teachers in some of the schools of the aforementioned places.

The questionnaire's reliability and applicability were tested and Cronbach's alpha coefficient was found to be 0.91.

Simple statistical techniques such as frequency and percentage (%) and Chi-Square (c) analysis were used in the assessment of the data. 0.01 and 0.05 level of significance was considered to be significant.

¹Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu/Niğde

According to the results, the factors used by teaches in the evaluation of students' success did not show a significant difference in term of gender. The factors most widely accepted were "skills, knowledge, attitude and habits should be evaluated to the fullest extent", school and extracurricular activities of the students should be evaluated as a whole", each student should be evaluated according to his/her own physique and his/he participation in studies" respectively. A high percentage of teaches agree with the statements "evaluation of students should be done according to the form of observation" and "an attempt to use school facilities and tools should be taken into consideration".

Keywords: Primary schools, physical education and sports evaluation.

GİRİŞ

İlköğretim, eğitim sisteminin en temel taşıdır. Bu eğitim kademesinde bireylere toplum içinde uyumlu yaşamaları ve yaşamlarını daha iyi bir biçimde sürdürmeleri için gerekli olan temel bilgi ve beceri kazandırılır. İlköğretimde kazandırılan bilgi ve beceriler bir yandan bireyin hayata atıldığı zaman kendisi ve toplum için daha üretken ve verimli olmasını sağlarken diğer yandan daha ileri eğitim kademelerindeki öğrenmelerin temelini oluşturur [1].

Spor eğitimi ile ilgili kaynaklar incelendiğinde öğretme ve öğrenme etkinliklerinin düzenlenmesinde strateji, model, yöntem, teknik, stil ve taktik kavramlarının kullanıldığı görülmektedir [2].

Günümüzde Beden Eğitimi dersi, bireyi bir bütünlük içerisinde ele alan çağdaş genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmektedir. Okul Öncesi Eğitim'den başlayarak öğrencilerin hayat boyu spor yapma alışkanlığı kazanmalarını, sporun önemini kavramalarını, hareket becerilerini öğrenmelerini ve fiziksel uygunluklarını geliştirmelerini amaçlayan Beden Eğitimi dersleri psiko-motor, zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişimi hedefleyen etkinlikler olarak görülmektedir [3].

Çağdaş toplumda eğitimin görevi çocuğun zihinsel, duyuşsal (duygusal) ve devinimsel (bedensel) yönlerden gelişmesine yardım ederek, kendisine, ailesine ve topluma yararlı olacak bir birey olmasını sağlamaktır [4].

Beden Eğitimi; bireyi, motor, zihinsel ve duygusal yönden geliştirmeyi amaçlar [5]. Spor eğitimi; hem fertleri eğitici ve vasıflı hale getirecek gerekli bilgi ve kabiliyetlerle donatmakta hem de sosyal çevrenin değiştirilmesine ve düzenlenmesine yardımcı olmaktadır [6]. Okul programlarının bir parçası olan beden eğitimi, çocuk ve gençlerin fiziksel, duyuşsal, sosyal ve zihinsel yönleriyle, bütününe gelişmesine yardımcı olan bir derstir. Amaç; çocuğun bedenen sağlıklı olması ve psiko-motor davranışlarının yeterli düzeyde gelişmesini sağlamaktır [4].

Öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olması ders etkinliklerinin verimli işlenmesini sağlayıp dersin özel ve genel amaçlarına ulaşmayı kolaylaştırabilir veya öğrencilerin gelecekteki çeşitli fiziksel aktivitelere gönüllü katılımlarını sağlayabilir [7]. Eğitimde başarı denildiğinde genellikle, okulda okutulan derslerde geliştirilen ve öğretmenlerce takdir edilen notlarla, test puanlarıyla ya da her ikisi ile belirlenen beceriler veya kazanılan bilgilerin ifadesi olan "akademik başarı" kastedilmektedir [8]. Bu da genel eğitim bütünlüğü içinde beden eğitimi ve sporun nitelikli insan yetiştirmede önemli bir fonksiyonunun olduğunu göstermektedir. Günümüzde de beden eğitimi ve spor, yetişmekte olan nesillerin temel kaynağı olan insanların fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini amaç edinen ve genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak bilinçli ve planlı faaliyetler olarak kabul edilmektedir [9]. Milli Eğitim'in genel amaçları içerisinde de gençlerin, beden, zihin ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli, sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne

sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek ibaresi yer almaktadır [10]. Gelişmiş toplumlarda gerek genel eğitim sistemi gerekse toplum hayatının diğer kesimlerinde ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin yaptıkları eğitim-ğretim faaliyetleri ve etkinlikleri çocuğun; fiziki, zihni, sosyal ve duyuşsal gelişimine katkı sağlar [11].

Bu çerçevede beden eğitimi derslerinde ğrenci gelişiminin izlenmesi ve başarı düzeylerinin belirlenmesi çok önemlidir. Dersle ilgili ğrenci başarılarını değerlendirmede farklı yaklaşımlar söz konusu olabilir. Örneğin kazanmayı, yenmeyi veya somut başarıyı ön plana alan bir yaklaşım olduğu gibi öğrenciyi kendi fiziksel sınırları içerisinde başkalarıyla karşılaştırmadan değerlendiren uygulamalar da olabilir. Aslında ğretmenlerin ğrenci başarı değerlendirmesindeki farklılıklar arttıkça dersin müfredat çizgisinden de o denli uzaklaşıldığı anlamına gelebilir.

Kuşkusuz ağdaş beden eğitimi sisteminin amacı, bireysel performansın artırılması yanında genel eğitimin amaçlarına uygun olarak insanların manevi zenginliğini, ahlaki temizliğini ve fiziki uygunluğunu da uyumlu bir şekilde geliştirmektir. Ayrıca beden eğitimi, modern toplumun oluşmasında ihtiyaç duyulan ve bu nedenle genel eğitim sistemi insanlarda manevi zenginliği, ahlaki temizliği ve fiziki olgunlaşmayı uyumlu şekilde geliştirirken diğer taraftan her yönüyle gelişmiş insan olmasının avantajlarını da hayata geçirmeyi hedef alır [12].

Bu araştırma; ilköğretim müfredat programları doğrultusunda yer alan Beden eğitimi ve spor dersindeki başarının değerlendirilmesinde etkin olan faktörlerin öğretmenler tarafından ne şekilde anlaşıldığının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

MATERYAL VE METOT

Araştırmanın Modeli

Araştırmada survey yöntemi uygulanmış ve bu yolla umralığil'e [13] ait anket formunun öğretmenlerle ilgili bölümü, aslına uygun olarak ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerine uygulanmıştır. Böylece, "beden eğitimi dersleri (ilköğretim) başarı düzeyi belirlenmesinde etkin faktörler" hakkında beden eğitimi ğretmenlerinin görüşleri ortaya konulmak istenmiştir.

Evren ve rneklem

Araştırmanın evrenini Konya il merkezi ve seçilmiş Ereğli, Halkapınar ve Karapınar ilçelerindeki bazı ilköğretim okulları, örneklem grubunu ise yine bu yerleşim yerlerinde bulunan bazı okullarda çalışan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Katılımcıların 157'si erkek, 88'i bayandır. Elde edilen anketler incelenmiş, hatalı doldurulanlar ya da hiç cevaplanmayanlar değerlendirmeye alınmamıştır. Bu şekilde 153 erkek 86 bayan olmak üzere toplam 239 beden eğitimi öğretmeninin anketleri değerlendirmeye alınmıştır.

Veri Toplama Yöntemi

Ankette, katılımcıların kişisel özellikleri yanında beden eğitimi derslerindeki ğrenci başarılarının değerlendirilmesinde etkin olan faktörler hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarabilecek sorulara yer verilmiştir. Ankette bilgi toplamaya yönelik likert tipi sorular bulunmaktadır. Sorular "Katılıyorum, Kısım katılıyorum, Katılmıyorum" olmak üzere 3 derecelidir. Hazırlanan anketin anlaşılabilirliği, kapsam geçerliği ve güvenirliği test edilmiştir. Alpha güvenirlik katsayısı 0,91 bulunmuştur. Bu değer ölçeğin güvenirliği için oldukça yeterli bir kat sayıdır. Ayrıca ölçeğin kapsam geçerliliğinin sağlanması da ilgili araştırma, kaynak ve uzman görüşlerinden yararlanılmıştır.

Verilerin Analizi ve işlemi

Elde edilen veriler hazırlanan kod yönergelerine göre bilgi formuna işlenmiş ve bilgisayarda

değerlendirmeye hazır hale getirilmiştir. İstatistik işlemler SPSS 13.0 paket programı ile yapılmıştır. İstatistiksel teknikler olarak frekans ve yüzde hesaplamaları ile Ki-Kare (χ^2) çözümlenmesi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak 0,01 ve 0,05 güven aralığı kabul edilmiştir.

BULGULAR

Çalışmaya ait bulgular toplam dokuz tablo halinde aşağıda sunulmuş ve gerekli açıklamalar tablo altlarında verilmiştir.

Tablo 1: Okulların bulunduğu yere göre öğretmen dağılımları

Değişkenler		Merkez	Merkez ilçe	Toplam
Erkek	N	100	53	153
	%	65,3	34,7	100,0
Bayan	N	57	29	86
	%	66,3	33,7	100,0
Toplam	N	157	82	239
	%	65,7	34,3	100,0

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin %65,7’si il merkezde, %34,3’ü ilçelerde bulunmaktadır.

Tablo 2: Araştırma kapsamındaki okulların öğretim durumları dağılımı

Değişkenler		Tam gün öğretim	İkili öğretim	Toplam
Erkek	N	75	78	153
	%	49,0	51,0	100,0
Bayan	N	40	46	86
	%	46,5	53,5	100,0
Toplam	N	115	124	239
	%	48,1	51,9	100,0

Araştırma kapsamındaki okulların öğretim durumları; %51,9’u ikili öğretim, %48,1’i tam gün eğitimidir (Tablo 2).

Tablo 3. “Değerlendirme öğrenci gözlem formuna göre yapılmalıdır” önermesine dönük katılımcıların cinsiyet değişkenine göre görüşleri

Değişkenler		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Erkek	N	69	60	24	153
	%	45,1	39,2	15,7	100,0
Bayan	N	48	28	10	86
	%	55,8	32,6	11,6	100,0
Toplam	N	117	88	34	239
	%	49,0	36,8	14,2	100,0

$\chi^2=2,759$; $P=0,252$; $P>0,05$

Katılımcılara yöneltilen “Öğrencilerin değerlendirilmesi öğrenci gözlem formuna göre yapılmalıdır” önermesi Tablo 3’de verilmiştir. Bu konuda katılımcıların genel değerlendirmesinde

%49,0'ı katılıyorum, %36,8'i kısmen katılıyorum, %14,2'si katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Cinsiyetler arası görüşte ise erkeklerin %45,1'i katılıyorum, %39,2'si kısmen katılıyorum, %15,7'si katılmıyorum derken bayanların %55,8'i katılıyorum, %32,6'sı kısmen katılıyorum, %11,6'sı katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüş farkını test etmek için gerçekleştirilen χ^2 değeri 2,759 bulunmuştur. Bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olmadığını göstermektedir.

Tablo 4. "Değerlendirme yalnızca fiziki yeteneklere göre yapılmalıdır" önermesine ilişkin katılımcıların cinsiyet değişkenine göre görüşleri

Değişkenler		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Erkek	N	48	66	39	153
	%	31,4	43,1	25,5	100,0
Bayan	N	25	30	31	86
	%	29,1	34,9	36,0	100,0
Toplam	N	73	96	70	239
	%	30,5	40,2	29,3	100,0

$$\chi^2=3,124; P=0,210; P>0,05$$

"Öğrenciler yalnızca fiziki yeteneklere göre değerlendirilmeli" şeklindeki soruya katılımcıların genel değerlendirmesinde %40,2'si kısmen katılıyorum, %30,5'i katılıyorum, %29,3'ü katılmıyorum maddesini işaretlemiştir. Cinsiyetler arası görüşleri değerlendirdiğimizde erkeklerin %43,1'i kısmen katılıyorum, %31,4'ü katılıyorum, % 25,5'i katılmıyorum derken bayanların %34,9'u kısmen katılıyorum, % 36'sı katılmıyorum, %29,1'i katılıyorum cevabını vermişlerdir (Tablo 4).

Verilen cevapların frekansları üzerinde hesaplanan χ^2 değeri 3,124 bulunmuştur. Bu sonuç 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 5. Bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamının değerlendirilmesi gerekir" önermesine dönük katılımcıların cinsiyet değişkenine göre görüşleri

Değişkenler		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Erkek	N	86	50	17	153
	%	56,2	32,7	11,1	100,0
Bayan	N	50	27	9	86
	%	58,1	31,4	10,5	100,0
Toplam	N	136	77	26	239
	%	56,9	32,2	10,9	100,0

$$\chi^2=0,085; P=0,958; P>0,05$$

Tablo 5'de "Öğrencilerin bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklarının tamamının değerlendirilmesi gerekmektedir" önermesi sorgulanmıştır. Bu soruya genel değerlendirmede katılımcıların %56,9'u katılıyorum, %32,2'si kısmen katılıyorum, %10,9'u katılmıyorum cevabını vermiştir. Cinsiyetler arası görüşleri değerlendirdiğimizde erkek katılımcıların % 56,2'si katılıyorum, %32,7'si kısmen

katılıyorum, %11,1'i katılmıyorum derken bayanların %58,1'i katılıyorum, % 31,4'ü kısmen katılıyorum, %10,5'i katılmıyorum maddelerini işaretlemişlerdir.

Verilen cevapların frekansları üzerinde hesaplanan χ^2 değeri 0,085 bulunmuştur. Bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı değildir.

Tablo 6. “Her öğrenci kendi fiziki yapısı ve yeteneklerine, ilgi, çaba ve çalışmalara katılma durumuna göre değerlendirilmelidir” önermesine dönük katılımcıların cinsiyet değişkenine göre görüşleri

Değişkenler		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Erkek	N	79	58	16	153
	%	51,6	37,9	10,5	100,0
Bayan	N	41	35	10	86
	%	47,7	40,7	11,6	100,0
Toplam	N	120	93	26	239
	%	50,2	38,9	10,9	100,0

$\chi^2=0,351$; $P=0,839$; $P>0,05$

“Her öğrenci kendi fiziki yapısı ve yeteneklerine, ilgi, çaba ve çalışmalara katılma durumuna göre değerlendirilmelidir” sorusuna katılımcıların genel değerlendirilmesinde %50,2'si katılıyorum, %38,9'u kısmen katılıyorum, %10,9'u katılmıyorum görüşünü işaretlemişlerdir (Tablo 6). Cinsiyetler arası görüşlere baktığımızda erkek katılımcıların %51,6'sı katılıyorum, %37,9'u kısmen katılıyorum, %10,5'i katılmıyorum, bayanların %47,7'si katılıyorum, %40,7'si kısmen katılıyorum, %11,6'sı katılmıyorum görüşündedirler.

Verilen cevapların frekansları üzerinde hesaplanan χ^2 değeri 0,351 bulunmuştur. Bu sonuç 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olmadığını göstermektedir. Yani cinsiyetler arası görüşte anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 7. “Öğrencilerin okullardaki spor tesisi, araç ve gereçlerini kullanışı, değerlendirmeye katılmalıdır” önermesine dönük katılımcıların cinsiyet değişkenine göre görüşleri

Değişkenler		Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Erkek	N	67	59	27	153
	%	43,8	38,6	17,6	100,0
Bayan	N	48	28	10	86
	%	55,8	32,6	11,6	100,0
Toplam	N	115	87	37	239
	%	48,1	36,4	15,5	100,0

$\chi^2=3,679$; $P=0,159$; $P>0,05$

“Okulların spor tesisi, araç ve gereçlerinin kullanışı değerlendirmeye katılmalıdır” sorusuna katılımcılardan erkeklerin % 43,8'i katılıyorum, %38,6'sı kısmen katılıyorum, %17,6'sı katılmıyorum; bayanların %55,8'i katılıyorum, %36,6'sı kısmen katılıyorum, %11,6'sı katılmıyorum cevabını vermişlerdir (Tablo 7).

Katılımcıların cinsiyetler arası görüşleri karşılaştırmalı olarak analiz edildiğinde χ^2 değeri 3,679 bulunmuştur. Bu sonuç cinsiyetler arasında görüş ayrılığının olmadığını göstermektedir ($P>0,05$).

Tablo 8. “Öğrencilerin okul içi ve okul dışı faaliyetleri, değerlendirmede göz önüne alınmalıdır” önermesine ilişkin katılımcıların cinsiyet değişkenine göre görüşleri

Değişkenler		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Erkek	N	76	55	22	153
	%	49,7	35,9	14,4	100,0
Bayan	N	45	30	11	86
	%	52,3	34,9	12,8	100,0
Toplam	N	121	85	33	239
	%	50,6	35,6	13,8	100,0

$\chi^2=0,195$; $P=0,907$; $P>0,05$

Tablo 8’de “Öğrencilerin okul içi ve dışı faaliyetleri değerlendirmede göz önüne alınmalı” önermesi sorgulanmıştır. Bu soruya katılımcılardan erkeklerin %49,7’si katılıyorum, % 35,9’u kısmen katılıyorum, %14,4’ü katılmıyorum görüşünde iken bayanların ise % 52,3’ü katılıyorum, %34,9’u kısmen katılıyorum, %12,8’i katılmıyorum görüşündedirler.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre görüşleri karşılaştırmalı analiz edildiğinde χ^2 değeri 0,195 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı değildir. Yani cinsiyetler arasında görüş ayrılığı yoktur.

Tablo 9. “Her öğrenci ideal öğrenciye göre değerlendirilmelidir” önermesine dönük katılımcıların cinsiyet değişkenine göre görüşleri

Değişkenler		Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Toplam
Erkek	N	50	54	49	153
	%	32,7	35,3	32,0	100,0
Bayan	N	39	22	25	86
	%	45,3	25,6	29,1	100,0
Toplam	N	89	76	74	239
	%	37,2	31,8	31,0	100,0

$\chi^2=4,162$; $P=0,125$; $P>0,05$

“Her öğrenci ideal öğrenciye göre değerlendirilmelidir” önermesi ile ilgili katılımcı görüşleri Tablo 9’da verilmiştir. Bu önermeye erkeklerin %35,3’ü kısmen katılıyorum, %32,7’si katılıyorum, %32’si katılmıyorum; bayanların %45,3’ü katılıyorum, %31,8’i kısmen katılıyorum, %31’i katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Cevap dağılımları üzerinde elde edilen 4,162 χ^2 değeri anlamlı bir ilişkiye sahip değildir. Yani cinsiyetler arası görüş ayrılığı bulunmamaktadır ($P>0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada yer alan beden eğitimi öğretmenlerinin %65,7'sinin il merkezinde, %34,3'ünün ilçelerde çalıştıkları görülmektedir. Araştırma kapsamındaki okulların %52'si ikili öğretim, %47,2'si de tam gün eğitim yapmaktadır (Tablo 1-2). Ayrıca örnekleme oluşturan öğretmenlerin % 64'ü erkek, % 36'sı da bayanlardan oluşmaktadır.

Araştırmada örnekleme oluşturan öğretmenlerin beden eğitimi derslerindeki öğrenci başarılarını değerlendirme yaklaşımlarıyla ilgili görüşleri yedi önerme üzerinden değerlendirilmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerce bu önermelerin en çok kabul göreni; “öğrencilerin bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamı değerlendirilmelidir” (% 56,9), “öğrencilerin okul içi ve okul dışı faaliyetleri değerlendirmede göz önüne alınmalıdır” (%50,6) ve “her öğrenci kendi fiziki yapısı ve yeteneklerine, ilgi, çaba ve çalışmalara katılma durumuna göre değerlendirilmelidir” (%50,2) şeklinde sıralanmaktadır. Bunları, öğretmen görüşlerinin dağılımına göre, daha düşük oranda gerçekleşen ve nispeten ikincil sayılabilecek diğer önermeler izlemektedir. Bu önermeler de sırasıyla; “değerlendirme öğrenci gözlem formuna göre yapılmalıdır” (%49), “öğrencilerin okulların spor tesisi, araç ve gereçlerini kullanışı değerlendirmeye katılmalıdır” (%48,1), “her öğrenci ideal öğrenciye göre değerlendirilmelidir” (%37,2), ve “yalnızca fiziki yeteneklere göre değerlendirme yapılmalıdır” (%30,5) biçiminde ortaya çıkmaktadır.

Çalışmada belirtilmesi gereken diğer bir önemli konu, öğrenci başarısının değerlendirilmesi hususundaki toplam yedi önermeden hiç birinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya koymamasıdır. Yani öğretmen görüşleri cinsiyete göre farklılaşma eğilimi göstermemektedir.

Diğer yandan araştırmada, öğretmen görüşleri, “katılıyorum” ve “kısmen katılıyorum” seçenekleri ile birlikte değerlendirildiğinde hem yukarıda verilen genel sıralamada, hem de erkek ve bayan öğretmen sıralamalarında bazı farklılıklar oluşmaktadır. Buna göre, “katılıyorum” ve “kısmen katılıyorum” seçenekleri beraber ele alındığında erkeklerde ilk üç tercih sıralaması; “her öğrenci kendi fiziki yapısı ve yeteneklerine, ilgi çaba ve çalışmalara katılma durumuna göre değerlendirilmelidir” (%89,5), “bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamı değerlendirilmelidir” (%88,8) ve “öğrencilerin okul içi ve okul dışı faaliyetleri, değerlendirmede göz önüne alınmalıdır” (%85,6) şeklinde belirginleşmektedir. Bayanlarda ise; ilk sıraya “bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamı değerlendirilmelidir” (%89,5) önermesi çıkarken, ikinci sırayı üç öneri birlikte paylaşmaktadır. Bunlar; “değerlendirme öğrenci gözlem formuna göre yapılmalıdır” (%88,3), “öğrencilerin okullardaki spor tesisi, araç ve gereçlerini kullanışı değerlendirmeye katılmalıdır” (%88,3), “her öğrenci kendi fiziki yapısı ve yeteneklerine, ilgi çaba ve çalışmalara katılma durumuna göre değerlendirilmelidir” (%88,3) önermelerinden oluşurken üçüncü sırada; “öğrencilerin okul içi ve okul dışı faaliyetleri, değerlendirmede göz önüne alınmalıdır” (%87,2), dördüncü sırada ise; “her öğrenci ideal öğrenciye göre değerlendirilmelidir” (%88,3) önermeleri yer almaktadır.

Anlaşılabileceği gibi araştırmada yer alan önermelerin çoğuna öğretmenlerce oldukça yoğun katılım söz konusudur. Ancak bunun yanında önermeler içerisinde “katılmıyorum” seçeneğinin erkek ve bayan olarak her iki cinsiyet gurubunda oldukça yüksek oranda gerçekleşmiş olanları da vardır. Mesela “yalnızca fiziki yeteneklere göre değerlendirme yapılmalıdır” önermesi ile (Erk:%25,4 Byn: %36) “her öğrenci ideal öğrenciye göre değerlendirilmelidir” önermeleri (Erk:%32 Byn:%25) her iki cinsiyet gurubunda da nispeten yüksek seviyede bulunmuştur.

Konuyla ilgili doğrudan pek fazla literatür bulunmamakla birlikte bazı çalışmalar bizim araştırmamıza yakın sonuçlar ortaya koymaktadır. Nitekim öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde gözlem formunun kullanılması Güllü ve Ark. [14] ile Yılmaz ve Gündüz'ün [15]

bulgularıyla aynı doğrultudadır. Gerçekten başarı değerlendirilmesinde “gözlem formu kullanılması” bizim çalışmamızda da yüksek oranlara ulaşmaktadır (Erk:%84,3 Byn:%88,3). Gözlem formunun olması başarının puanlamasında belli kriterlere ışık tutacağından adil bir yöntem oluşturmaktadır. Yine değerlendirme yapılırken her öğrencinin fiziki yapısı, yetenekleri ve dersteki katılım düzeyine göre değerlendirilmesi, Şirinkan ve Gündoğdu’nun [16] sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin değerlendirilmesinde “derse katılım düzeylerinin ön planda bulundurulması” yönündeki bulgumuz Bakker [17] ve Ryon ve Ark.’nın [18] yaptıkları çalışmalarla örtüşmektedir.

Çalışma sonucu elde edilen verilere göre öğrencilerin değerlendirilmesinde, onların bir bütün olarak ele alınması gerektiği yani okul içi ve dışı hal ve hareketleri, derslerdeki başarı durumları spor tesis, araç-gereç ve malzemelerini kullanma yoğunlukları gibi pek çok unsurun göz önünde bulundurulması gerektiği söylenebilir. Bunun yanında araştırmada “yalnızca fiziki yeteneklere göre değerlendirme yapılması” ve “her bir öğrencinin ideal öğrenciye göre değerlendirilmesi” yönündeki önermeler diğerlerine göre öğretmenler tarafından çok rağbet görmeyen yaklaşımlar olarak ortaya çıkmaktadır. Gerçekten öğrencileri sadece tek bir yönden değerlendirmeyi esas alan uygulama veya yöntemler çok doğru kabul edilemez. Bunun gibi “her öğrenci ideal öğrenciye göre değerlendirilmelidir” görüşü de sağlıklı bir değerlendirme biçimi değildir. Çünkü öğrenciler farklı fiziksel özelliklere sahiptirler ve değişik sosyo-kültürel yapıda yetişmişlerdir. Dolayısıyla onların ders başarılarının farklı olması da gayet doğaldır. Bu açıdan bu tür farklılıkların tamamının, değerlendirilmede göz önünde bulundurulmasında büyük fayda vardır. Öyleyse beden eğitimi ve spor ders ve uygulamalarındaki öğrenci değerlendirmesinde birçok yöntem beraberce dikkate alınarak titizlikle uygulanmalıdır. Bu noktada en çok uyulması gereken ilke her bir öğrencinin kendi sosyal, fiziksel ve zihinsel gelişim sınırları içerisinde değerlendirilmesi olmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Fidan N, Erden M. Eğitime Giriş, Alkim Yayıncılık, İstanbul, 1998.
2. Demirhan G. Spor Eğitiminde yöntem, Strateji, Teknik, Kavram ve Uygulamalar, 7.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Kongre Kitabı, Antalya, 27-29 Ekim, 2002.
3. Özşaker M, Orhun A. İlköğretim okullarında Beden Eğitimi dersinin amaç ve içeriğine ilişkin sorunlar.4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Bursa, 10-11 Haziran, 2005.
4. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar, Beden Eğitim Dersi Öğretim Programları, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1988.
5. Kimpston RD. Curriculum fidelity and the implementation tasks employed by teachers: a research study, Journal of Curriculum Studies, 1985; 17 (2): 185-195.
6. Kenyon GS, Pherson MC. Becoming Involved in Physical Activity and Sport: A Process of Socialization, Physical Activity Human Growth and Development, New York, London, Academic Press, London, 1973.
7. Srilverman S, Scrabis KA. A Review of research on instructional theory in physical education, International Journal of Physical Education, 2004; 41 (1): 4-12.
8. Carter V, Good E. Dictionary of Education 4th ed, New York, McGraw Hill Book Company, 1973.
9. Yetim A. Sosyoloji ve Spor, Topkar Yayınları, Trabzon, 2000.
10. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). Okul İçi Beden Eğitimi ve Spor İzcilik Dairesi Başkanlığı, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 2000.
11. Can S, Can Ş. İlköğretim Bölümü öğretmen adalarının cinsiyete göre yapıyı kurma boyutu yönünden liderlik davranışlarının karşılaştırılması, 15. Eğitim Bilimleri Kongresi, Muğla, 2006.
12. Can Y. Beden eğitimi ve pedagojisinin güncel sorunları, 1. Uluslararası Beden Eğitimi ve Spor Pedagojisinin Güncel Sorunları Paneli (29-30 Mayıs), Ankara, 1995.
13. Çumralıgil B. Seçilmiş bazı illerdeki ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi öğretmeninin yapısı ve sorunları, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara, 1995.
14. Güllü M, Güçlü M, Kafkas E. Beden eğitimi öğretmenlerinin 4. 5. ve 6. sınıf beden eğitimi dersi yeni öğretim programı

- uygulamalarının incelenmesi, 4. Uluslararası Akdeniz Spor Bilimleri Kongresi (Sözel Bildiri), Antalya, 9-11 Kasım, 2007.
15. Yılmaz G, Gündüz N. "Ankara İlköğretim Okullarında görevli Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme tekniklerini uygulamasına ilişkin görüşleri, SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2008: VI (3); 103-111, Ankara, 2008.
  16. Şirinkan A, Gündoğdu K. Öğretmenlerin ilköğretim beden ve spor dersi öğretim programı ve planlamaya ilişkin algıları, 10. Uluslararası spor bilimleri kongresi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bolu, 23-25 Ekim, 2008.
  17. Bakker FC, Whiting HTA, Van der Brug H. Sport Psychology: Concepts and Applications, John Wiley and Sons, New York, 1990.
  18. Ryon RM, Frederick CM, Lepas D, Rubio N, Sheldon KM. Intrinsic motivation and exercise adherence, International Journal of Sport Psychology, 1997, 28: 335-354.

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SPOR ve PERFORMANS ARAşTIRMALARI DERGİSİ YAYIN ve YAZIM KURALLARI

Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi'ne (SPD) gönderilecek çalışmalar aşaşıdaki yayın kurallarını dikkate almalıdır:

- 1.Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi'nin yayın dili Türkçe ve İngilizcedir.
  - 2.Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi'nde beden eğitimi ve spor bilimleri alanında yapılmış ve daha önce hiçbir yayın organında yayınlanmamış özgün yazılar yayınlanır.
  - 3.Tüm yazarlar dergiye yayımlanmak üzere gönderdikleri yazılarının okunup onaylandığını ve başka bir yerde yayımlanmamış ya da yayımlanmak üzere gönderilmemiş olduğunu belirtilen bir formu imzalayıp dergi editörlüğüne yazı ekinde bir dosya ile göndermelidirler (Ek 1: Başka yerde yayımlanmadığına dair beyan mektubu)
  - 4.Dergiye yollanacak yazılar için Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi (SPD) "ulusal makale gönderim, takip ve değerlendirme sistemi" kullanılmaktadır. Yazarların bir kereye mahsus olmak üzere kayıt olup kullanıcı adı ve şifre almalan gerekmektedir.
  - 5.Biçimsel kontrolü geçen her yazı, bilimsel içeriğine göre uygun hakemlere gönderilerek değerlendirilme alır.
  - 6.Dergiye gönderilen tüm yazılar editör ve konuyla ilgili en az iki hakemin onayından geçerek ve gerekli görüldüğü takdirde istenen değişiklikler yazar/yazarlarca yapıldıktan sonra yayınlanır. Yazı hakkında önerilen değişiklikler yazar tarafından kabul görmezse başka bir hakeme başvurmak veya yazıyı yazarna geri vermek konusunda derginin yayın kurulu yetkilidir.
  - 7.Basımına karar verilen yazılarda yayın öncesi küçük yazım hataları dışında ekleme ya da çıkarma yapılamaz.
  - 8.Çeşitli nedenlerden dolayı yazısının yayınlanmasından vazgeçen yazar başvurusundan itibaren iki (2) ay içerisinde yazısını geri çekebilir.
  - 9.Makale yayımlanmak üzere dergiye gönderildikten sonra, tüm yazarların yazılı izni olmadan yazar isimleri silinemez, yeni isim eklenemez ve yazar sıralaması değiştirilemez.
  - 10.Yayın süreci tamamlanan yazılar geliş tarihi esas alınarak yayınlanır. Ancak güncelliğini kaybetmemesi ağından bu sıra bazı öncelikli çalışmalar için uygulanmayabilir. Buna karar verme yetkisi editöre aittir.
  - 11.Yazılar, Microsoft Word Windows programında, Calibri yazı karakterinde, sayfanın her tarafından 2,5 cm boşluk bırakılarak, 12 punto ve 1,5 aralık yazılarak gönderilmelidir. Tüm sayfalar başlık sayfasından başlayarak numaralandırılmalıdır.
  - 12.Yazının başlığı ile Özet/Abstract başlıklarını tümüyle büyük, bold ve 14 punto yazılmalıdır. Özet/Abstract metni satırbaşı yapılmadan blok halinde 9 punto, 1 aralık olarak yazılmalı ve 250 kelimeyi geçmemelidir.
- Dergiye gönderilen yazılar şu sırayı izlemelidir:
- a) İlk sayfa (Yazarların Künyesi ve Makalenin Türkçe İngilizce başlığı); Yazının Türkçe ve ing başlığı sayfa ortalanacak şekilde alt alta büyük harfle 14 punto olarak yazılır ve hemen onun altında yazıdaki katkı sıralarına göre yazar/yazarların ad ve soyadları, adresleri telefon numaraları ve E-mail adresleri sola yaslanarak alt alta sıralanır. Yazarların içerisinde yazılmadık sorumlu olacak yazarın (correspond author) yanına trnak içinde "Yazışmadan sorumlu yazar" ifadesi yazılır.
  - b) İkinci sayfadan itibaren (Makale metni Başlıktan itibaren bir bütün halinde verilir); Türkçe Başlık (sayfa ortalanarak 14 punto, kısaltma kullanılmamalıdır), Yazar(lar) adı-soyadı başlığı altına sayfa ortalanarak yazılmalı, Yazarların soyadlarının sağ üstüne konulacak rakamlar ile ilk sayfanın altına kurum adları ve adresleri (E-mail adresleri) dip not olarak eklenmelidir.
  - c) Daha sonra yazarların altına sol başa yaslanmış, 14 punto ile koyu yazılmış "Özet" (Türkçe özet metni 9 punto ve 1 satır aralığı yazılır), "İngilizce başlık" (ortalanmış ve 14 punto ile koyu yazılır) ve "Abstract" (sol başa yaslanmış, 14 punto ile koyu yazılır. İngilizce özet metni 9 punto ve 1 satır aralığı yazılır)
  - d) İngilizce Abstract metnini "Giriş", "Materyal ve Metod", "Bulgular", "Tartışma". Eğer istenirse "Sonuç ve Öneriler" kısmı da ilave edilebilir- Bu bölüm başlıkları; sola yaslanmış, büyük harf, 12 punto ve koyu yazılacaktır)
  - e) Yukarıdaki bölümleri "Kaynaklar" takip eder ve gerekirse Kaynaklar'dan önce "Teşekkür" (acknowledgements), bölümü yazılır.
- 1.Sözlü görüşmeler ve yayımlanmamış eserlere ait bildirimler (Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri hariç) kaynak olarak kullanılmamalıdır.
  - 2.Kaynakların doğruluğundan yazar/yazarlar sorumludur.
  - 3.Gönderilen çalışmalar yayınlansın veya yayımlanmasın yazılarına iade edilmez. Yayınlanmadığı durumda yazar/yazarlar bu konuyla ilgili olarak bilgilendirilirler.
  - 4.Çalışmalar yayımlanmak üzere kabul edildiği takdirde, "Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi" (SPD) çalışmanın bütün yayın haklarına sahip olur.
  - 5.Yazıları yayımlanan yazarlara telif ücreti ödenmez.
  - 6.Yayımlanmış yazının tamamının tekrar yayım hakkı derginin iznine bağlıdır.
  - 7.Yayımlanan çalışmaların bilimsel etik ve hukuki sorumluluğu yazarna/yazarlarına aittir. İnsan ve hayvan denekler için etik kurul raporu alınmalıdır. Editör gerekli görüldüğünde, etik kurul onayı isteyebilir.
  - 8.Çalışması yayımlanan yazara/yazarlara derginin 1 nüshası ücretsiz olarak gönderilir.
- Yazı Düzeni:
- 1)Başlık ve Yazar İsmi: Araştırmanın başlığı 13 kelimeyi geçmeyecek şekilde 14 punto olarak yazılmalıdır. Yazar/yazarların ad ve soyadları sayfa ortalanarak unvan belirtilmeden verilirken, kurum adresleri ve elektronik posta adresleri sayfa altında dipnot olarak yazılmalıdır.
  - 2)Özet/Abstract: Özet (250 kelime) "Özet" başlığı altında, İngilizce özet ise, "Abstract" başlığı altında yazılmalıdır. Abstract başlığının üzerinde yazının İngilizce başlığı yer almalıdır (14 punto olarak). Özet/Abstract metinleri 250 kelimeyi geçmeyecek şekilde sol başa yaslı ve "tek satır aralığı" olarak 9 punto blok halinde yazılmalıdır. Türkçe özetin hemen altında ayrı satır olarak, sol başa yaslı "Anahtar Kelimeler" (koyu), İngilizce özetin hemen altında ise "Key Words" (koyu) başlığı yer almalıdır. Anahtar kelimeler 5'i geçmemeli ve seçiminde başlıkta olmayan kelimeler tercih edilmelidir.
  - 3)Ana Metin: Yeni bir sayfa olarak hazırlanmalıdır. Dergiye gönderilecek makalelerde "Calibri" yazım düzeni geçerlidir. Ana metnin 10 sayfa geçmemesine özen gösterilmelidir. Bu sayfa kısıtlaması yayın kurulu tarafından gerektiğinde arttırılabilir. Ana metin "1,5 satır aralığı" olarak yazılmalıdır. Bir araştırma makalesinde, sırası ile Giriş, Materyal ve Metod, Bulgular ve Tartışma bölümleri yer almalıdır. Gözden geçirme makalelerinde bu içeriğe dikkat edilmeyebilir.
  - 4)Ana metinde yer alacak şekiller, grafikler, fotoğraflar ve çizelgeler makalenin içinde, bahsedildiği yerde verilmeli ve numaralandırılmalıdır. şekil, grafik ve fotoğraflar JPG, TIFF formatında sunulacaktır. Tablolardan üstüne tablo numarası ve başlığı yazılmalıdır. Tablolar sayfa düzenine göre ya 8 ya da 9 punto olarak yazılabilir.
  - 4)Teşekkür (acknowledgements); Zorunlu değildir. Ancak yazar/yazarlar, araştırmaya katkısı yazarak düzeyinde olmayan kişilere birkaç cümlelik teşekkür yazabilirler. Yazılması halinde Ana metnin sonunda ve Kaynaklar kısmından önce verilmelidir.
  - 5)Kaynaklar: Çalışmada; mümkün olduğunca yeni ve çalışmayı doğrudan ilgilendiren kaynaklara yer verilmelidir. Kaynak sayısının 40 adedi aşmaması tavsiye edilmektedir.
  - 6)Ana Metinde Kaynak Belirtilmesi
a)Kaynaklar belirttikleri ilk yerden başlayarak ardışık bir şekilde numaralandırılmalıdır. Ana metin, tablolar ve başlıklar dahil her kaynak köşeli parantez [] içine alınmalıdır. Aynı kaynak başka yerde kullanıldığında ilk verilen numara ile belirtilmelidir.
b)Doğrudan alıntılar 3 satırı geçmeyecek şekilde ve trnak içinde kullanılmalıdır. Eğer bu limiti aşarsa metin içinde 10 punto, bold karakterde ve blok halinde içerden başlayarak yazılmalıdır. Bu tür alıntılar kaynak olarak yukarıda belirtildiği gibi numaralandırılmalıdır.
c)Tablolar ardışık olarak numaralandırılmalıdır. Her bir tablo için açıklayıcı ve kısa bir başlık olmalıdır. Başlıkları sadece ilk kelimesinin baş harfi büyük, diğer tüm kelimeler ise küçük olarak 10 punto ve koyu(bold) şekilde yazılmalıdır. Her tablo sütununda da kısa bir başlık olmalıdır. Açıklayıcı bilgiler, tablo başlığında değil, tablo altında yer alacak olan not bölümünde verilmelidir. Not bölümünde sırasıyla *, **, vb. simgeler kullanılmalıdır.
d)İnternet kaynakları zamanla silinebilir, değiştirilebilir ya da başka bir yere taşınabilir. Bu nedenle kayıtlar için bir kopyası mutlaka saklanmalıdır.
e) Ulaşılabilecek kaynaklardan elde edilemeyecek gerekli bilgiler hariç, kişisel iletişimlerin kaynak olarak kullanılmasından sakınılmalıdır. Bu tür kaynaklar numaralandırılmamalıdır. Kişisel iletişim yapılan kişinin adı ve günü belirtilecek şekilde ana metninde parantez içinde belirtiniz. Bu yöntem, konuşma ya da tutulan notlar için de kullanılabilir.
  - 7) Kaynaklar Bölümünde Kaynakların Belirtilmesi: Yazının son sayfası "Kaynaklar" başlığından oluşmalıdır.
a)Numaralandırma: Bütün kaynaklar alfabetik değil, metninde kullanılan numaralarına göre sıralandırılmalıdır.
b)Yazarlar: Her bir yazının soyadı ve adının ilk harfi yazılmalıdır. Kaynaklarda bütün yazarlar sıralanmalıdır, fakat çalışmada 6'dan fazla yazar var ise ilk 6 yazar sıralanmalı daha sonra gelen yazarlar için Türkçe "ve ark", ing."et al" eklenmelidir (örn. 1). Her bölümü farklı yazının yazıldığı kitaplar için şu sıra takip edilmelidir: bölüm yazarı, bölüm başlığı, editör/editörler ve kitap başlığı. (ör. 6).

c)Kitap başlıkları, bölüm başlıkları: Başlıktaki ilk harf büyük harf olarak yazılmalıdır. Geriye kalan tüm başlık özel isimler hariç küçük harflerden oluşmalıdır (örn. 3). Başlığın altı çizilmemeli ve yana eğik (italik) harf kullanmamalıdır.

d)Dergi yayınlanan yazı gösteriminde: Dergi başlığının kısaltması (veya tam ismi olabilir), nokta, yıl, noktalı virgöl, cilt, parantez içinde sayı, iki nokta üst üste, sayfa aralığı ve nokta olarak alınmalıdır. Örneğin, Brain Res. 2002;935(1-2):40-6.

e)Sayfalar: Dergiler için sadece bilginin bulunduğu sayfa değil makalenin ya da bölümün tam sayfa aralığı verilmelidir. Ancak kitaplar için sayfa sayısı verilmemelidir; sözlükten alıntılarda ise sayfa numarası belirtilebilir (örn. 7) ve ayrıca kitapta ki bir bölüm yazarı ve sayfa aralığı belirtilerek kaynak olarak gösterilir (Örn. 5).

Kaynak Yazımı İçin Örnekler

1)Yazarlı Dergi Makaleleri

Rose ME, Huerbin MB, Melick J, Marion DW, Palmer AM, Schiding JK, et al. Regulation of interstitial excitatory amino acid concentrations cortical contusion injury. Brain Res. 2002;935 (1-2):40-6.

2)Yazarı Kurum Olan Dergi Makaleleri

Diabetes Prevention Program Research Group. Hypertension, insulin, and proinsulin in participants with impaired glucose tolerance. Hypertension. 2002;40(5):679-86.

3)Yazarlı Kitaplar:

Murray PR, Rosenthal KS, Kobayashi GS, Pfaller MA. Medical microbiology. 4th ed. St. Louis: Mosby; 2002.

4)Yazan ve Yayımcısı Kurum Olan Kitaplar

Royal Adelaide Hospital; University of Adelaide, Department of Clinical Nursing. Compendium of nursing research and practice development, 1999-2000. Adelaide (Australia): Adelaide University; 2001.

5)Editörlü Kitap

Berkow R, Fletcher AJ, editors. The Merck manual of diagnosis and therapy. 16th ed. Rahway (NJ): Merck Research Laboratories; 1992.

6)Kitap Bölümü

Meltzer PS, Kallioniemi A, Trent JM. Chromosome alterations in human solid tumors. In: Vogelstein B, Kinzler KW, editors. The genetic basis of human cancer. New York: McGraw-Hill; 2002. p. 93-113.

7)Sözlükten Alıntı

Dorland's illustrated medical dictionary. 29th ed. Philadelphia: W.B. Saunders; 2000. Filamin; p. 675.

8)Gazete makalesi

Tynan T. Medical improvements lower homicide rate: study sees drop in assault rate. The Washington Post. 2002 Aug 12;Sect. A:2 (col. 4).

9)Cd-rom

Anderson SC, Poulsen KB. Anderson's electronic atlas of hematology [CD-ROM]. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2002.

10)İnternette Dergi Makalesi

Abood S. Quality improvement initiative in nursing homes: the ANA acts in an advisory role. Am J Nurs [serial on the Internet]. 2002 Jun [cited 2002 Aug 12];102(6):[about 3 p.]. Available from: <http://www.nursingworld.org/AJN/2002/june/Wawatch.htm>

11)İnternette Kitap

Foley KM, Gelband H, editors. Improving palliative care for cancer [monograph on the Internet]. Washington: National Academy Press;2001[cited 2002 Jul 9]. Available from: <http://www.nap.edu/books/0309074029/html/>.

12)İnternette Sayfa/Web Sitesi

Canadian Cancer Society [homepage on the Internet]. Toronto: The Society; 2006 [updated 2006 May 12; cited 2006 Oct 17]. Available from: <http://www.cancer.ca/>.

ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY SCHOOL of PHYSICAL EDUCATION and SPORTS, "JOURNAL of SPORTS and PERFORMANCE RESEARCHES" SUBMISSION GUIDELINES

The manuscripts sent to the Journal of Sports and Performance Researches should take the following publication rules into consideration:

1. The language of publication for the Journal of Sports and Performance Researches is Turkish and English.
2. In the Journal of Sports and Performance Researches, original manuscripts in the field of Physical Education and Sports which have not been published by any other journal before are published.
3. All the authors should sign a form which specifies that the manuscript sent to be published is read and approved, is not published before or sent to be published in any other journal and should send this form to the editor with a file attached to the manuscript (Attachment 1: Letter of Statement specifying that the manuscript is not published before)
4. For the manuscripts sent the Journal of Sports and Performance Researches "national manuscript sending, tracking and evaluation system" is used. The authors should be registered and get a user name and a password.
5. Every manuscript approved for style is sent to related reviewers according to their scientific content.
6. All the manuscripts sent to the journal are published after they are approved by editor and at least two reviewers and after changes-if necessary- are made by author/authors. If the changes suggested for the manuscript are not accepted by the author, the editorial board is authorized to consult another reviewer or to send the manuscript back to the author.
7. In the manuscript approved for publication, no adding or deleting is permitted before publication except for small spelling mistakes.
8. The author who wants to cancel publication can withdraw the manuscript in two (2) months following the date of application.
9. After the manuscript is sent to the journal, author names cannot be deleted, new names cannot be added and the order of the author names cannot be changed without the written permission of all the authors.
10. Manuscripts are published according to their submission date. However, there may be some exceptions for some manuscripts in terms of timeliness. These decisions are made by editors.
11. Manuscripts should be written in Calibri, Microsoft Word Windows Programme, in 12 fonts and 1,5 spacing. There should be 2,5 cm space on each side of the page. All the pages should be numbered starting from the title page.
12. The title and Abstract titles should be written in capitals, in bold and 14 fonts. Abstract should not be indented and written in a block in 9 fonts and 1 spacing and should not exceed 250 words.

The manuscript should have the following order:

- a) The first page (authors' names and Turkish English title of the manuscript); Turkish and English title of the manuscript should be written in the middle of the page in 14 fonts with capital letters and under the title, the names and surnames, addresses, telephone numbers, and e-mail addresses of author/authors are written aligned to the left in the order of their level of contribution. The author responsible for the correspondence should be stated as "corresponding author" in quotation marks.
  - b) Following the second page (the manuscript is written starting with the title); Turkish title (in the middle of the page, 14 fonts, no abbreviations), author(s) name and surname under the title in the middle, a number should be given above the last letter of each surname and the institution name and addresses of authors (e-mail addresses) should be stated as a footnote on the first page.
  - c) Under the names of the authors, aligned to the left, "Abstract" in 14 fonts and bold (Turkish abstract should be in 9 fonts and with 1 spacing), "English Title" (in the middle, in 14 fonts and bold) and "Abstract" (aligned to the left, in 14 fonts and bold. Abstract in English is written in 9 fonts and with 1 spacing)
  - d) Abstract in English is followed by "Introduction", "Materials and Methods", "Results", "Discussion". "Results and Suggestions" can also be added. The titles of this should be aligned to the left, in capital letters, 12 fonts and bold.
  - e) Next follows the "References" and if necessary "Acknowledgements" is written before the "References".
1. Oral interviews or any documents not published (except master and doctorate theses) shouldn't be used as references.

2. The author/authors are responsible for the accurateness of the references.
3. The manuscripts submitted are not sent back to the authors whether they are published or not. When they are not published, the author/authors are informed.
4. If the manuscripts are accepted to be published, the Journal of Sports and Performance Researches owns all the publication copyrights of the manuscript.
5. No royalty is paid to the authors.
6. The copyright for the manuscript to be published again depends on the permission of the journal.
7. The scientific ethics and legal responsibility of the manuscript belong to the author/authors. Ethics board report should be taken for human or animal subjects. The editor can ask for the approval of the ethics board.
8. 1 sample of the journal is sent to the author/authors free of charge.

Order of writing:

1. Title and Author Name: Title should be written in 14 fonts and should not exceed 13 words. Names and surnames of the author/authors should be written in the middle, without academic degrees and electronic mail addresses should be written under the page as footnote.
2. Abstract: Turkish abstract (250 words) should be written under the title "Özet" and English abstract should be written under the title "Abstract". The English title should be above the Abstract title (in 14 fonts). Abstract texts should not exceed 250 words, should be aligned to the left and should be written in 9 fonts with 1 spacing and in a block. Under the Turkish abstract, in a different line, aligned to the left, there should be "Key Words" (bold), and under the English abstract, in a different line, aligned to the left, there should be "Key Words" (bold). Key words should not exceed 5 and the words should not be chosen from the title.
3. Text-Only: It should be prepared as a new page. In the manuscripts to be submitted, "Calibri" should be used. Text only should not exceed 10 pages. This limitation can be extended by the Board when necessary. Text only should be written with 1,5 spacing. In a research there should be Introduction, Material and Method, Results and Discussion parts. In a review, this content may be disregarded.

The figures, graphics, photographs and tables in the text should be stated at the mentioned place and should be numbered. Figures, graphics and photographs should be submitted in JPG, TIFF. Tables should have numbers and titles. The tables can be written in 8 or 9 fonts depending on the page layout.

4. Acknowledgements: This part is not compulsory. However the author/authors can write a few sentences for those who contributed to the research. The contributions of the people should be clearly stated here. If written, this part should be at the end of the text only and before References.

5. References: References should be as new as possible and directly related to the research. It is recommended that the number of the references should not exceed 40.

6. Making references in the text

a) The references should be numbered consecutively starting from the first place they are stated. Every reference including the text only, tables and titles should be given in brackets [ ]. If the same reference is used in another place, it should be stated with the same number given first.

b) Direct references should not exceed three lines and should be used in quotation marks. If this limit is exceeded, it should be written in 10 fonts, bold and in a block. Such references should be numbered as stated above.

c) The tables should be numbered consecutively. There should be a clear and short title for each table. Only the first letter of the title should be in capitals, all the other letters should be small and in 10 fonts and bold. There should be a short title in every table column. The table should be mentioned in the text. If the data are taken from a previously compiled data set, this should be stated in the References. Explanations should be given not in the title, but in the note part under the table. In the note part, symbols such as *, **, should be used consecutively.

d) References from the internet can be deleted, changed or moved in time. For this reason, a copy should be kept for the record.

e) Except for the necessary information that cannot be taken from accessible resources, personal contacts should not be used as references. Such references should be numbered. The person contacted should be stated in the text in parentheses with the name and address. This method can be used for interviews or notes taken.

7. References: The last page of the text should be "References".

a) Numbering: All the references should be numbered not alphabetically but in the order of the numbers used in the text and should be in 8 fonts.

b) Authors: Every author's surname and the first letter of the name should be written. All the authors should be written in the references; however, if there are more than 6 authors, the first 6 authors should be written, for the other authors "ve ark" should be added for Turkish and "et al." for the English. (example 1). For the books that have different authors for each chapters, the order should be as follows: author of the chapter, title of the chapter, editor/editors and the title of the book. (example 6).

c) Book titles, chapter titles: The first letter of the title should be in capitals. The rest of the title should be in small letters except for the proper names (example 3). The title should not be underlined and it should not be written in italics.

d) Journal: The abbreviation of the journals title (or it can be the full name), should be as period, year, semicolon, volume, number in parentheses, colon, page range and period. For example: Brain Res. 2002;935(1-2):40-6.

e) Pages: For journals, not only the page number of the information it is taken from, but also the numbers of the pages of the whole article or chapter should be written. However, page number should not be given for books; in references from dictionaries page number can be stated (example 7) and also a chapter from a book can be shown as a reference by stating the author and the page range (example 5).

Examples for writing references

1)Journal articles with authors

Rose ME, Huerbin MB, Melick J, Marion DW, Palmer AM, Schiding JK, et al. Regulation of interstitial excitatory amino acid concentrations after cortical contusion injury. Brain Res. 2002;935 (1-2):40-6.

2)Institutional Journal articles

Diabetes Prevention Program Research Group. Hypertension, insulin, and proinsulin in participants with impaired glucose tolerance. Hypertension. 2002;40(5):679-86.

3)Books with authors

Murray PR, Rosenthal KS, Kobayashi GS, Pfaller MA. Medical microbiology. 4th ed. St. Louis: Mosby; 2002.

4)Books with institutional authors and publishers

Royal Adelaide Hospital; University of Adelaide, Department of Clinical Nursing. Compendium of nursing research and practice development, 1999-2000. Adelaide (Australia): Adelaide University; 2001.

5)Books with editors

Berkow R, Fletcher AJ, editors. The Merck manual of diagnosis and therapy. 16th ed. Rahway (NJ): Merck Research Laboratories; 1992.

6)Book chapter

Meltzer PS, Kallioniemi A, Trent JM. Chromosome alterations in human solid tumors. In: Vogelstein B, Kinzler KW, editors. The genetic basis of human cancer. New York: McGraw-Hill; 2002. p. 93-113.

7)Dictionary reference

Dorland's illustrated medical dictionary. 29th ed. Philadelphia: W.B. Saunders; 2000. Filamin; p. 675.

8)Newspaper article

Tynan T. Medical improvements lower homicide rate: study sees drop in assault rate. The Washington Post. 2002 Aug 12;Sect. A:2 (col. 4).

9)Cd-rom

Anderson SC, Poulsen KB. Anderson's electronic atlas of hematology [CD-ROM]. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2002.

10)Journal article from the internet

Abood S. Quality improvement initiative in nursing homes: the ANA acts in an advisory role. Am J Nurs [serial on the Internet]. 2002 Jun [cited 2002 Aug 12];102(6):[about 3 p.]. Available from: <http://www.nursingworld.org/AJN/2002/june/Wawatch.htm>.

11)Book from the internet

Foley KM, Gelband H, editors. Improving palliative care for cancer [monograph on the Internet]. Washington: National Academy Press; 2001 [cited 2002 Jul 9]. Available from: <http://www.nap.edu/books/0309074029/html/>.

12)Page/Website from the internet

Canadian Cancer Society [homepage on the Internet]. Toronto: The Society; 2006 [updated 2006 May 12; cited 2006 Oct 17]. Available from: <http://www.cancer.ca/>.

Ek 1: Başka yerde yayınlanmadığına dair beyan mektup formatı

Sayın Editör,

“ ..... ” başlıklı yazının derginizde yayınlanmak üzere gönderilmesi bilginiz dâhilindedir. Gönderilen bu yazının ilmi içeriğine ve sorumluluğuna katılıyoruz. Bu yazı daha önceden herhangi bir yerde yayınlanmamıştır ve yayın hakları halen başka bir kuruluşun tasarrufunda değildir. Yazının gözden geçirilmesi ve gerekli düzeltmeler için izin veriyoruz. Yazar olarak, yazı yayınlandığı takdirde, her türlü yayın haklarını size devretmiş olduğumuzu kabul ediyoruz. Saygılarımızla.

Ad ve Soyad:

Yazışmadan Sorumlu Yazar (Corresponding author):

Ad ve Soyad :

Adres :

Fax:

E-mail:

Ek 2. SPOR VE PERFORMANS ARAşTIRMALARI DERGISİ (SPD) YAYIN HAKLARI DEVİR FORMU

.....başlıklı makalenin yazar(lar)ı olarak,

yayınlanması dileğiyle makalemizi gönderiyor ve aşağıdaki şartları kabul ediyoruz.

-Makalenin her türlü yayın hakkı, Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi'ne (SPD) aittir.

-Tüm yazarlar, makalede belirtilen sıraya göre formu imzalamalıdır.

-Makale; değerlendirilmek üzere dergiye gönderildikten sonra, hiçbir aşamada, yayın hakları devir formunda belirtilen yazar isimleri ve sıralaması dışında, makaleye yazar ismi eklenemez, silinemez ve sıralamada değişiklik yapılamaz.

-Makale; derginin belirttiği yazım ve yayın kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

-Makale orijinaldir. Daha önce yurtiçinde/yurtdışında, Türkçe/yabancı dilde yayınlanmamıştır veya yayınlanmak üzere değerlendirme aşamasında değildir.

-Yayın editörü, makalenin bilimsel değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında, gerek gördüğü takdirde, yayınlanması istenilen dergi ve yayın kategorisini değiştirmeyi yazarlardan talep edebilir.

-Makalenin; bilimsel, etik ve hukuki sorumluluğu yazarlara aittir.

-Diğer yazarlara ulaşılamaması halinde; yazarların çalışmanın tüm aşamalarından haberdar olduklarını ve diğer yazarların sorumluluklarını, makalenin yazışma yazarı kabul eder.

Yazar/Yazarlar

İmza

1) .....

.....

2).....

.....

3) .....

.....

4) .....

.....

5) .....

.....

6) .....

.....

Tarih: .....

